

TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI

THE LIGHTS OF HOMELAND

Nr. 6 (1513) 1979 VASARIS - FEBRUARY 8

LIETUVIŲ SAVAITRASTIS — LITHUANIAN WEEKLY

2185 STAVEBANK RD., MISSISSAUGA, ONT. L5C 1T3, CANADA

Tel. (416) 275-4672

30 ct.

Kanados kryžkelė

Dideli kraštai turi dideles problemas. Tokių eilėje yra ir Kanada, kuri savo teritorija yra didesnė už JAV-bes ir net Europą. Gyventojų skaičiumi betgi nedidelė — tik 22 milijonai, nes yra sričių, kuriose žmonės negali gyventi. Be to, jos erdvės dalis yra skirta ateičiai — gyventojų prieaugliui ir imigracijai. Taigi, Kanada yra auganti šalis, neseniai (1967 m.) atšventusi pirmąjį šimtmetį daugiau ar mažiau savarankiško valstybinio gyvenimo. Kaip tokia, ji nuolat grūmėsi ir tebesigrumia su didelėmis problemomis. Daug jų nugalėjo, kol įsitvirtino kaip savarankiška valstybė, palaikanti su Britanija tik simbolinius priklausomybinius ryšius. Sustiprėjusi Kanados gyventojų savarankiškumo savimonė atspindi ne tik užsienio, bet ir vidaus politikoje — kanadiečiai nori patys tvarkyti visą savo gyvenimą. Dėlto pastaraisiais metais nauja forma iškilo tautybų santykio problema. Iki šiol aiškiai vyravo anglai su visa savo teisine, valstybine ir ekonomine sistema, besistengiančia telkti britiškuose rėmuose ir visas kitas tautybes. Bet ši laikysena pasidarė nebeįmanoma, kai esamuose tradiciniuose rėmuose ėmė nebetilpti kitos tautybės, pajutusias savo svorį ir didesnio savarankiškumo jausmą. Ypač stipriai sujudo prancūzai, išėję į atvirą pasipriešinimą esamiems rėmams.

RYŠIUM su minėtu sujudimu dabartinė Kanados vyriausybė ir parlamentas 1971 m. priėmė daugiakultūrę politiką, įgalinančią kiekvieną tautinę grupę puoselėti savo kultūrą, respektuojant abi oficialias valstybės kalbas, būtent, anglų ir prancūzų. Pradžioje atrodė, kad tuo būdu rastas visus patenkinantis sprendimas, įgalinąs kurti mozaikinę Kanadą. Kelerių metų patirtis rodo, kad tai buvo išmintingas posūkis, pasiekęs gana gerų rezultatų daugiataučio krašto harmonijoje. Tačiau dabar ima aiškėti, kad reikia kažko daugiau, nes tuo posūkiu ėmė reikšti savo nepasitenkinimą ypač Kvebeko prancūzai. Daugiakultūroje sistemoje jie pasijuto esanti tautinė grupė tarp daugelio kitų, ypač už Kvebeko provincijos ribų. Dėlto jie ėmė reikalauti išskirtinės pozicijos, toje pačioje angliškoje. Vienas jų atstovas daugiakultūroje konferencijoje Otavos mieste prieš keletą metų pareiškė: Kanados branduolį sudaro du santuokiniai partneriai — angliai ir prancūzai, trečiam tokiame santuokoje nėra vietos. Tai buvo atviras pasisakymas, kuris vėliau išryškėjo ir valstybinio pobūdžio formomis. Pvz. buvo sudaryta komisija krašto vienybės klausimui studijuoti vien tik iš anglų ir prancūzų tautybės žmonių. Trečiojo elemento atstovas nebuvo įsileistas. Ir dabar, kai ta komisija, atlikusi savo darbą, paskelbė siūlymus, aiškiai matyti, kad pagrįste sprendžiama anglų-prancūzų problema, beveik neužsimenant apie kitus.

AR TAI buvo išmintingas žingsnis, tenka labai abejoti. Užtuot sprendus problemą visuotiniu mastu, apsiribota dvikalbiškumu (anglų-prancūzų), kuri įgyvendinti turėtų ne federacinę vyriausybę, o provincinės, kurios iš viso nėra linkusios į dvikalbiškumą. Angliškos provincijos kratosi prancūzų kalbos, o prancūziškoji Kvebeko provincija — anglų. Pastaruoju metu Kvebekas įstatymo keliu kovoja už vienkalbiškumą, primindamas, kad faktiškai taip daro ir angliškosios provincijos. Taigi, minėtosios komisijos rekomendacija palikti dvikalbiškumą provincijoms yra smūgis Kanados jungčiai, kurią daugiausia ir kliudo anglų-prancūzų kiviškis. Tai pasitarinėjimas fragmentacijai, atskirų krašto sparnų izoliacijai. Kai viena pusė nenori respektuoti kitos, atsisako priimti jos kalbą, kultūrą, savime kyla užmojis atskirti visai, pasitraukti iš erzelio situacijos. Ir jei šiandieną prancūziškasis Kvebekas kalba apie visišką atskyrimą, tai todėl, kad per išėjus šimtmečius jis nerado lauko supratimo angliškoje Kanados dalyje. Kai nėra bendro kelio, lieka tik savasis, nors ir siauresnis. Tokia laikysena privėdė pagaliau prie kryžkelės, kurioje išryškės arba didesnė atnaujinta Kanados vienybė, arba dar ryškesnė fragmentacija. Planuojama ir konstitucinė reforma, bet tai bus tik valdymosi rėmai, kurie problemas nepalengvins, jeigu ji nebus išlyginta pačioje esmėje.

KANADOS ĮVYKIAI

Siūlomos reformos

Net 75 pasiūlymus padarė speciali komisija, beveik dujus metus tyrusi Kanados vienybės problemas. Jai vadovavo buvęs federacinės vyriausybės min. J. L. Pepinas ir buvęs Ontario konservatorių premjeras J. Robertsas. Pranešime pasisakoma už prancūzų ir anglų kalbų lygybę. Kanadiečiams paliekama teisė visose federacinės vyriausybės įstaigose ir net teismuose vartoti bet kurią iš šių kalbų. Naujoji konstitucija turi būti parašyta abiem oficialiom kalbomis. Jiem priklausiančiose srityse oficialios kalbos ar oficialių kalbų reikalas tvarko provinciniai parlamentai. Provincinės vyriausybės paliekama pagrindinė parama daugiakultūriškumui Kanadoje, įskaitant finansavimą etnokultūrinių organizacijų. Vienybės tyrinėtojai pasisakė už dabartinio senato panaikinimą, pakeičiant jį 60 balso teisę turinčių atstovų federacijos tarybą. Tuos atstovus pagal gyventojų skaičiaus proporciją skirtų provincinės vyriausybės, duodamas jiems atitinkamus nurodymus. Kiekvienai provincinei atstovų delegacijai galėtų vadovauti ministras, kurio ranga pareigūnas. Balso neturinčiais federacijos tarybos nariais siūloma paskirti federacinio kabineto ministrus, kurie gintų Kanados vyriausybės reikalus. Premjeras P. E. Trudeau jau pasmerkė pasiūlymą patikėti dalį oficialiųjų kalbų reikalų provincinėms vyriausybėms. Daug kam taipgi atrodo nelogiška naująją federacijos tarybą sudaryti tik iš provincijų atstovų, kurie, vykdydami savo vyriausybės nuorodas, galėtų padaryti daug žalos visų kanadiečių rinktam federaciniam parlamentui ir tų rinkimų dėka sudarytai Kanados vyriausybei. Etninės grupės nori, kad į naują konstituciją būtų įrašytos ir jų teisės, nepalikant jų provincinių vyriausybų nuožiūrai. Komisijos padaryti pasiūlymai tėra gairių pobūdžio. Juos teks priimti ar atmesti Kanados ir provincinių vyriausybų konferencijose.

(Nukelta į 8-tą psl.)

Jauniai šokėjai džiaugiasi išmokę tautinių lietuvių šokių, kuriuos atlieka scenose įvairių švenčių bei iškilnių progų. Be to, įdomios būna ir jaunų šokėjų repetitijos. Nuotr. O. Burzdžius

Rusai tebeserga didybės liga

Žurnalas "Kontinent" ir tautinis klausimas • Pagrindinės mintys Josifo Gurvičiaus straipsnio, išspausdinto žurnale "Mysli i Fakty" 1979 m. 4 nr.

Iki šiol nei žurnalas "Kontinent", nei vyriausiosios redakcijos Maksimovas neužėmė aiškos pozicijos tautiniu klausimu, kuris yra vienas iš pirmųjų klausimų kiekvienam Sovietų Sąjungos gyventojui ir svarbiausias pavergtiems kraštais.

Žurnalas "Kontinent" nekar-tų grynė nerusų kraštus, teisingai aprašydamas jų engimą ir beteisiskumą caro ir sovietų laikais, bet, deja, sustojo pusiau-kelėje.

Spausdindamas straipsnius, nepriimtinius beveik visiems nerusams, "Kontinent" atsisako spausdinti savo puslapiuose straipsnius rusų, pasisakančių už besąlyginį nepriklausomybės davimą nerusų kraštams. Tuo "Kontinent" nesiskiria nuo Niujorko "Novoje Ruskoje Slovo" ir kitų.

Kur matėte nerusus, norinčius pasilikti Rusijos sudėtyje? Kalbos apie milijonus tokių nerusų — tai klaidėjimas. Kas netiki, tegul apklausia šimtą latvių jų šventovėje ar klube. Nepatikis rezultatai, tegul apklausia kitą šimtą. Iš šimto latvių nerusite nė penkių, norinčių fe-

deracijos su Rusija. Manote, kad latviai yra ypatinga tauta? Tai apklauskite estus, gruzinus, bet kuriuos kitus.

Tarptautinės teisės požiūriu Estija, Latvija, Lietuva, Gudija, Moldavija, Ukraina, Gruzija, Armėnija, Azerbaidžanas, Kazakstanas, Uzbekija, Turkmenija, Kirgizija ir Tadžikija yra tokie pat nepriklausomi kraštai, kaip ir Rusija.

Visi pavergti kraštai reikalauja Rusiją išsinešdinti su savo "misija", su savo kultūra, su savo didžiosiomis statybomis ir kitomis savo "gėrybėmis".

Pagal 1970 m. surašymą, Kazakstane buvo 5.522.000 rusų ir 4.234.000 kazakų. Sekanti iš eilės yra Latvija. Jau dabar latviai sudaro tik 56% jos gyventojų.

Latvijoje nenutrūkstamai statomos milžiniškos įmonės, latviams nereikalingos. Jų darbas nukreipiamas į Latviją vis nauji ir nauji rusų būriai. Tuo pačiu metu Latvijoje sudaromi chioniško nedarbo rajonai, kur darbu yra tik tiktai kolchozuose. Iš šių rajonų latvius telkia darbui į kitas respublikas, gaudindami bausmėmis už veltėdystę. Į pramonės centrus, pvz. Rygą, latvis iš nedarbo rajonų negali persikelti, nes valdžia neleidžia jam ten gyventi.

Jeigu rusifikacija bus tęsiama ir toliau (abejoti nėra pagrindo), tai po kelerių metų latvių Latvijoje bus mažuma.

Ponas Maksimovas turėjo pasikalbėjimą, išspausdintą laikraštyje "Novoje Ruskoje Slovo" 1978. VI. 18 antrašte: "Dvasinė laisvė turi būti prieš demokratinę laisvę". Čia jis pareiškė, kad pasaulio šviesa, jo atnaujinimas gali ateiti iš Rusijos. Jau šimtus metų kvailiojo rusų tauta, manydama, kad jai yra skirta nešti pasauliui ortodoksiją. Dar ir dabar rusų mesijiniškai kartoją, tartum pranašystę, Dostojevskio posakį: "Rusija pati išsigelbės ir visą pasaulį išgelbės". Paskui pasirodė Leninas ir pradėjo kvailinti rusų tautą nauja misija: padaryti visą pasaulį laimingą komunizmu. Dabar vėl kažkokia misija. Ar nepakaks pirmųjų dviejų?

Maksimovas aiškiai pareiškė, kad šviesa pasauliui turi nešti ne vien rusai, o kartu su kraštais, dabar sudarančiais totalistinį pasaulį. Jis mini Baltijos kraštus, Ukrainą, Gruziją ir Vid. Aziją. Dalykas tas, kad nė vienas Rusijos pavergtas nerusų kraštus nenori dalintis su Rusija jos "misija". Siems kraštais labai tolimos mesijinės idėjos. Jie nesirengia ko nors mokytį gyventi, nesvajoja padaryti visą pasaulį laimingą ir jį atnaujinti.

Maksimovo pasikalbėjime tiktai tai yra teisinga, kad mesijinė idėja būdinga visiems dideliems kraštams, bet tiktai praityje.

Tai liga, kainavusi tiek daug kraujo ir kančių žmonijai, liga, surišta su kultūros stoka.

Pasaulio įvykiai

ISTORINĮ DEVYNIAS DIENAS TRUKUSI VIZITĄ JAV UŽBAIGĖ komunistinės Kinijos vicepremjeras Dangas Ksiaopingas, sutikęs 19 patrankų šūvių. I oficialų svečio priėmimą prez. J. Carteris pakvietė buvusius prezidentus R. Niksoną, G. Fordą ir buvusį valstybės sekr. H. Kissingerį. R. Niksonui tai buvo pirmas užsukimas į Baltuosius Rūmus, kuriuos jis paliko 1974 m. rugpjūčio 9 d. su sąsąsomis akyse. R. Niksonas ir H. Kissingeris yra pradininkai politikos, kurios dėka įvyko dabartinis JAV ir komunistinės Kinijos suartėjimas. D. Ksiaopingas, įvertindamas šių vyrų pastangas, abu juos pakvietė apsilankyti Kinijoje. Kvietimą gavo ir prez. J. Carteris, tačiau jo vizito data liko nepaskelbta. Viešnagės metu buvo sutartas ir Kinijos kompartijos vado H. Guofengso apsilankymas JAV. D. Ksiaopingas su prez. J.

Carteriu pasirašė keturias sutartis — mokslo, technologijos, kultūrinių mainų ir konsuliniių ryšių. Prez. J. Carteris užsiminė apie kiniečių teisę išvykti užsienin, bet buvo priverstas nutolti, kai D. Ksiaopingas pasiūlė tuojau pat išleisti 10 milijonų kiniečių į JAV iš per daug gyventojų turinčios Kinijos. Savo kalbose D. Ksiaopingas kelis kartus pažėrė kritinių pastabų Sovietų Sąjungai ir Vietnamui, kurio kariuomenė užėmė Kambodiją. Sovietinė TASSO agentūra dėlto netgi pareikalavo oficialaus JAV vyriausybės pasiaiškinimo.

Grįžo Romon

Popiežius Jonas Paulius II, laimėjęs meksikiečių širdis, grįžo Romon. Meksikos miesto aerodrome kelių tūkstančių minia, atsiveikindama su svečiu, spontaniškai užtraukė meksikiečių liaudies dainą "Kregždutė". Prieš tai Jonas Paulius II susitiko su šimtais žurnalistų, atvykusių Meksikon aprašyti jo viešnagės ir P. Amerikos vyskupų konferencijos atidarymo. Bene plačiausiai nuskambėjo Guilapamo miestelyje popiežiaus tartas žodis neturtingiems indėnams ir žemės ūkio darbininkams. Jonas Paulius II pasisakė prieš skurdą, vargšų išnaudojimą, už jiem priklausančias žmogaus teises, švietimą, sveikatos apsaugą, pažadėjo pilną savo solidarumą.

Balsų dauguma

94.000 Rodezijos baltųjų specialių referendumu patvirtino premjero I. Smitho su trimis negrų vadais paruoštą naują konstituciją, kurios dėka valdžią perims negrų dauguma. Už konstituciją pasisakė net 85% baltųjų Rodezijos gyventojų, nematydami kitos išeities. Parlamento rinkimai bus balandžio 20 d. Tada negrai turės progą sudaryti savo vyriausybę. Rodezija turi 6,7 milijono negrų ir tik 230.000 baltųjų, kurie tesudaro vos 4% visų gyventojų. Naujoji konstitucija betgi numato, kad į ministrų kabinetą sekančių penkerių metų laikotarpyje įsijungs beveik trečdalis baltųjų savo teisėms apsaugoti. Siems planams pritaria su premjeru I. Smithu dirbantieji trys negrų vadai — vysk. A. Muzorewa, kun. N. Sithole ir J. Chirau. Perėjimą į dalinę savi-

valdą griežtai atmeta Rodezijos patriotinio fronto partizanai, vedantys negailestingą karą, kas mėnesį pareikalaujantį apie 500 negrų ir baltųjų gyvybių.

Užbaigė tremtį

Po beveik 15 metų, praleistų užsienyje, iš Paryžiaus į Iraną parsikrdo mahometonų vadas A. Chomeinis. Ovacias Tehrane jam kėlė milijonai iranėčių. A. Chomeinis pareikalavo premjero S. Bachtiaro atsistatydinimo, valdžios perdavimo jo pasirinktam ministrų kabinetui. A. Chomeinis vis dar kalba apie mahometonišką respubliką, kurioje nebūtų vietos užsieniečiams. Negalvojančioms minims patinka tokios jų vado mintys, nors iš tikrųjų užsienio parama yra būtina Irano naftos tiekimui. Be užsieniečių specialistų sustotų jos eksportas, greit ištuštėtų valdžios įždas. Premjeras S. Bachtiaras atsisako pasitraukti. Jį remia Irano kariuomenė.

Politinė krizė

Italijos komunistų partija atšaukė savo paramą parlamente krikščionims demokratams ir jų premjerui G. Andreociui, kuris buvo priverstas atsistatydinti. Kompartijos vadas E. Berlingueris šį kartą nesitenkina vien tik savo partijos įtaka vyriausybei, bet nori komunistų įsileidimo į koalicinį ministrų kabinetą. Italijos prez. S. Pertinis naująjį kabinetą, kuris bus jau 37-tas nuo II D. karo užbaigos, vėl pavedė sudaryti G. Andreociui. Jeigu jo pastangos bus nesėkmingos, teks skelbti parlamento rinkimus.

Laidos jūroje?

Sunkvežimijų vairuotojų streikas Britanijoje artėja prie pabaigos, bet jį dabar kamuoja pagalbinio ligoninių personalo, mokyklų sargų, atmatų surinkėjų ir netgi duobkasių streikai, reikalaujantys atlyginimų padidinimo 42%. Ligoninės priima tik sunkiai susirgusius pacientus. Vien tik Liverpoolyje laidotuvių laukia beveik 300 mirusių asmenų. Jeigu duobkasių streikas užtruks ilgesnį laiką, mirusius gali tekti laidoti jūroje, nes lavoninėse neužteks vietos. Kaikurių šeimos savo mirusiems pačios išsikasa duobes su kaimynų talka.

Šiame numeryje:

- Kanados kryžkelė
- Tautybių problemos ir vienybės komisijos siūlymas
- Rusai tebeserga didybės liga
- Žurnalas "Kontinent" ir Rusijos tautybių klausimas
- Kentėjo, bet kitus gelbėjo
- Kun. Broniaus Paukščio laiškas savo draugui
- Norvegijos lenkai susirūpino Lietuva
- Lenkų komiteto pastangos remti lietuvių kovą
- Sovietų ministras Vatikane
- Belgijos spauda apie Gromyko pokalbį su popiežiumi
- Zygis į Čikagą
- Ar verta visus veiksnius telkti viename mieste?
- Terorizuoja studentus
- Nepaklusnūs sovietam studentai "gydomi" psichiatru
- Suniektintas Mažvydas dramos veikale
- Okup. Lietuvoje sukurta Justino Marcinkevičiaus drama
- Gliauda — prasmės ieškojimas
- Alė Rūta apie gausią laureatą kūrybą
- "Senojo bokšto paslaptis"
- Nauja patraukli knyga lietuviškai skaitantiems vaikams

2185 Stavebank Road, Mississauga, Ont. L5C 1T3, Canada
Telefonas (416) 275-4672

Leidėjas: Kanados Lietuvių Katalikų Kultūros Draugija "Žiburiai"
Redaguoja: k. dr. Pr. Gaidamavičius ir Vyt. Kastytis

Metinė prenumerata \$14, pusmetinė — \$7.50. Rėmėjo prenumerata \$20. Skelbimai ruošiamam numeriui priimami iki ketvirtadienio. Už skelbimų turinį redakcija neatsako. Rankraščiai taisomi redakcijos nuostata. Autorių pasirašyti straipsniai nebūtinai reiškia redakcijos nuomonę.

The Lights of Homeland — Lithuanian Weekly

Published by Lithuanian Canadian R. C. Cultural Soc. "Žiburiai", Inc.
Subscription rates: \$14.00 per year, \$7.50 per 6 months. Deadline for advertisements — Thursday. Second class mail registration number 0509.

RELIGINIAME GYVENIME

★ A. A. KUN. JUOZAS JASUKAI. TIS mirė 1978 m. gruodžio 26 d. Čekiškos miestelyje, Lietuvoje. Jis buvo vienas tų didvyrių, kurių rankomis sklinda krikščionybė ir žmoniškumas. Kilęs nuo Šiaulių. Kunigystę pasiekė sunkiu keliu, būdamas 28 m. amžiaus. Jis savo lėšomis išleido į kunigus jaunesnį savo brolį (jau anksčiau miręs). Labai skėmingai darbavosi Zagareje kaip vikaras, pasižymėdamas dideliu paslaugumu, giliu tikėjimu, jaudinančiais pamokslais. Vėliau buvo paskirtas organizuoti naują parapiją Mūniskėje. Radęs ten seną koplyčią, pradėjo pats remontuoti ir susilaukė gausios parapijiečių tautos. Pastaruoju metu darbavosi Čekiškoje.

★ KARDINOLAS JOSEF FRINGS, buvęs Koelno arkivyskupas, mirė sulaukęs 91 m. amžiaus. Popiežius Jonas Paulius II pasiuntė užuojautos telegramą dabartiniam Koelno arkivyskupui kard. Josef Hoffner, primindamas didžius velionies nuopelnus, įjungiant vokiečius katalikus į K. Bendrijos įvairias veiklos sritis visame pasaulyje. Kard. Frings buvo pagrindinis vokiečių šalpos agentūrų "Adveniat" ir "Misereor" skatinėtojas. 1961 m. jis įsteigė savo arkivyskupijoje jaunimo darbo sambūrį ir siuntė jaunuolius į įvairius kraštus. Velionis kunigu buvo įšventintas 1910 m., o 1913 m. studijavo Romoje Šv. Rašto Institute. Sugrįžęs Vokietijon, gavo teologijos doktoratą. Vėliau vikaravo, kapelionavo ir 13 metų klebonavo parapijose. Nuo 1938 m. iki 1942 m. buvo Bensburgo kunigų seminarijos rektoriumi. 1942 m., visos arkivyskupijos pritarimu, jis buvo paskirtas naujojo Koelno arkivyskupo ir parodė nepaprastą rūpestį savo ganomaisiais karometu. 1946 m. Pijus XII jį pakėlė kardinolu. 1961 m. Vatikano radijui padovanojo modernų 100 kw. trumpųjų bangų siustuvą. II Vatikano santarybos metu aktyviai reikšėsi liturgijoje, liturginėje muzikoje ir katalikų santykių su nekirščionimais srityje. 1969 m. dėl senatvės pasitraukė iš Koelno arkivyskupo parei. Su kard. Frings mirimi kardinolų skaičius sumažėjo iki 123.

★ KRIKŠČIONISKASIS TIKINČIŲJŲ TEISEMS GINTI KOMITETAS Maskvoje 1978 m. spalio 1 d. pasiuntė popiežiui laišką, kurį pasirašė: kun. Gleb Jakunin, Viktor Kapitančuk ir Vadim Šėglov. Laiškas minimas tada dar neseniai miręs Romoje Leningrado ir Naugarduko metropolitas Nikodim. Sukurti kuojama jo vėstoji linija Ortodoksų Bendrijos santykių su Sov. Sąjungos valdžia. Komiteto teigimu, jo laikysena jokių ypatingų lengvatų rusų Ortodoksų Bendrijai nedavė, o tikrai valdžią užtikrino, kad episkopatas bus valdžiai ištikimas ir jokių sunkumų nesudarys. Dėl tokios laikysenos atsirado praraja tarp episkopato ir tikinčiųjų, kuriuose išaugo nepasitikejimas savo vadovais. Komitetas dėkoja katalikui leidėjui, Briuselyje išleidusiam veikalą "Gyvenimas su Dievu" rusų kalba, ir Vatikano radijui už rusiškąsias programas, kurios dvasiškai maitina Rusijos tikinčiuosius, negalintčius įsigyti religinės literatūros. Vis dėlto laišką apgailestaujama, kad dabartinis radijo programų nepakanka. Popiežius prašomas pagelbėti Rusijos Ortodoksų Bendrijai jos sunkioje valandoje ir tokiu būdu žengti žingsnį į seniai trokštamą Rytų ir Vakarų Bendrijų vienybę. Komitetas išreiškia viltį, kad K. Bendrija išties pagalbos ranką savo kenciantiems broliams. Laiškas buvo parašytas ir išsiųstas po Jono Pauliaus I mirties ir adresuotas jo "įpėdinui". Tuo metu laišką autoritai dar nežinojo, kad naujasis popiežius bus asmuo, kuris jų padėti ir kraštą puikiai pažįsta.

★ RUSAI IR LIETUVIAI KRIKŠČIONYS sujungė savo jėgas kovai už žmogaus religines teises Sovietų Sąjungoje. Krikščioniškasis Tikinčiųjų Teisėms Ginti Komitetas Maskvoje kartu su senesniais įsisteigusiu Lietuvoje Tikinčiųjų Teisėms Ginti Komitetu parašė bendrus laiškus eilei religinės bei pasaulinės valdžios vyrams, prašydami jų pagalbos. 1978 m. lapkričio 28 d. buvo pasijusių Laiškų Jungtinėms Tautos, popiežiui, savarakiškoms ortodoksų Bendrijoms, anglikonų Canterbury arkivyskupui, Pasaulio Bendrijų Tarybai, žinomiems tikinčiųjų teisėms ginti komitetams ir JAV prezidentui J. Carteriui. Laiškus pasira-

šė visi abiejų komitetų nariai: kun. Gleb Jakunin, Viktor Kapitančuk, Vadim Šėglov, kun. Sigitas Tamkevičius, kun. Juozas Zdebskis, kun. Alfonsas Svarinskas, kun. Jonas Kauneckas ir kun. Vincas Vėlavičius. Laiškuose jie nurodo, kad per paskutinį dešimtmetį padaryta eilė tarptautinių sutarčių įvairiose žmogaus teisių srityse. Tačiau šiuo metu žmogaus sprespaua yra įgavusi patį pavojingiausią pavidalą — užmoji valdyti ne tik žmonių kūnus, bet ir jų sielas. Kovai su šia problema reikia griebtis atitinkamų priemonių. Todėl pasirašiusieji siūlo, kad Jungtinės Tautos priimtų susitarimą dėl kovos su diskriminacija religinėje srityje. Tokia tarptautinė sutartis, pasak jų, gerokai palengvintų tikinčiųjų kovą už savo teises ir sudarytų daug kliūčių veidmainiškiems pasisakymams apie visiška sąžinės laisvę tose valstybėse, kur tikėjimas yra persekiojamas.

★ SMURTAS ŠEIMOJE gali būti pavojingėsiis dalykas nei smurtas gatvėje, pasak JAV katalikų vyskupų konferencijos socialinio skyriaus koordinatės Barbara Stolz. Valstybinio JAV Centro Vaikų Piktnaudėjimams Tirti duomenimis, apie 2,000 vaikų kas metai JAV-se miršta nuo tėvų primušimų namuose, o apie 1,000,000 vaikų kas metai yra taip sužalojami, kad visam gyvenimui lieka fiziniai arba psichiniai invaidai. FBI apskaičiavimu, apie 150,000 žmonių per metus yra žiauriai vyrų primušomus namuose. Iš kitos pusės, tos srities žinovai apskaičiuoja, kad ir apie 50,000 vyrų per metus yra žiauriai primušami savo žmonių. Kol kas nėra jokių statistikų apie žiaurumus seneliams, tačiau socialinės agentūros ir senelių globojančios organizacijos tvirtina, kad yra daug atvejų, kur suaugę vaikai priimuša savo pasenusius tėvus, atima iš jų senatvės pensijas čekius, laiko juos prieši prie lovų arba apsaigina visokiais valaisais. Žmogus, norėdamas išvengti smurto gatvėje, įsiekio paprastai užuovėjos savo namuose, tačiau nuo namų smurto niekur nėra užuovėjos.

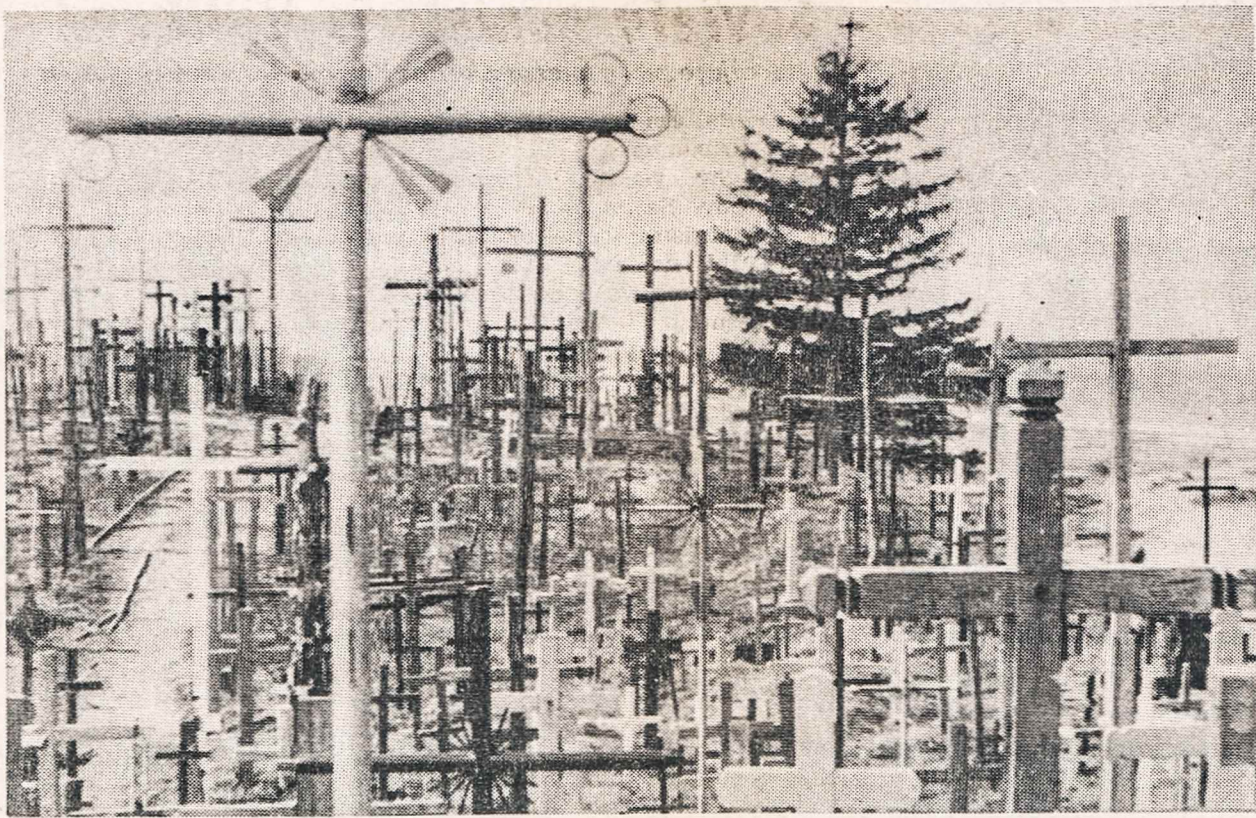
★ KYBARTUOSE VISŲ SVENTŲJŲ SVENTES METU 1978 m. komunistai surengė savąsias kapų laikymo apeigas. Pasak Tikinčiųjų Teisėms Ginti Komiteto pranešimo, kurį gavo Keston žinių agentūra Anglijoje, komunistai iš anksto pranešė, kad 1978 m. lapkričio 1 d., 7 v. v., turės savąsias apeigas Kybartų kapinėse. Kad komunistams neklindytų, tikintieji su kunigu susirinko savo religinėms apeigoms kapinėse valandą anksčiau, tačiau komunistai jiems trukdė. Religinį apeigų metu per garlaikalius buvo deklamuojami visokie komunistiniai eilėraščiai, o už poros dienų kunigas buvo nubausas 50 rb, už dalyvavimą tose religinėse apeigose. 740 parapijiečių parašė skundą komunistų partijos centrinio komiteto sekretoriui, klausdami ką reikšia religijos laisvė, jei ateistai gali skaityti bedieviškus eilėraščius prie tikinčiųjų kapų, o tikintieji savo maldoms prie savo šeimoms narių kapų turi išimti specialų leidimą, kurį nevisada gauna. Tai esą įžeidimas tikinčiųjų įsitikinimų ir diskriminacija.

★ PAX ROMANA, tarptautinė katalikų studentų ir intelektualų organizacija, suaukė savo suvažiavimą š. m. sausio 23-25 d.d. Zenevoje visuotinės žmogaus teisių deklaracijos 30 m. sukakties progą. Programoje — katalikų dalyvavimas žmogaus teisių gynime, pokalbiai su asmenimis iš Azijos, Afrikos, Vid. Rytų, Europos ir P. Amerikos, etinio bei teologinio žmogaus teisių pagrindo svarstymai.

★ DALIS III PASAULIO ir Vakarų valstybų ruošiasi JT visumos susirinkime praveisti deklaraciją, pasisakančią prieš religinę netoleranciją. Ši reikalą labai remia Vatikanas.

★ JONAS-PAULIUS II pranešė, kad dabartinio metu nevyksias į Šentają Žemę. Ta pačia proga jis skatino tikinčiuosius melstis už tą kraštą ir už Libaną, kuris dabar yra žiauriai karų nualintas ir išvargintas. Šiuo metu popiežius yra išsiuntęs į Libaną savo komisiją padėčiai tirti. Komisijai vadovauja kard. Paolo Bertoli, anksčiau buvęs nunčiumi Libane. Popiežius taipgi prašė tikinčiuosius melstis už Viduriniuosius Rytus ir Iraną.

KUN. J. STS.

Kryžių kalnas Jurgaituose, okupuotoje Lietuvoje, kurio gausius kryžius komunistai nekartą naikino, bet tikintieji vėl statė juos. Dešinėje pusėje matyti pušaitė su kryžiumi viršūnėje. Mat, kai komunistai nupjovė šalia augusį klevą, tikintieji įkėlė kryželį pušaitės viršūnėn. Vienas iš to kalno kryžių turėjo įrašą "Sibiro lietuviams tremtiniams", bet komunistai pašalino. Ši nuotrauka daryta 1978. XII. 23

Kentėjo, bet kitus gelbėjo

Kunigas salezietis, išgelbėjęs per 200 žydų nuo mirties

P. TOTORAITIENĖ

Su dideliu susidomėjimu sekiau "Tėviškės Žiburiuose" pasirodžiusius rašinius apie žydų naikinimą Lietuvoje nacių laikais. Šiomis dienomis į mano rankas pateko kun. Broniaus Paukščio laiškas, rašyti kun. A. Sabaliauskui. Su dideliu susidomėjimu perskaičiau viską, pamaciau ir supratau kokia didelė ir kilni asmenybė buvo tas mūsų kunigas Paukštys. Gerai pažinojau jo du brolius — Antaną ir Juozą, kurių pirmasis kurį laiką gyveno pas mus, kai atvažiavo į Kolumbiją. Antrąjį susitikdavau Kauno universitete ir bendroje ateitininkų veikloje. Šitų dviejų motyvų vedina ir ryžaus padaryti ištraukas iš kun. A. Sabaliausko gautų laiškų.

Kun. Bronius Paukštys gimė 1897 m. vasario 15 d. Lukšių parapijoje, Sakių apskr. Pačioje Lietuvos nepriklausomybės pradžioje savoje Lukšių apylinkėse "jūs" jau buvo žinomas kaip geras pradžios mokyklos mokytojas ir puikus kalbėtojas seimo atstovų rinkimo metu. Vėliau, būdamas jau vyresnio amžiaus, išvyko į Italiją pas saleziečius, kur baigė seminariją ir, tapęs saleziečių nariu, 1935 m. buvo išvestas kunigu. Grįžo Lietuvon, dirbo saleziečių įstaigoje Vytėnuose. Kurį laiką buvo Kauno Igulos šventovės rektorium ir Kauno Svč. Trejybės parapijos klebonu. Turėjo gerą iškalbą, ypač stiprų balsą, dėlto buvo nuolat kviečiamas į įvairias parapijas vesti misiją ar kolektyvą. Daugelis eidavo į Igulos bei Svč. Trejybės šventoves, kad išgirstų jo skelbiamą Dievo žodį. Gal didžiausias kun. B. Paukščio nuopelnas, kuriuo jis didžiavosi, buvo nacių okupacijos metais Lietuvos žydų gelbėjimas nuo sunaikinimo. O jų jis išgelbėjo nemažai — daugiau kaip 200. Dienos metu juos slėpdavo Svč. Trejybės klebonijoje ir rūsiuose, o naktį išveždavo pas ūkininkus į kaimą.

Štai ką jis pats apie žydų gelbėjimą savo laiške, rašytame 1963. X. 17 kun. A. Sabaliauskui, sako:

"Ir aš kitados dariau gera savo artimui. Dariau, ką galėjau, net savo šeimos sąskaita. Kartais būdavo tuščias kišenius ir neturėdavau kapeikių nupirkti savo šeimai (saleziečiams) reikalingiausiu maisto produktų, o artimą gelbėdamas (žydus) turėjau tris kartus bėgti iš namų nuo nacių — gestapininkų siautėjimų. Išleidau 6 ar 7 tūkstančius markių, o kiek rūpesčių, kiek nemiegotų naktų, kiek varginų ir pavojingų kelionių ir kiek baimės! Juk aš tada guldžiau savo galvą už artimą. Ir turbūt buvau vienintelis asmuo visame Pabaltijy, išgelbėjęs apie 200 žmonių gyvybių. Teisybė, aš galėjau būti turtingas, nes man žadėjo ir siūlė aukso kalnus. . . Siūlė, tačiau aš pagalvoju: jei aš imsiu pinigų, tai koks tas mano artimo meilės darbas bus, ko jis bus vertas? Juk tada būtų komercija — prekyba gyvais žmonėmis. Ne duok Dieve! Ir aš į tokį žemumą nepuoliau. Ar tu manai, kad už šiuos darbus mano krūtinę puošia ordina, medaliai, pagyrimo laškai? Anaipolt! Teisybė, aš nesigyriau, nebūnijau ir dešinė

ir į kairę. Vis dėlto Stalinas sužeidė ir davė man premiją. . . dešimčiai metų išvėžė į Sibirą sunkiems akmenų skaldymo ir kelių tiesimo darbams. Tačiau, kada man buvo sunku, kada aš sunkiai sirgau ir išgulėjau sanatorijoje (ištrėmime Sibire), dešimtį metų manę ramino ir guodė viena mintis: artimo meilės darbas ir Evangelijos žodžiai "Ką padarėte vienam iš tų mažutėlių, man padarėte". Dievas bus man atpildu. Tie gerieji meilės darbai pridengs — taip tikiuosi — daug mano neteisybų, nes Viešpatie, jei Tu žiūrėsi mano neteisybų, kas išlaisyks?"

Praėjus kiek laiko, kitame laiške, jis vėl prisimena žydų gelbėjimą ir lyg papildė savo ankstyvesnį laišką sekančiomis žiniomis:

"Paulius VI lekia į Palestiną. Be abejo, žydų interesus popiežius gražiai priimtų. Popiežiaus g. intencija suprantama: pagerbti tą žemę, po kuria Kristus vaikščiojo ir gerą sėklą sėjo. Šio tikslo siekdamas papalies ir kitus tikslus. Sužavęs, patrauks, vers susimąstyti, kad jau pora tūkstančių metų, kai laukia Mesijo ir vis nesulaukia, vis veltui. Man kažkaip ir malonu prisiminti tuos laikus, kada aš dėl tų Izraelio vaikų padėjau tiek triušo, tiek vargo, rūpesčių, nemigo naktų, didelių išlaidų, net savo gyvybę rizikuodamas ir išgelbėdamas apie 200 žmonių gyvybių. Rasi, ir šis pasiaukojimas atneš savo vaisių. Preitais kartais, kai rašiau, pasipaskojau Tau savo žygdarbius, bet tai padariau prabėgomis. Tai buvo blankus ir nepilnas vaizdelis. Noriu dar kartą pridėti, kad turėtum pilnesnį vaizdą ir lyg kad būtų atbaigtas dalykėlis. Ir manau, kad aš gėdos nepadariau savo broliams (saleziečiams), ir jiems tai praveru žinoti. Prisimeni, kai mudo važiuovom vieną dieną iš Muniškio į Kauną. Hitlerininkai, įsijaudami savo galą, mėgino sunaikinti savo baisių darbų pėdsakus — sugedinti devintojo forto aukų liekanas. Teko paįusti tada baimingą dūmų kvapą ir pamąstyti apie baisingas hitlerninkų žudynes. Tai buvo koks pergyvenimas.

Jau Tavęs čia nebuvo. Man teko dar skaudesnių pergyvenimų patirti. Frontas artėjo. Kauno gėtą likvidavo, bet gėto gyventojai, nenorėdami važiuoti į nežinią, sulindo į pogrindžius, ir rūsius. Ir štai, kyla dūmai, liepsnos laizo debesies, getas dega! Sunys, užuodę pasislėpusį žmogų, suloja, kyla triukšmas ir šūviai užbaigia viską. Manoji širdis neberimsta. Baisu. Bet tiek kartų žiūrėjęs mirčiai ir akis, išdrįstu išeiti į Jonavos gatvę ir iš arti pasižiūrėti į budelių siautėjimus. Štai, du jauni leitenantai nuo Neries kranto upės eina į tą pačią vietą — gatvę ir pastebėję mane juokėsi ir kvatojosi, rodydami man ir gėtą. . . O aš, drąsos paėmęs, pasakiau: Vistiek nuostabu, kad XX amžiuje žmogus medžiojamas. Nutilo leitenantai ir, suglaude ausis, nudrožė Kauno link. Pagaliau atsiduso Kaunas, sulaukęs atoslūgio. Sugrįžo iš gėto dar likusieji gyventojai. Daugelis jų atkeliavo pas mane išbadėję, apdėgę. Atidaviau jiems visas savo maisto atsar-

gas. Buvo ir tokių, kurie paprašė palto, batų. . . Buvau kiek nustebintas, bet nusivilkau palatą ir nusiavęs batus jiems atidaviau. Tuo ir užsibaigė mano gelbėjimo darbas. Daugelis jų Palestinoje. Ten ir draugas rabinas Ošri, bene vyriausias Jeruzalės rabinas dabar, matys Kristaus vietininką ir, galimas daiktas, ir pasisveikins su juo. Dabar vienintelis troškimas — pasaulio taika. Siemet Spalio revoliucijos šūkiuose buvo ir toks šūkis: Laisvė, brolybė, lygybė ir laimė! Dieve duok, kad visa tai įvyktų."

Kai antrą kartą sovietai okupavo Lietuvą, kun. B. Paukštys, kaip įtakingas asmuo, savųjų tautiečių tarpe, po vieno pasakymo pamokslu apie valios ryžtingumą vėl buvo įieškomas išvežimui į Sibirą. Būdamas silpnos sveikatos ir po pirmo išvežimo dirbęs sunkius darbus prie kelių tiesimo, nutarė išvengti antro išvežimo ir pasirinko pogrindžio kelią. Per ištisus dešimtį metų jis slapstėsi savame krašte, niekur viešai nesirodė ir jokioje šventovėje nelaiškė šv. Mišių. Jas laikydavo ir sakramentus teikdavo naktimis įvairiose privačiuose namuose ir tik pas labai patikimus žmones. Tik porą metų prieš mirtį jam buvo nuimta baudmė, ir jis buvo paskirtas į Simno parapiją vikaru.

Apie savo gyvenimą Simne štai ką kun. B. Paukštys rašo:

"Čia netoli Simno ežeras, pasakui Gilvyčių ežeras, į kurį nuvažiuojam pasimaudyti bei baidare pasivažinėti. Mūsų parapiją pasiekia ir pats didžiausias Suvalkijos ežeras — Dusia. Vakar šventėm Šv. P. M. Dangunėmimo šventę. Žmonių buvo pilna bažnyčia. Dar daugiau jų buvo ant šventoriaus. Gėlių barstytojos, merginos jau subrendusios, nes šiaip mažom mergaitėm tai daryti draudžiama. Gėlių barstytojų buvo devynios poros. Ir kaip gražiai, artistiška! Jos barsto. . . Aš dar taip niekur nemačiau. Gražu! Širdis ir akys patenkintos. Keturi altoriai, prie kiekvieno altorio po 4 merginas. Vienos jų — tautiniai rūbais, kitos baltais apsitaisiusios. Prie penkių vėliavų vėl po 4 merginas. Viso virš 500 mergaičių. Tai gali įsivaizduoti, kokia didinga procesija. O čia einant varpai gaudžia, skamba ir jų aidas eina toli, toli per laukus ir pievas. Mat, tai, nors dūžiai ir dūžės pakelkia smagiai, bet Dievui moka irgi pagarbą atiduoti gražiai. . ."

Skaitydama visa šita, pasijutau kaip namie, nes Simnas nuo mano tėviškės yra tik septyni kilometrai ir labai dažnai su savo broliu vasaros atostogų metu važiuodavau į Simną. O tas didingas ir didžiulis Dusios ežeras, kaip akyse stovi man dar ir dabar.

Optical Studio
OKULISTAS R. SCHMID
Naujas adresas:
1586 Bloor Street West,
Toronto, Ont. M6P 1A7
(prieš Lietuvį Namus)
Telefonas 535-6252
Greitas patarnavimas, neaugstos kainos. Gaunami kontakto lėšiai (contact lenses).

A+ A
ANASTAZIJAI ŠČEPAVIČIENEI
mirus,
jos vyrą PETRĄ, dukrą DANUTĘ ir jos šeimą
nuoširdžiai užjaučiame bei kartu liūdime —
Janė ir Stasys Paketurai
Rodney, Ont.

Padėka
Mūsų mylimai mamai, uošvei ir senelei
a+ a
Kunigundai Gustienei - Alijošiūtei
trylika metų žiaurios ligos iškankintai, mirus, nuosirdžiai
dėkojame visiems už pareiškta užuojautą, užprašytas šv.
Mišias, gėles, pagerbimą koplyčioje, dalyvavimą šv. Mi-
šiose ir už palydėjimą į amžino poilsio vietą šv. Jono lietu-
vių kopines Mississaugoje.
Nuosirdžiai dėkojame mūsų gerbiamaam kun. A. Sabui
už dvasinį patarnavimą ligos metu, Rožinį koplyčioje, šv.
Mišių aukas ir gražius apie velionę pasakytus žodžius.
Taipgi nuosirdi mūsų padėka varg. A. Kusinskiui už
gražų giedojimą šv. Mišių metu.
Nuosirdžiai dėkojame Lietuvos Kankinių parapijos
klebonui kun. P. Ažubaliui už atliktas religines apeigas
kapinėse.
Nuosirdi mūsų padėka Toronte gyvenančioms šeimini-
ninkėms ir talkininkui už paruoštus skanūs pietus.
Nuosirdi mūsų padėka visiems tautiečiams, atvyku-
siems į kapines.
Liūdintys —
Sudbury, Ont.
sūnus ir dukrė su šeima

Canadian Art Memorials Ltd.
176 Lakeshore Road West, Port Credit, Ontario L5H 1G4
LOUIS TEMPORALE - oficialus skulptorius -
Bank of Canada, Bank of Montreal,
Bank of Nova Scotia ir Archives Bldg.
King George VI Niagara Falls
Atlieka įvairius kapų paminklų akmens ir
skulptūros darbus — greitai ir meniškai.
Užsakymus atliekame pagal projektus ir taip
pat turime didelį pasirinkimą pagamintų
paminklų.
Užsakykite jau dabar, kad mes galėtume
neskubėdami atlikti visą meniską darbą
pagal pageidavimus.
Darbovietės telefonas 278-2757
Namų telefonas 278-4529

YONGE MEMORIALS LTD.
2019 YONGE ST., Toronto 7 (tarp Davisville ir Eglinton)
Tel. 487-2147, vakarais 445-8955
Meistriškas darbas, puikūs lietuviški projektai
ESTŲ PAMINKLŲ BENDROVĖ

Mobawk
Furniture Ltd.
PILNAS
NAMŲ
APSTATYMAS
Nemokamas pristatymas
i namus.
KRAUTUVES:
Vakaruose — 137 RONCESVALLES Ave. — Tel. 537-1442
Rytuose — 2448 DANFORTH Ave. — Tel. 699-4444
Krautuvės atidarytos nuo 9 valandos ryto iki 9 val. vakaro.

- ★ Elektros reikmenys
- ★ Televizijos aparatai
- ★ Skalbiamosios mašinos
- ★ Vaikų baldai
- ★ Įvairūs kilimai
- ★ Saldytuvai
- ★ Valgomųjų kambarių apstatymas ir kt.
- ★ Siuvamosios mašinos
- ★ Rašomosios mašinėlės

Iškilmingos pamaldos Toronto Prisikėlimo šventovėje, kurias laiko sukaiktuvininkas kun. B. Pacevičius (viduryje). Jam buvo surengtos pagerbtuvės 70 metų amžiaus sukakties proga. Nuotr. St. Dabkaus

Norvegijos lenkai susirūpino Lietuva

Mūsų bendradarbio pranešimas iš Vašingtono

Informacijos šaltiniai neseniai perdavė žinią, kad Norvegijoje susidaręs pagalbos Lenkijai komitetas, pasivadinęs Sąjūdžio Zmogaus Teisėms ir Orumui Ginti Lenkijoje, 1978 m. lapkričio 25 d. paskelbė deklaraciją Lietuvos žmonėms, kurioje rašoma: „Mes, žemiau pasirašiusieji Sąjūdžio Zmogaus Teisėms ir Orumui Ginti Lenkijoje nariai, reiškiamo pilną solidarumą ir gilią pagarbą mūsų broliams lietuviams, kurie daug metų išlaikė ištikimybę Dievui ir tėvynei, ypač neseniai sudarytam katalikų komitetui tikinčiųjų teisėms ginti. Dėl mūsų istorinės draugystės ir tradicijų mes esame įsitikinę, kad klestės savitarpio pastangos, siekiant pagarbos žmonių teisėms, ir kad klestės savitarpio pastangos, siekiant pagarbos žmonių teisėms, kad K. Bendrija mūsų kraštuose bus tvirta bei gyvo tikėjimo išpažinimo Bendrija.“ Po šios deklaracijos pasirašė 16 asmenų.

Štai pasirašiusių pavardės: Marian Golebiewski, Tadeusz Grabowski, Josef Janowski, Kazimierz Janusz, Stefan Kaczorowski, Janusz Edward Krzyzewski, Henryk Monkiewicz, Marek Myszkiewicz-Niesiolowski, Andrzej Nastula, Bogdan Papiernik, Kazimierz Pluta - Czachowski, Marian Pilka, Edward Staniewski, Bogumil Studzinski, Andrzej Woznicki, Wojciech Ziembinski.

Sausio 28 d. daug kas girdėjo, kai „Amerikos Balsas“ jos tekstą radijo bangomis perdavė į Lietuvą.

Ruošiasi šventei

Iš sostinės lietuvių organizacijų sudarytas komitetas ruošiasi minėti Lietuvos nepriklausomybės šventę. Dar neoficialiomis žiniomis, minėjimas įvyks vieno universiteto salėje Georgetowne. Apie žmogaus teises anglų kalba minėjime kalbės svečias iš Čikagos prof. dr. T. Remeikis, o lietuvių kalba — inž. L. Grinius, buv. III Lietuvos respublikos prezidento sūnus. Minėjimas įvyks sekmadienį, vasario 11 d. Kitą sekmadienį, vasario 18, pamaldos už Lietuvą bus atliktos Sv. Mato katedroje, Vašingtone. Vasario 18 d. bus atlinkamai pagerbtas Arlingtono kapinėse palaidotas amerikietis leitenantas Harris, žuvęs už Lietuvos laisvę. Ant jo kapo, kurio karišką kryželį puošia Lietuvos Vytis, lietuvių atstovai padės vainiką. Milžiniškoje Arlingtono kapinėse palaidoti Amerikos kariai ir žymieji krašto vyrai, jų tarpe ir žuvęs prezidentas J. F. Kennedy.

Meno vakaras

Sausio 20 d. LB Vašingtono apylinkės valdyba, kurios pirmininku yra jaunosios kartos atstovas dr. Saulius Naujokaitis, surengė įdomią meno šventę: Filadelfijoje gyvenančio dailininko Romo Viesulo kūrinių parodą ir čikagiškių solistų Nerijos Linkevičiūtės ir Bernardo Prapulo lenkų lietuvių dainų koncertą. Šventė įvyko naujėliuose Latvių Namuose, tolimame sostinės priemiestyje.

Aplamai, Vašingtono ir apylinkių iki šiol dar nepalietė stipresnė žiema. Beje, sausio 20 d.

oras subjuro: per dieną lijo ir šalo. Kaikur gatvės ir keliai apsidengė ledu. Žmonėms, gyvenantiems Baltimorėje ir kitose tolimesnėse vietovėse, beveik neįmanoma buvo atvykti į šią lauktą lietuvių meno šventę. Kad ir nepalankios gamtos sąlygos, ir latvių Namus susirinko apie 150 asmenų, jų tarpe nemažai jaunesnės akademikų kartos atstovų.

Jau toli už savosios tautinės bendruomenės iškilusio dail. R. Viesulo kūrinių paroda susilaukė tikrai rimto susidomėjimo, ir dailininkas tą vakarą pardavė 14 paveikslų.

N. Linkevičiūtės ir B. Prapulo lenkų lietuvių kompozitorių kūrinių koncertas buvo puikus. Solistai buvo šiltai suvaidinti, susilaukė daug plojimų ir koncerto pabaigoje dar turėjo padainuoti kelis kūrinius virš programos. Jiems akompanavo čikagietis muzikas Kimberly Schmidt.

Sventė praėjo tikrai įdomioje akademinėje aplinkoje: ant salės sienų buvo išrikuoti neeiliniai dailininko kūrinių, o nuo scenos skambėjo dainos dvejų jaunų dainininkų, kurie su koncertais lietuviams apkeliaavo beveik visą laisvąjį pasaulį. Nors sostinėje koncertus atlieka geras pasaulio menininkas, įvairūs chorai bei ansambliai, nors eilė lietuvių jų koncertus lanko, bet ir savuosius menininkus jie sutiko tikrai šiltai.

Rodos, netolimoje ateityje į sostinę pakviestas poetas H. Nagys. Aišku, ši kartą bus jau literatūros šventė.

Sovietų ministeris Vatikane

Audiencejoje pas popiežių iškeltas lietuvių kardinolo klausimas

Popiežius Jonas-Paulius II, prieš išskrisdamas į P. Ameriką prieš dieną vizitui, Vatikane priėmė Sov. Sąjungos užsienio reikalų ministrą A. Gromyką. Jų pokalbis truko beveik dvi valandas. Tai buvo bene ilgiausia audiencejoje, bet kada skirta valstybės atstovui Vatikane. A. Gromykai tai buvo jau šeštoji audiencejoje pas popiežių, bet pirmoji pas tokį, kuris ilgai gyveno ir dirbo sovietinės sistemos krašte ir moka rusų kalbą.

Belgijos dienraštis „La Libre Belgique“ 1979. I. 26 paskelbė informaciją apie minėto pokalbio turinį. Tasai dienraštis, remdamasis Vatikano šaltiniais, rašo, kad šis pokalbis išskleidė Maskvos abejones apie naujojo popiežiaus laikyseną sovietinių kraštų atžvilgiu ir pašalino klūtis būsimai popiežiaus kelionei į Lenkiją ši pavasarį, kai bus minima šv. Stanislovo 900 metų sukaktis. Be to, popiežius išskelė kairiųjų vėlyvųjų ribų keitimo klausimą, kurio palankus sprendimas vestų į faktinį pripažinimą dabartinės Lenkijos-Sov. Sąjungos sienų.

Ryšium su tuo popiežius palietė ir Lietuvos klausimą, ypač Vilniaus vyskupiją. Dienraštis „La Libre Belgique“, nelabai orientuodamasis padėtyje, rašo: „...popiežius pasiūlė, kad Lietuva, sovietinė provincija, būtų padaryta nepriklausoma vyskupija ir nebūtų valdoma iš

Balstogės, esančios Lenkijoje“. Iš tų eilučių aiškiai matyti, kad buvo svarstomas Vilniaus arkivyskupijos klausimas. Mat, viena dalis jos yra sovietų okupuotoje bei valdomoje Lietuvoje, o kita — dabartinėje Lenkijos teritorijoje su centru Balstogėje. Lietuviškoji dalis yra valdoma iš Vilniaus, o Lenkijos pusėje esanti — iš Balstogės, nors formaliai Vilniaus arkivyskupija tebėra Lenkijos bažnytinės provincijos dalis. Dabartinės Lietuvos hierarchijos noras yra su-normalinti Vilniaus arkivyskupijos padėtį. Kaikurie lietuvių teisininkai betgi mano, kad toks žingsnis būtų geras tikybinių ir tautinių požiūrių, bet nepriimtinas valstybinių atžvilgiu, nes reikštų pripažinimą dabartinių sovietinių sienų iš Vatikano pusės.

Kaip džiugią žinią „La Libre Belgique“ praneša, kad popiežius Jonas-Paulius II pokalbyje su A. Gromyka išskelė galimybę paskirti vieną lietuvių vyskupą kardinolu. Kadangi šis klausimas buvo iškeltas pokalbyje su Sov. Sąjungos užsienio reikalų ministru, galima padaryti išvadą, jog kardinolo skrybėlė tuo atveju tektų okup. Lietuvoje gyvenančiam vyskupui. Jei popiežius galvotų apie paskyrimą kardinolu išeivijos lietuvių, apie tai nekaltėtų su atstovu Maskvos, kurios ranka išeivijoje neturi galios. M.

Žygis į Čikagą

AL. GIMANTAS

Vis dažniau ir garsiau lietuviškoje visuomenėje pasigirsta kritiškų balsų prieš pagrindinių mūsų veiksmų lyg ir dirbtinį telkimą Čikagoje. Tai stipri tradicinė lietuviškoji tvirtovė visame šiame kontinente, gausi intelektualinėmis jėgomis, tautiečių skaičium, stambokais bendrosios veiklos projektais. Tai svarbu kultūrinėje, ekonominėje veikloje, tačiau politiniu požiūriu Čikaga yra lyg ir provincinė visos amerikiečių politikos (gal tik išskyrus vidaus) dalis. Tiesa, čia neretai rengiami abiejų didžiųjų amerikinių partijų prezidentinių nominacijų suvažiavimai, bet visai ne dėlto, kad Čikaga būtų laikoma politiniu centru.

Tai gi, kodėl Čikaga? Jei lietuviškoji politika rikiuojama globaliniais pagrindais, yra reikalinga nuolatinių ryšių ten, kur visa akcija gimsta ir vyksta. Niujorkas, Vašingtonas yra centrai, kuriuos seka visos pasaulis. Net ir Palestiniečių Išlaisvinimo Frontas turi savo ryšių įstaigas — atstovybes kaip tik minėtuose amerikiniuose didmiesčiuose, bet ne Čikagoje. Niujorke yra Jungtinių Tautų centras, pusantro šimto įvairių pasaulio valstybių misijų, kurių dalį vis dar bando kontaktuoti, angažuoti ir informuoti dalis mūsų veiksmų... Vašingtonas yra JAV politikos centras, kuriame sutelktos valstybinės institucijos.

Gerokai seniau lietuvių dalis (tikrai nemaža) stebėjoms ir nesupratome, kodėl VLIKas išsivietino — pirmą kartą išvykdamas iš Lietuvos, antrą — iš

Baltiečių jaunimas demonstruoja V. Vokietijoje, reikalaujamas laisvės ir žmogaus teisių respektivimo Lietuvoje, Latvijoje ir Estijoje

Lankytojai ir įstatymas

Kanados imigracijos įstatymas turi dvejopą tikslą — nuosirdžiai priimti kiekvieną, teisėtai atvykstantį, ir neįsileisti tų, kurie gali grėsti krašto taikai ir saugumui. Ši politika siekia apsaugoti čia gyvenančius žmones ir tuos, kurie juos lanko.

Kanados lankytojų dauguma neturi sunkumų įvažiuoti. Jie atvyksta ir yra patenkinti savo

Vokietijos. Jis paliko Europą ir geografiniu atžvilgiu nutolo nuo Lietuvos. Tauta išeivijoje tuokart buvo raminta paprasčiausiu (greičiausiai ir lengviausia) suprantamu faktų, esą neilko tinkamų asmenų Europoje, niekas nenorėjo tautos laibi ten likti ir kūrėsi užjūrio kraštuose. Vadinasi, kalnas buvo perkeltas pas Mahometą, bet ne atvirkščiai. Ar nepanaši padėtis dabar darosi ir su VLIKo norais keltis toliau į Vakarus. Kas žino, po kokio dešimtmečio ar mažiau, jei nepatiks sunkios Čikagos žiemos, atsiras noras keltis, na, kad ir į St. Petersburgą Floridoje ar Angeli miestą Kalifornijoje. Juk įrodyta, kad kalnas gali keltis pas mahometonus...

Jei dar išsėnėjimo ir tradicijos dėka suprantamas ALTOS buvimas Čikagoje, tai VLIKo kėlimasis sukelia lietuviško gyvenimo ir raidos stebėtojų abejonę. Tai lyg savotiškas bėgimas nuo dvejų pasaulio politinių centrų, prie kurių kaip tik reikėtų stiprinti intervencijas, ginti asmeninius ryšius, nuolat budėti ir sekti vis naujų įvykių ir politinių situacijų grandinę. Ar visa tai seksis lengviau atlikti gyvenant gerokai nutolus, tenka suabejoti. Visa laimė, kad dar JAV Liet. Bendruomenės vadovybė, išsikūrusi Filadelfijos ir artimosios apylinkėse, t. y. arti Niujorko ir Vašingtono. Nejaugi tuo būdu LB-nei teks dar didesni uždaviniai amerikiečių politikos centruose? Po to, rasi, nebebus labai patogų Bendruomenę vanoti už perdidelį kišimąsi į politinius reikalus.

GABIJA JUOZAPAVICIUTE, laimėjusi Eugenijaus Kriaučiūno vardo \$1000 premiją už visuomeninę veiklą. Šiuo metu ji yra Pasaulio Lietuvių Jaunimo Sąjungos valdybos pirmininkė ir daug rūpinasi būsimu jaunimo kongresu Europoje. Nuotr. St. Dabkaus

Terorizuoja studentus

Iš okupuotos Lietuvos gautomis žiniomis, Naujosios Vilnios psichiatrinėje ligoninėje jau ketvirtą kartą priverstinai laikomas medicinos studentas Arvydas Čekanaavičius. Jis buvo sumistas prieš 6 metus Kaune už tai, kad rengė privačius literatūros vakarus savo tėvų namuose. Buvo nugabentas į kalinių ligoninę Čerkovsko mieste, kur kiekvieną dieną gydytojas jam leido skausmingus vaistus, ardančius nervų sistemą. Taip jis ten buvo „gydomas“ dvejus metus. Po to buvo perkeltas į Naujosios Vilnios psichiatrinę ligoninę ir patalpintas tarp sunkių psichinių ligonių, kriminalinių nusikaltėlių. Iš Arvydą aplankiusių sužinota, kad jis nėra joks ligonis, tik saugumiečių terorizuojamas. Esą jis tikisi, kad anksčiau ar vėliau bus paleistas ir vėl galės tęsti medicinos studijas. Jis ilgai nežinojo, jog saugumiečiai paėmė jo vidurinės mokyklos baigimo diplomą, prigrasino jo draugus neprisiminti jo medicinos studijų ir charakteristikoje įrašę jog nebaigęs vidurinės mokyklos. Tuo būdu Arvydui liko užkirstas kelias į universitetines studijas ateityje. Taip pat jo diagnozėje pažymėta, jog serga „šizofrenija“.

Tokia būklė Arvydą Čekanaavičių esą labai slegia. Jis esąs

reikalingas moralinės pagalbos. Išeivijos lietuviai galėtų jam padėti per tarptautines organizacijas — International Amnesty, Raudonąją Kryžį ir pan. Taip pat Arvydo reikalą galima būtų rašyti sovietinėm įstaigom Vilniuje.

Panašiai yra terorizuojamas Petras Sidikas. Jis irgi buvo laikomas Čerkovske tuo pačiu laiku, kaip A. Čekanauskas. Dabar P. Sidikas yra išleistas ir dirba vienoje praduotuvėje — krauna maisto gaminius į lentynas. Jis studijavo teisę, bet buvo priverstas nutraukti studijas. Dabar jam neleidžiama grįžti į pradžios studijas. Gyvena labai skurdžiai.

Prie saugumiečių terorizojamų asmenų priklauso ir Jūratė Galeckaitė, kilusi nuo Biržų. Ji buvo sumta 1972 m. Lietuvoje su kitais dviem jaunuoliais už tai, kad vienoje demonstracijoje pasirodė apsisiautusi lietuviška vėliava. Ji taip pat yra „gydoma“ psichiatrinėje ligoninėje. Su ja buvo susitikęs latvis Gunars Rodē, būdamas Sibiro lageryje 1974 m. J. Galeckaitė tebėra terorizuojama ir reikalinga laisvųjų lietuvių pagalbos. Apie ją žinias atvežė Vakarus pasiekęs minėtas latvių disidentas.

Keleivė

Imigracijos įstatymai ir lankytojai

G. BONAVIA

Iš milijonų žmonių, kurie kiekvienais metais atvyksta į Kanadą, daugiausia būna lankytojai. Jie būna turistai arba žmonės, atvykę verslo bei asmeniniais reikalais. Jie gali būti užsienio studentai, laikini darbininkai, pramogų rengėjai, dvasišiai, karinių įgulų nariai, turį leidimą išsikelti į sausumą, diplomatiniai ar konsuliniai pareigūnai.

Visi šie lankytojai turėtų žinoti apie Kanados imigracijos įstatymą. Taigi, jeigu jūs pasistatys planuojate lankyti Kanadą, perskaitykite sekančią informaciją ir perduokite jam.

Bendri reikalavimai

Kad lankytojas būtų įleistas į Kanadą, privalo būti geros sveikatos, gerbiantis įstatymus paprastai ir sąžiningai bei turėti paruoštus savo pasus ir kitus dokumentus.

Išskyrus JAV piliečius, nuolatinius gyventojus, einančius pareigas karinius atstovus, lankytojams reikalingas pasas ar kitas pripažintas kelionės dokumentas įvažiuoti į Kanadą. Kai kuriems reikalinga ir viza. Taip pat lankytojai, atvykstantieji į Kanadą dirbti ar studijuoti, privalo turėti specialų leidimą.

Prieš kelionę

Kiekvienas lankytojas, kuriam reikalinga viza ar leidimas, turi juos gauti iš Kanados vyriausybės įstaigos užsienyje prieš keliaudamas į Kanadą. Atitinkami liudijimai ir dokumentai turi būti pateikti. Taigi žmonėms, norintiems lankyti

Kanadą, patariama pasitikrinti artimiausioje Kanados vyriausybės įstaigoje savame krašte, tiksliai sužinoti, kokie dokumentai jiems bus reikalingi, kaip juos gauti ir kaip ilgai tai užtruks.

Taip pat, prieš iškeliaudami, lankytojai turėtų pasitikrinti, ar jų sveikatos draudimo planas padengs ligonines ar medicinos patarnavimus, kurie gali būti reikalingi Kanadoje.

Atvykus į Kanadą

Atvykę į Kanadą, visi lankytojai turi kreiptis į imigracijos pareigūną, kuris tikrina tokius dalykus, kaip pilietybė bei kraštas, kuriame gyvenama, atvykimo tikslas į Kanadą, kiek laiko numatoma būti.

Kad šis patikrinimas būtų trumpesnis, lankytojai turi atsakyti visus klausimus paprastai ir sąžiningai bei turėti paruoštus savo pasus ir kitus dokumentus.

Įvažiuavimo vietoje kaikurie lankytojai gali būti nukreipti pas valdinį gydytoją patikrinti sveikatos prieš duodant leidimą įvažiuoti Kanadon.

Jeigu tikrinantis pareigūnas abejoja lankytojo noru laikytis įvažiuavimo sąlygų, gali būti pareikalauta piniginių ar kitokio užsto. Užstatas bus grąžintas, kai bus išpildytos visos įvažiuavimo sąlygos.

Lankytojai, kurie normaliai būtų įleisti, dėl nepilnos informacijos apie asmenį ar dėl kitų informacijų stokos gali būti neįsileidžiami įvažiuavimo vietoje. Kaikuriais atvejais jie ga-

li būti sutrukdyti vienerių metų laikotarpiui.

Įvažiuavimo sąlygos

Kanada yra įvedusi tam tikrus suvaržymus lankytojų veiklai. Apie tai informuojama prieš duodant leidimą. Visų pirma po atvykimo lankytojai neturėtų keisti savo atvykimo tikslo. Normaliai lankytojams nėra leista keisti savo statuso Kanadoje. Pvz. turistai negalės dirbti ar pasidaryti studentu.

Lankytojai turi palikti Kanadą, kai jų patvirtintas buvimas laikotarpis pasibaigia. Tiksliai tam tikromis aplinkybėmis lankytojams gali būti leista prailginti lankymąsi ar kitaip pakeisti jų atvykimo į Kanadą sąlygas.

Tie, kurie nesilaiko sąlygų, sutartų įvažiuavimo metu, pažeidžia imigracijos įstatymą bei taisykles, gali būti atitinkamai nubausti.

Lankytojai, kurie dirba ar studijuoja be leidimo, ilgiau pasilieka negu jiems leista, užsima veikia, gresiančia tvarka Kanadoje arba atvyko pateikę neteisingus duomenis, — gali būti ištremti iš Kanados.

Tokiais atvejais, priklausomai nuo įstatymo pažeidimo laipsnio, vyriausybė įteikia lankytojui pranešimą, kuris neturi tolimėsiu pasekmių, jei asmuo palieka Kanadą. Jei betgi toks lankytojas gauna deportacijos įsakymą, šis visam laikui neįleidžia grįžti į Kanadą. Tačiau kiekvienas lankytojas, paprašytas palikti Kanadą, turi teisę į bešališką imigracijos bylos išklausymą, prieš deportacijos įvykdymą.

Lankytojai ir įstatymas

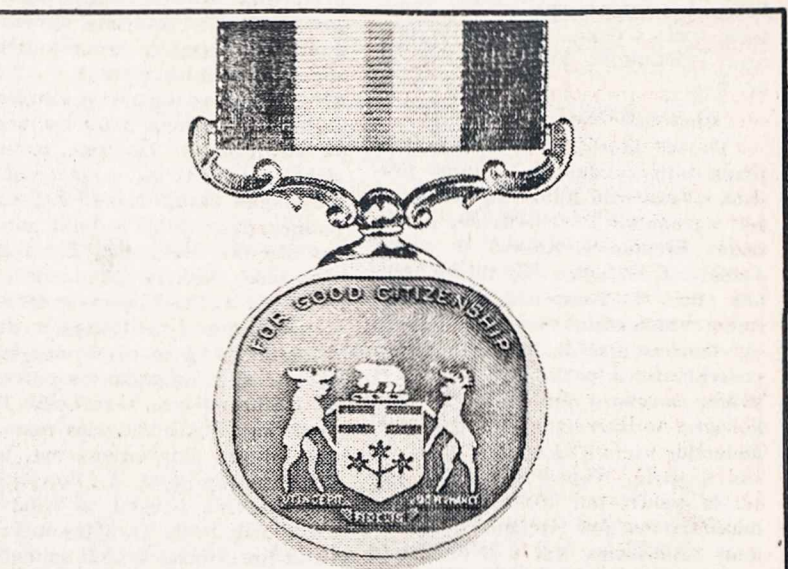
Kanados imigracijos įstatymas turi dvejopą tikslą — nuosirdžiai priimti kiekvieną, teisėtai atvykstantį, ir neįsileisti tų, kurie gali grėsti krašto taikai ir saugumui. Ši politika siekia apsaugoti čia gyvenančius žmones ir tuos, kurie juos lanko.

Kanados lankytojų dauguma neturi sunkumų įvažiuoti. Jie atvyksta ir yra patenkinti savo

atostogomis bei kita veikla krašte. Taip ir turėtų būti, Kanada nori, kad taip būtų ir toliau.

Norintys daugiau informacijų apie Kanados lankymą turėtų teirautis artimiausioje Kanados vyriausybės įstaigoje užsienyje. Ten pareigūnai painformuos juos apie teisinius lankymosi reikalavimus ir apie kaikuriuos praktiškus dalykus. Tai padės jiems pasiruošti kelionei.

Vertė J. Str.

Geras pilietis vertas medalio

Žinote Ontario asmenį, kuris savo atsidavimu, žmoniškumu ir gerumu, nelaukdamas jokio atlyginimo, padarė šią provinciją geresne vieta gyventi?

Tokiam asmeniui kaip tik ir įsteigtas Geras Ontario Pilietybės Medalis.

Dvylika kandidatų kasmet atrenka nepriklausoma patariamoji Ontario piliečių taryba, kurios garbės pirmininku yra provincijos gubernatorius.

Kiekvienas gali pasiūlyti kandidatą Ontario medaliui. Pasiūlymo blankai gaunami, rašant šiuo adresu:

Executive Secretary
Advisory Council
Ontario Medal for Good Citizenship
Queen's Park
Toronto, Ontario M7A 1A1

Jau pats siūlymas yra geros pilietybės įvertinimo aktas. Visi pasiūlymai turi būti gauti iki 1979 metų balandžio 17 dienos.

ONTARIO MEDALIS UŽ GERĄ PILIETYBĘ

PAVERGTOJE TĖVYNĖJE

SUSOVĖTINTA ELTA

Kompartinijos dienraščio „Tiesa“ redakcijoje sausio 19 d. buvo paminėtas ELTOS šešiasdešimtmetis. Šia proga spaudoje teigiama, kad ELTA 1919 m. sausio 17 d. įsteigė revoliucinė komunistų vyriausybė, kovojusi už Lietuvos prijungimą prie Sovietų Sąjungos. Mūsų šios enciklopedijos duomenimis, ELTOS gimimo data yra 1920 m. balandžio 1 d. Pradžią jai davė užsienyje veikę lietuvių spaudos biurai, kurių darba suderino ir pirmuoju ELTOS direktorium tapo J. Eretas. Dabartinė ELTA sovietų okupuotoje Lietuvoje tėra sovietinio TASSO padalinys, ištikimai tarnaujantis kompartijos propagandai. Minėjime pagrindinį pranešimą padarė sovietintintos ELTOS direktorius F. Pažiusis. Informacijų apie jos darbą „Tiesos“ 14 nr. pateikia Saliamonas Vaintraubas. Tolerantiškos salėje naujos masinės per minutę perduoda 600 spaudos ženklų. Per metus ELTA paruošia beveik 3000 pranešimų spaudai, radiui, televizijai, daugiau kaip 800 įvairios medijos rajoniniams laikraščiams, 3000 nuotraukų bendru 150.000 tiražu.

ORDINAS PALECKIUI

Amžiaus aštuoniadesimtmečio proga respublikinė Vilniaus biblioteka surengė Justui Paleckui skirtą parodą. Spaudoje jis vadinamas „socialistinio darbo didvyriu“, Lietuvos taikos gynimo komiteto pirmininku. Daug rašoma apie jo poezijos rinkinius, nors iš tikrųjų ta jo poezija silpnoka — jos nėra tolo negali lyginti su tikrųjų poetų kūriniams. Savo ištikimo tarno J. Paleckio neužmiršo ir Maskva. Augščiausiojo sovietų prezidento pirm. L. Brežnevas jam paskyrė sovietinį „Spalio revoliucijos“ ordiną.

LIETUVISKAS SAMPANAS

Alytaus vyno gamykla statydinasi naują skyrį, kuriame iš vynuogių sulčių bus gaminamas lietuviškas šampanas. Naujasis pastatas bus 300 metrų ilgio, turės specialias cisternas, biotechninį barą šampanui pilstyti, per valandą pripildantį 3.000 butelių. Šampano gamybą numatoma pradėti šių metų pabaigoje.

PASTO ZENKLAS

Sovietų Sąjungos ryšių ministerija 4,4 milijono tiražų išleido Vilniaus universiteto sukuriamą skirtą pašto ženklą. Jam panaudoti miniatiūriniai grafikai A. Žilinskas universiteto ir naujojo studentų miestelio vaizdai. Užrašas lietuvių ir rusų kalbomis skelbia: „Vilniaus universiteto 400 metų“. Sukakties proga taip pat pagaminti ir specialūs pašto žymekliai.

RASYTOJOS ATMINIMUI

Kompartinijos centro komitetas ir ministerijai taryba paskelbė įsąk pernai vasarą mirusios Jievos Simonaitės atminimui įamžinti. Pirmiausia jos vardu pavadinama viešoji Klaipėdos biblioteka, įsakoma pavadinti ir vieną naują gatvę Klaipėdoje. Antkapių įrengimas pasiūlyta vykdymasis Vilniaus miesto komitetas. Kultūros ministerija ir Klaipėdos rajono vykdymasis komitetas turės įrengti memorialinį muziejų Priekulėje, Vingio gatvės 11 nr. name.

PLANUOTOJŲ KURJOZAI

„Tiesos“ sausio 11 d. laidoje apie planuotojų vykdymą kuriozų praneško Panevėžio konservų gamyklos inž. agronomas V. Gedvilienė, planavimo skyriaus viršininkė O. Gvazdauskienė, laudies kontrolės grupės pirm. T. Paškauskienė ir laikraščio „Panevėžio Tiesa“ transporto skyriaus vedėjas J. Sikšnys. Pernai gamykla buvo pasirašiusi sutartį iš devyjų sovchozų nupirkti 390 tonų kopūstų, o iš maisto pramonės ministerijos atėjo įsakas pirkti 562 tonas kopūstų. Nupirktų kopūstų gamykla neturi kur dėti. Juos dabar tenka pardavinėti latviams ir net rajono kolchozams, kur tais kopūstais šeriami gyvuliai. Lig šiol su nemažomis išlaidomis jau parduota 270 tonų, o sandėliuose vis dar tebėra 500 tonų gamyklos nereikalingų kopūstų. Tokia kopūstinė maisto pramonės ministerijos planuotojų komedija kartojasi kas metai. Konservų ga-

V. Kst.

Studentai žygiuoja per Vilniaus katedros aikštę. Išniekintoje katedroje įrengta paveikslų galerija. Nuotr. J. Rimienės

Maloniai kviečiame
visus atsilankyti į
tradicinį

KAUKIŲ BALIUS

- * Silti užkandžiai
- * Įvairūs gėrimai
- * Loterija
- * Laimės staliukai
- * Kaukių parados
- * Kaukių premijų įteikimas
- * Šokiama groso „Rococz“ orkestras
- * Pradžią — 7 v.v.
- * Įėjimas — \$4.00, studentams ir pensininkams — \$3.00

vasario 24,
šeštadienį,
Jaunimo
Centro
salėje

Choras „Aidas“ ir tėvų
rėmėjų komitetas

HAMILTON

VASARIO 16 MINEJIMAS Hamiltone įvyks vasario 11, sekmadienį. Iškilmingos Mišios Aušros Vartų šventovėje — 11 v. r. Organizaciją prasmė dalyvauti su viešaisiais. Minejimas — 4 v. p. p. Scott Park auditorijoje, 1055 King St. E. Visus kviečia dalyvauti apylinkės valdyba.

VYSK. M. VALANCIAUS MOKYKLA Vasario 16 paminės vasario 17, šeštadienį. Ta proga iš Toronto atvažiuoja V. Matulaitis, kuris lituanistinės mokyklos mokiniams parodys du filmus iš nepriklausomos Lietuvos gyvenimo. Mokinių tėveliai taip pat kviečiami atvykti apie 11.30 v. į mokyklos salę ir pažūrėti filmų.

Saltis žiemos šeštadieniais mokiniams per pertrauką yra duodama karšta kakava. Antrasis mokslo metų trimestras užsibaigęs vasario 24 d., o mokslo metai gegužės 12 d.

KAUKIŲ BALIUS jau visai nebe-toli. Gautas kaukėms 5 premijos iš „Aido“ krikšto tėvo A. Liaukaus. „Aidas“ jam labai dėkoja. Rengėjai prašo visas kaukes susirinkti iki 9 v. v., nes 10 v. v. įvyks kaukių parados. Bus išrinktos 5 įdomiausios bei gražiausios kaukės. Kaukės įėjimas nemokamas šokių metu viešaisiais dvi komiteto paruošta loterija. Gautas laimės staliukas iš D. P. Vaitiekūno, o trečią laimės staliuką paaukojo tėvai rėmėjai. Visiems staliukų aukotojams nuosirdi padėka. Tad visi skirkime vasario 24 d. vakarą „Aidui“. Savo atvykimu prisidėsite prie naujos „Aido“ plokštelės išleidimo.

AV PARAPIJOS CHORAS, vadovaujamas muz. Dariusio Deksnys-Powell, pasirodys vasario 11 d. įvykstantiems Lietuvos nepriklausomybės atgavimo minėjimui, kurį rengia KLB Hamiltono apyl. valdyba.

MEDŽIOTOJŲ ŽUKLAUTOJŲ KLUBAS „GIEDRAITIS“ turės skėmingą vakarą. Siemiet sol. V. Verikaitis vad. Toronto vyrų choras davė hamiltoniečiams įdomų koncertą.

ADELE LUKOSIŲTĖ grįžo iš ligoninės, kur jai buvo padaryta sunki nugaros operacija. Ligoninėje ją aplankė daugelis jos draugų ir bendradarbių, o DLK Algirdo šaulių būrio jaunąją šaulę, įteikė ir gražią dovanėlę. Savo geros mamos priežiūroje dabar ji sveiksta ir stiprėja.

JONAS MACYS, Lietuvos kariuomenės savanoris — kūrėjas, po susižeidimo beveik visą vasarą išgulėjo Burlingtono Brant ligoninėje. Pasikutinio laiku jam buvo padaryta dar viena maža operacija, po kurios jis dabar geriau jaučiasi ir jau sugrįžo į namus. Sv. Juozapo ligoninėje gydosi J. Didžbalis.

„AIDO“ TĖVŲ RĖMĖJŲ susirinkimas sausio 28 d. praėjo darbingoje nuotaikoje. Smagu dirbantiems su „Aidu“, kad tėvai rūpinasi dainuojančių jaunimo problemomis ir

įspūdingos buvo ir Kūčios, į kurias buvo kvietos skaučių mamentys ir skautai. Rimtosios dalies mintys ir apeigos priverčia susikaupti ir pamąstyti apie šios šventės gilią prasmę, gražius papročius. Rimtoji Kūčių dalis, giesmės bei pasirodymai buvo praversti tūntininkės ps. B. Aušrotaitės ir draugininkės vyr. sk. L. Zubaitės. „Sirvintos“ vadija dėkoja E. Kudabienei, vyr. skautėms L. Stungevičienei ir M. Kalvaitienei, kurios paprašytos visuomet mielai jaunosios vadovės padeda.

1978-9 m. veiklos pradžia neapsiribojo vien tikta viešomis šventėmis. Energingos vadovės reguliariai rengia suigas, kurių metu tobulinasi skautiškoje veikloje, dainuoja, žaidžia, rengia pasirodymus sekančiai iškilmingai suigai, kuriose bus paminėtas Lietuvos nepriklausomybės atgavimas. Vasario 11, sekmadienį, skautės ir skautai organizuoti dalyvaus 11 v. šv. Mišiose. Po pamaldų parapijos salėje įvyks sueiga su lauko pobūdžio programa. Tėvai ir visuomenė maloniai kviečiami dalyvauti. Sekanti įsidėmėtina data — kovo 11 d. Kaziuko mugė.

Širvintietė

P A D E K A

Už man 65 metų sukakties proga suruoštas gražias vaišes š.m. sausio 6 d. reikiu nuosirdžia padėką savo žmonai Petronelėi; taip pat — visiems už dalyvavimą šiose vaišėse, sveikinimus ir gražias dovanas: torentiečiams — P. Dambrauskui, L. Dambrauskaitei, A. Artickoniui, P. Balčiūnienėi, P. Barškiei, P. Kamaitienei, J. A. Jakelaitėms; hamiltoniečiams — V. Iksaloms, p.p. Vaicaitėms, E. Simonui, J. Kaminskui, J. R. Pleiniams, J. Mikalauskui, V. K. Rusinavičiams, A. Gudeliui, S. Burdinavičiui, K. Jurgeliui, D. Kochankai, J. Dubinskui, J. Romikailiui.

Jūsų dalyvavimas tose vaišėse tą vakarą ir tie nuosirdūs bei draugiški linkėjimai liks neužmiršami mano širdyje.

Viktoras Mikuckas

„Dėkoju“

„Dėkoju“

„Dėkoju“

„Dėkoju“

„Dėkoju“

„Dėkoju“

„Dėkoju“

„Dėkoju“

„Dėkoju“

„Dėkoju“

„Dėkoju“

„Dėkoju“

„Dėkoju“

„Dėkoju“

„Dėkoju“

„Dėkoju“

„Dėkoju“

„Dėkoju“

„Dėkoju“

„Dėkoju“

„Dėkoju“

„Dėkoju“

„Dėkoju“

„Dėkoju“

„Dėkoju“

„Dėkoju“

„Dėkoju“

„Dėkoju“

„Dėkoju“

„Dėkoju“

„Dėkoju“

„Dėkoju“

„Dėkoju“

„Dėkoju“

„Dėkoju“

„Dėkoju“

„Dėkoju“

„Dėkoju“

„Dėkoju“

„Dėkoju“

„Dėkoju“

„Dėkoju“

„Dėkoju“

„Dėkoju“

„Dėkoju“

„Dėkoju“

„Dėkoju“

„Dėkoju“

„Dėkoju“

„Dėkoju“

„Dėkoju“

„Dėkoju“

„Dėkoju“

„Dėkoju“

„Dėkoju“

„Dėkoju“

„Dėkoju“

„Dėkoju“

„Dėkoju“

„Dėkoju“

„Dėkoju“

„Dėkoju“

„Dėkoju“

„Dėkoju“

„Dėkoju“

„Dėkoju“

„Dėkoju“

„Dėkoju“

„Dėkoju“

„Dėkoju“

LIETUVIAI PASAULYJE

JIA Valstybės

DIENRAŠČIO „DRAUGAS“ 70 metų sukaktis bus paminėta Čikagoje, Marijos gimnazijos salėje, gegužės 20 d. Minėjimą surengs Lietuvių Katalikų Spaudos Draugijos sudarytas komitetas. Koncertinę programą adiks operos sol. Arnoldas Voketaitis. Pirmasis „Draugo“ numeris buvo išleistas 1909 m. liepos 12 d. Wilkes-Barre, Pa. Pirmuoju redaktorium buvo kun. K. Urbanavičius. Čikagone „Draugas“ buvo perkeltas 1912 m. liepos 4 d., o dienraščio pavertimas 1916 m. kovo 31 d. Visi metai „Draugo“ komplektai yra saugomi redakcijos archyve.

A. a. PLK. LTN. KAZYS ALŠAUSKAS, sulaukęs 80 metų amžiaus, mirė Čikagoje sausio 16 d. Vėlonis buvo kūrėjas-savanoris, dalyvavęs kovose su bolševikais, bermontininkais ir lenkais, apdovanotas Vyčio kryžiumi. Karo mokyklą baigė 1919 m., augstusios karininkų kursus — 1926 m. Pasijėmė kaip karo istorikas, Lietuvos karo mokyklą dėstęs nepriklausomybės kovų kursą. Buvo „Mūsų Žinyno“, „Karo Archyvo“, „Kardo“, „Kario“, „Trimito“ bendradarbiu, paskelbęs daug studijų nepriklausomybės kovų temomis. Šį darbą tęsė ir šioje, ypač daug jėgų skirdamas „Lietuvių Enciklopedijai“ kaip jos karinio skyriaus redaktorius. Dėmesio vertas jo palikimas — pirmasis „Lietuvos laisvės kovų istorijos“ tomas, aprašantis kautynes su bolševikais ir bermontininkais. Prieš mirtį buvo įpusėjęs knygą apie Klaipėdos krašto atvadavimą. Atsisveikinimą su vėloniu D. A. Petkaus laidotuvių koplyčioje surengė Čikagos ramovėnai sausio 19 d. Po kun. J. Juozevičiaus sukalbėtos maldos žodį tarė: K. Dabulevičius, savanorių kūrėjų atstovas J. Vilutis, šaulių centro valdybos pirm. K. Miklovaitis, Lietuvių Istorijos Draugijos atstovė A. Rūgytė. Palaidotas sausio 20 d. iš Svč. M. Marijos Gimimo parapijos šventovės Sv. Kazimiero kapinėse.

ALB KRAŠTO TARYBOS suvažiavime garbės nariu buvo išrinktas žymusis veikėjas Juozas Lapšys iš Adelaides. Garbės nariais, be J. Lapšio, lig šiol paskelbti: Elena Reisonienė Adelaideje, Ona Bauzienė Sydnėje, buvęs PLB pirm. a. a. Juozas Bačiūnas ir Sydnėje miręs a. a. Antanas Baužė. Australijos lietuvių spaudoje skelbiamas naujiems Lietuvių Fondo įnašams kažkodėl trūksta lig šiol surinktos visos sumos. Ji paaiškėjo ALB krašto tarybos posėdžiuiose dr. K. Zdaniaus padarytame ALB Fondo pranešime. Pasirodo, jame šiuo metu yra \$24.000. Gautomis palūkanomis remiamą lietuvišką veiklą, o kai atsiranda specialų reikalų, organizuojamos rinkliavos. ALB Fondui vadovauja pirm. Albertas Zubras. Fondas šiemet paskirs dvi \$500 premijas: vieną už grožinę literatūrą, kitą — už akademinį lietuvių darbą mokslinei laipsniui, paskelbtą mokslinei uose Australijos žurnaluose. Abiem premijom surasti mectenai. Vienas jų ne tik parūpino \$500, bet ir dar pridėjo \$1.770. Jo pageidavimu iš šios sumos kasmet bus skiriama \$300 premija jaunuoliui, ryškiausiai pasireikšusiam organizacijoje bei kultūrinėje lietuvių veikloje.

SIDABRINĖ VEIKLOS SUKAKTĮ Lietuvių Namuose paminėjo Geolongo lietuvių sporto klubas „Vytiš“, vadovaujamas inž. K. Starinskio. Sportininkus sveikino ALB Geolongo apylinkės pirm. M. Kyntas, iš Melbourne atvykęs sporto veteranas Leonas Baltrūnas. Keletą tautinių šokių paško L. Bungardas vadovaujama grupė. Minėjimas užbaigtas vaišėmis. Sukaktį švenčiančiam „Vyčiui“ vadovauja: pirm. inž. K. Starinskis, vicepirm. P. Vaicekauskas, sek. G. Valaitienė, išdinin-kai B. Šutienė ir V. Brenneris.

BRITANIJA

BERNELIŲ MIŠIOSE Londono lietuvių Sv. Kazimiero parapijos šventovėje dalyvavo prel. dr. Jonas Bulaitis, atskrėdęs pas motiną, brolius ir seseris. Svečias dirba diplomatinėje Vatikano tarnyboje. Jeigu salygos leis, žada dalyvauti lietuvių jaunimo kongrese. Bernelių Mišias atnašavo klebonas kun. dr. J. Sakevičius, giedant J. Cernio diriguojamam chorui.

D. BRITANIJOS LIETUVIŲ BENDRUOMENES pirm. S. Kasparas pasiuntė sveikinimo raštą naujajam popiežiui Jonui-Pauliui II. Atsakymas buvo gautas iš Vatikano sekretoriato. Jame pabrėžiama, kad popiežius labai vertina parodytą dėmesį ir yra didžiai dėkingas už pareikštus linkėjimus.

VOKIETIJA

HAMBURGO LIETUVIŲ MŪTĖRŲ DRAUGIJA naujon valdybon išrinko: pirm. Teresę Lipšienę, kuri taipgi eis ir išdinininkės pareigas, vicepirm. D. Malinauskienę, sek. ir reikalų vedėją Jevą Pacevičienę. Už ilgametį pirmininkavimą bei HLM Draugijos reikalų tvarkymą pareikšta padėka dr. Liucijai Pašaitienei.

A. a. ANTANAS VILUCKIS mirė 1979 m. sausio 4 d. Penklas savaitės buvo ligoninėje, o paskui savo šeimoje, kur slaugomas savo žmonos, užbaigė žemiškąją savo kelionę. Vėlonis buvo gimęs 1906 m. sausio 26 d. Kurį laiką gyveno Kaune, kur buvo sumintas, žiauriai tardytas ir kalintas. Persikėlęs į Klaipėdą, gavo batišvino diplomą iš amatų rūmų. Ten susilaukė 6 vaikų. 1958 m. su šeima atvyko V. Vokietijon ir čia įsikūrė.

BRAZILIJA

SAVAITRASTIS „MŪSŲ LIETUVŲ“, leidžiamas Sao Paulo mieste, paminėjo 30 metų sukaktį, jai paskirdamas gerame popieriuje atspausdintą 1978 m. lapkričio 16 d. laidą. Iš tikrųjų pirmasis „ML“ numeris buvo išleistas 1948 m. sausio 1 d. data steigėjo ir pirmojo red. prel. P. Ragažinsko iniciatyva. Steigėjų grupę taipgi priklauso pirmieji „ML“ darbuotojai — a. a. J. Matelionis, pasirūpinęs spaustuvės įsigijimu, dail. V. Vijeikis, a. a. M. Tamaliūnas, dail. V. Stančiukaitė-Abraitienė, B. Sukevičius, dr. J. F. Carato, didelis lietuvių bičiulis, iki 1977 m. balandžio mėnesio pasirašinęs oficialiu leidėju bei redaktorium. Savo raštais redakcijai talkino: J. Antanaitis, H. Valevičius, K.

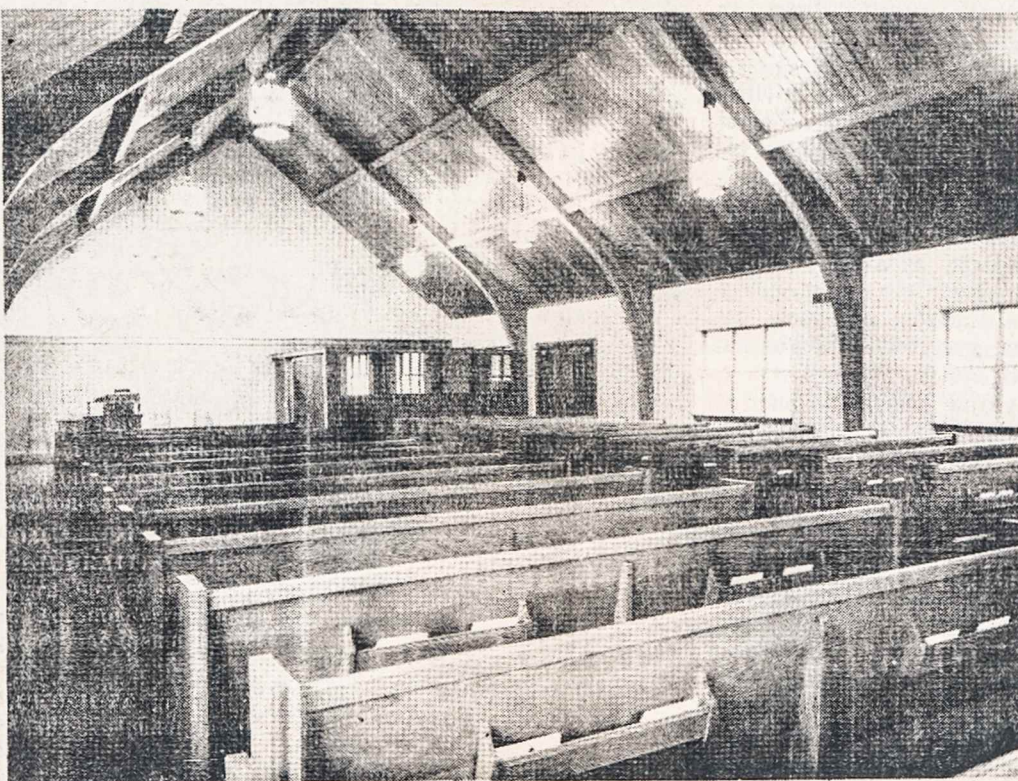
Naujai atidarytas gydytojo
dr. Algimanto Saunorio
KABINETAS HAMILTONE,
237 Locke Street South, Room 306
Pacientai priimami pirmadieniais ir trečiadieniais 18-21 v.,
šeštadieniais 10-13 v.

Vienintelis lietuvių bankelis Kanadoje
įsikūręs nuosavuose namuose —
Hamiltono Lietuvių Kredito Kooperatyvas TALKA
830 Main Street E., tel. 544-7125 L8M 1L6

Darbo valandos: pirmadieniais - ketvirtadieniais nuo 10 iki 5 val., penktadieniais nuo 10 iki 7 val., šeštadieniais nuo 9 iki 12 val. Liepos - rugpjūčio mėn. ir prieš ilgus savaitgalius šeštadieniais uždaryta. Nemokama gynybės ir asm. paskolų drauda. Nemokamas pilnas čekių patarnavimas. Kapitalas — virš \$120,000.

MOKAME UŽ:
depozitus (P.C.A.) 6%
santapus 9½%
term. depozitus 1 m. 10¼%
term. depozitus 3 m. 10%
pensijų fondas 10%

IMAME UŽ:
asmenines paskolas 12%
nekiln. turto pask. 11%

The Marlatt laidotuvių namai
ir koplyčia

The J. B. MARLATT
Funeral Home, Ltd.

615 Main Street East
(East of Sanford)

Telefonas: 528-6303
HAMILTON, Ontario

London, Ontario

VISOS LIETUVISKOS! Kai žvelgiame į palydėtusius 1978 metus, matome linksmesnių ir liūdniesnių momentų, bet vienas reiškinys tamsiai liūdnas: pernai sukurtos trys naujos šeimos ir visos lietuviškos — londoniškos Erikas Gocentas susituokė su Irena Žilvyte iš Hamiltono, londoniškė Rūta Dragūnėvičiūtė — su Aidu Juodžiu iš Montrelio ir abu londoniškiai — Viktoras Jakubaitis su Vida Pociūte. Kai dabartiniais laikais lietuviškos šeimos sukūrimas yra sunkiai pasiekiamas, tai Londono rezultatus tenka vertinti labai augštais pažymiais ir sveikinti tiek susituokusius, tiek ir jų tėvelius. Visi čia paminėtieji, atrodo, yra gimę Kanadoje. Dar sunkiau sukurti lietuviškas šeimas gimusiems prieš atvykimą Kanadon, nes jų, ypač mažose apylinkėse, yra labai mažas skaičius, tačiau ir šiuo atveju nėra neįmanomas dalykas. Įvairūs pasitaikantys sunkumai gali būti nugalėti, jei turima užtenkamai geros valios. R. Dragūnėvičiūtė ir A. Juodis, gyvenantis Montrealyje, sugebėjo nugalėti juos skiriančią atstumą ir suratė bendrą gyvenimą. Paprastai reikala nulemia visas klišius nuogąslius nuosirdus noras sukurti lietuvišką šeimą. D. E.

Sudbury, Ontario

Medžiotojų ir žūklautojų klubas "Geležinis Vilkas" išsirinco naują valdybą trejiem metams: Valys Bružas — pirmininkas, Antanas Juozapavičius — sekretorius, Onutė Poderienė — išdininke, kandidatai — Erikas Rotkis ir Stasys Krivickas. Kontrolės komisija: Juozas Krūcas ir Juozas Staškus. Sporto ir šaudymo vadovas — Kęstutis Poderis. "GV" klubas anksčiau skirdavo pinigines aukas Tautos Fondui, Kanados Lietuvių Fondui, lietuviškai spaudai; tikisi tai daryti ir ateityje. Klubas yra Toronto L. Namų narys. S. m. balandžio 21 d. jis ruošia klubo nariams bei svečiams pabūvį.

ISLEISTUVĖS. Stasys Krivickas, Antanas Juozapavičius ir Antanas Gatautis išėjo į INCO pensiją. Kadangi jie buvo populiariausi lietuvių tarpe, geri lietuvių, per eilę metų daug dirbo tautinėje veikloje, iniciatorių Valio Bružo, Jadvygos ir Zigmą Labuckų pastangomis suomii salėje jiems buvo surengtos išleistuvės. Ta proga buvo pasveikintais ir pagerbtas žymus kolonijos tautinės gyvybės judintojas Aleksas Kusinskis 60 metų amžiaus proga. Dalyvavo per 70 lietuvių ir svečių. V. Bružas pristatė pensininkus, jų žmonas ir 60 metų amžiaus sukaustuvininką dalyviams, visus pakviesdamas pabūvįje dalyvavusių moterų suvečių maisto gaminių skaniai vakarienę. Juozas Krūcas, turėjęs žodį pensininkams ir 60 metų sukaustuvininkui, Nuaidėjęs "Ilgiausių metų" garsams, St. Krivickui, A. Juozapavičiui, A. Gataučiiui buvo įteiktos simbolinės dovanos ir prie jų po meniškai iš medžio išdrožta Lietuvos Vytis (jo autorius — Fernandas Albrechtas); A. Kusinskiui ir pensininkų žmonoms įteikta po gražią raudoną rožę.

A. Gataučio plokštelių muzikai grojant, linksmiai pašokta. Tenka priminti, kad beveik 80% Sudbury lietuvių dėl nuostolingos INCO streiko nedirba jau 5 mėnesiai, bet lietuviško solidarumo dėka įstengia nenusiminti, pagerbti pasižymėjusius savo Bendruomenės narius.

FERNANDAS ALBRECHTAS yra gerai žinomas medžio drožinėmo menininkas Sudbury mieste ir apylinkėse (anksčiau gyveno Londone, Ontario). Daug jo meniškų drožinių yra panaudoję lietuvių, taip pat ir kitų tautybių asmenys įvairių progų dovanoms. Jis dirba INCO darbovietėje kaip prižiūrėtojas, augina gražią lietuvišką šeimą. Jo žmona Audra yra L.S.S.T. Maironio kuopos valdybos narė ir "Rudens atžalyno" tautinių šokių grupės vadovė. Pageldautume, kad F. Albrechtas savo medžio drožinių parodą surengtų lietuviams ir kitiems to meno mėgėjams. J. Krūcas

P A D Ė K A

Mums išėjus iš INCO į poilsį, buvo surušta staigmena — išleistuvės. Už tai reikiame nuosirdžiai padėką rengėjams — V. Bružui, Z. J. Labuckams, J. Krūčiui už įdomią kalbą, F. Elbrihtui už pagaminimą Vyčio.

Taip pat nuosirdi padėka visiems asmenims, prisidėjusiems prie šio parengimo. Štai jie: J. B. Stankai, P. S. Semežiai, P. A. Juteliai, J. R. Sleiniai, P. B. Visockai, J. N. Paulaičiai, L. A. Baltučiai, A. J. Nugent, J. M. Valiukai, S. E. Tolvašos, V. L. Juškos, E. D. Rotkiai, J. E. Staškai, R. L. Lamothe, K. Jonikas, A. Krūčiūnė, K. Rimas, A. Staškevičius, D. Nickas, A. Mikštas, K. Poderys, S. Poderienė, J. Lencas, J. Venslovaitis, A. Milčius, J. Bataitis, A. Kusinskis, K. Tutinas, A. Braškys, I. Bružas, V. Kriaučiūnas, I. Ragauskas, V. Gudriūnas, R. Češkauskas, L. Griškonienė, P. Liutkus

Dar kartą nuosirdus aičiū mieliems Sudbury lietuviams. Šis prisiminimas kaip liks mūsų širdyse neišdildomas. S. Krivickas A. Juozapavičius

A. Gatautis Sudbury, Ont. 1979 m. sausio 22 d.

Lietuviška baldų dirbtuvė Toronto

Daromi nauji minkšti baldai ir atraukiami seni PIGIA KAINA. P. LUBYS. Tel. 638-3171, 663-9096

Miami, Florida

LIETUVISKOS PAMALDOS. Iki šiol Miami ir apylinkės lietuvių tik retomis progomis turėdavo lietuviškas pamaldas čia vienoje, čia kitoje šio miesto katalikų šventovėje. Kun. V. Andriuškos rūpesčiu arkiv. E. McCarthy leido Sv. Roberto Bellarmino šventovėje kiekvieno mėnesio antrą sekmadienį (ne pirmą, kaip klaidingai "Drauge" paskelbta) rengti lietuviškas pamaldas. Ši šventovė yra 3405 NW 27 Ave. ir tik keli bloki nuo Lietuvių Klubu. Taigi daugeliui bus gana patogiu tuojau po pamaldų vykti į klubą pietums bei pramogoms. Pirmos pamaldos įvyks š.m. vasario 11 d., 3 v.p.p. Kun. V. Andriuškaį pageidaujant, jau yra sudarytas komitetas, kuriam pirmininkauti sutiko P. Stevens (Steponavičius), dabartiniu metu vargoninkaujas čia vienoje katalikų šventovėje. Reikia tikėtis, kad Miami ir apylinkės lietuvių gausiai lankysis į šias pamaldas, tuo sudarydami galimybę jas gauti kiekvienam sekmadieniui.

SOLISTĖS G. ČAPKAUSKIENĖS koncertas įvyko š.m. vasario 1 d. Miami Lietuvių Klube. Prieš koncertą buvo dail. Ant. Petrikonio paveikslų paroda, o po koncerto kavutė ir pyragaičiai. Koncertą surengė Miami šaulių kuopa.

VASARO 16 MINĖJIMA ir šiais metais rengia čia veikiantis ALTOS skyrius, kuriam pirmininkauja P. Šilas. Pagrindiniu kalbėtoju yra paviestas arkiv. E. McCarthy. Jo kalba yra numatyta transliuoti per Vatikano radiją į okupuotą Lietuvą. Meninė programą atliks hamiltonietė solistė Anita Pakalniškytė. Programos koordinatore yra V. Mikėnienė iš Idialantic, Fla. Aukos šios šventės metu bus renkamos tik ALTAi, nors vis dažniau pasigirsta balsų, kad šios šventės proga reikėtų sudaryti sąlygas norintiems ir kitus veiksmus finansuoti paremti.

MIRE TAUTIEČIAI. Š.m. sausio 11 d. Miami Woodlawn Park kapinėse palaidotas a.s. Jonas Karpavičius, 71 m., buvęs lietuvių kalbos mokytojas, ateitininkas, Vytauto klubo narys. Sausio 12 d. Miami kapinėse palaidota Agota Kuraitis, 74 m. amžiaus. B.

St. Catharines, Ont.

UKRAINOS NEPRIKLAUSOMYBĖS PASKELBIMO sukaktis paminėta sausio 20 d. Juodosios jūros salėje, Sausio 21 d. ukrainiečių vėliava buvo pakelta prie miesto rotušės, dalyvaujant miesto ir Kanados valdžios atstovams. Dalyvavo taip pat Pavergtų Tautų organizacijos septynių tautybių atstovai, jų tarpe ir lietuvių.

Nors lauke buvo gilus sniegas ir nemažas šaltis, susirinko apie 200 žmonių. Pakeliant vėliavą, sugiedoti Ukrainos ir Kanados himnai. "Tėvynės" programai miesto burmistras Roy Adams visus dalyvius pakvietė į rotušės salę. Tai retas atsitikimas net ukrainiečiams. Čia kalbas pasakė parlamentari, pats burmistras ir PT atstovai. Visi pabrėžė Sovietų Sąjungos imperializmą, nesibailančią agresiją ir pastebėjo, kad laikai keičiasi sovietui nenaudai. Minėjimas buvo baigtas Rytų apeigų ukrainiečių kataliko kunigo M. Komaro malda. Kor.

Windsor, Ontario

VASARIO 16 minėjimas įvyks vasario 25 d. 10.30 v. r. vėliavos pakėlimas prie miesto rotušės, 11 v. r. Mišios Sv. Kazimiero šventovėje (808 Marion), 12.30 minėjimas De Santis mokyklos salėje (930 Marion). Po minėjimo — kavutė ir užkandžiai parapijos salėje.

KLB Windsor apylinkės valdyba

Winnipeg, Manitoba

KLB WINNIPEGO APYLINKĖS visuotinis, metinis narių susirinkimas įvyko 1978 m. gruodžio 17 d. Sv. Kazimiero parapijos salėje. Susirinkimas išsiskuto įvairius Bendruomenės reikalus ir perliko 1979 m. apylinkės valdyba: pirm. Vincas Januška (P.O. Box 12, St. Germain, Man. R0G 2A0, tel. 257-7775), vicepirm. inž. Jurgis Valaitis (tel. 453-2223), sekr. Valentinas Rutkauskas (tel. 774-2913), ižd. Antanas Kunaitis (tel. 452-3732), Tautos Fondo, Salpos Fondo atstovai ir Vasario 16 gimnazijai remti būrelio vadovas Juozas Demereckas (tel. 774-5355). Revizijos komisija: Vytautas Kriščiūnas, Juozas Grabys ir Mečys Sauskas.

Salpos Fondo veiklai sutiprinti išrinkti: Jadvyga Kriščiūnienė, Emilė Sauskauskienė ir Mečys Sauskas. Apylinkės valdyba rengia Vasario 16 minėjimą vasario 18, sekmadienį, 12.30 v.p.p., Sv. Kazimiero parapijos salėje. Prie įėjimo bus renkamos aukos Tautos Fondui. Apylinkės valdyba kviečia visus lietuvius dalyvauti nepriklausomybės šventės minėjime.

V. Januška, KLB Winnipeg apyl. valdybos pirm.

Pajieškojimas

Juzė Bieliauskienė Lietuvoje įeško savo sesers Marytės Subačienės, prieš karą gyvenusios Kanadoje. Turėjo dvi dukras, kurių vyriausia — nu. Levutė. Rašyti: V. Stagiui, Roberts Rd. West R.S.D. Dromana, Vic. Australia, 3936.

● "TEVIŠKĖS ŽIBURIŲ" metinė prenumerata nuo 1979 m. sausio 1 — \$14. Naujiem prenumeratoriam — \$10.

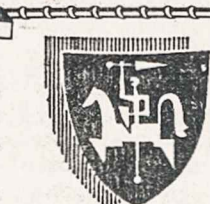
DELHI - TILLSONBURGO APYLINKĖS LIETUVIŲ

VASARIO 16 MINĖJIMAS

vasario 17, šeštadienį, Tillsonburg Community Centre salėje, 45 Hardy St.

PROGRAMOJE: paskaita, muzika, bufetas. Programą atliks Detroito mergaičių ansamblis, vadovaujamas muz. St. Slizio. Visus apylinkių lietuvius kviečiame dalyvauti. RENGEJAI

Dalyvaukime LONDONE, Ontario, Lietuvos nepriklausomybės atgavimo sukakties

minėjime - koncerte

PROGRAMOJE:

- * sol. Gina Čapkauskienė
- * sol. Rimas Strimaitis
- * muz. Jonas Govėdas

Vieta: Londono universiteto ELBORN kolegijos salė (Šarpia ir Western gatvių sankryžoje)

Laikas: 1979 m. vasario 18, sekmadienį, 4 v.p.p.

Kanados Lietuvių Fondo kelias

P. LELIS

Kai prieš 16 metų KL Bendruomenė įsteigė šį fondą ir pradėjo telkti jam lėšas, atsirado nemažai tautiečių, kurie, kaip ir kiekvieną naująbę, sutiko skeptiškai, su nepasitikėjimu. Vieni prikašiojo steigėjams: jūs norite tuo fondu užšaldyti lietuvišką veikimą; mūsų jaunimui reikia pinigų dabar, o ne po 50 metų, kai jis bus nutautęs. Kiti net drįso rašyti spaudoje savo nuomones, pvz. kol aštra patekės, rasa akis išsės; steigiamas fondas bus nebe geležinis, bet medinis, o gal virvelinis ir t.t.

Kaikurie Bendruomenės veikėjai irgi nepritarė atskiro fondo steigimui, nes a.m. kad, pradėjus telkti lėšas fondui, solidarumo įtaką rinkimas bus nuslopinti ir pačios L. B-nės vaidmuo užtemdytas. Dėl tos priežasties 1957 m. įsteigtas Geležinis Fondas, nepraėjęs veikti, sunyko. To fondo įstatatai buvo priimti KLB krašto tarybos 1957 m. rudens sesijoje, bet "užmiršta" išrinkti valdomuosius fondo organus. Priimti įstatatai buvo pirmininko stalčiuje užmarinuoti. (Jie atspausdinti 1960 m. "L. Dienos" leidinyje).

1960 m. įsisteigus JAV Lietuvių Fondui ir jo ryšininkui Kanadoje V. Ignaičiui skatinant, KL Bendruomenė, pirmininkaujant S. Kęsgailai, vėl susirūpino ir, 1961 m. V. Ignaičiui referuojant, nutarė pakeisti Geležinio Fondo vardą ir įstatus pagal JAV L. Fondo pavyzdį, pritaikant juos Kanados sąlygom. Tam tikslui išrinkta komisija — V. Ignaitis, P. Januška, S. Jakubickas.

1962 m. rugsėjo 1 d. KLB krašto tarybos posėdyje Otavos komisijos paruošti įstatatai buvo priimti ir pavesta tai pačiai komisijai organizuoti fondą, t.y. sudaryti laikinąją valdybą ir pradėti telkti lėšas. Laikinąją KLB valdybą sudarė: pirm. V. Ignaitis, sekr. P. Januška, ižd. S. Jakubickas.

1964 m. balandžio 18 d. sušauktas pirmasis KLB narių susirinkimas Toronto Prisikėlimo par. salėje išrinko fondo tarybą iš 9 asmenų ir valdybą iš 5 asmenų. Tarybos nariai pasiskirsė pareigomis: tarybos pirm. V. Ignaitis, sekr. P. Januška, valdybos pirm. dr. A. Pacevičius, vicepirm. J. R. Simanavičius, sekr. P. Lelis, ižd. V. Balsys, narys S. Jakubickas. Susirinkimo metu narių buvo tik 41, iš jų \$5600.

KLB pradėjo veikti tabako augintojų rajone, todėl pirmieji aukotojai buvo tabakininkai, davę fondui po \$100 ir \$250. "Tėv. Žiburių" 1963 m. 11 nr. išspausdintas pirmas KLB įnašų pranešimas su šiomis pavardėmis: Augaičiai, Bersėnai, Ignaičiai, Jakubickai, Laurekai, Miceikos, Mockai, Rastapkevičiai, Rudokai. Stambesnes sumas davė dr. Kaveckas \$500, Petravičius Juozas \$1000 (ne užilgo mires).

Naujoji valdyba, įsikūrusi ronte ir turėdama platesnę bazę, lėšų telkimą žymiai pagreitino ir tų metų gale pasiekė

\$10.000. Kasmet fondo kapitalas didėjo vidutiniškai po \$10.000 ir per 10 metų pasiekė užsibrėžtą tikslą \$100.000.

1974 m. visuotinis narių susirinkimas nutarė KLB kapitalą didinti jo neapribojant. Jei pradžioje mūsų tautiečiai sunkiai sukrapštydavo fondui šimtinge, dabar, kaip matome iš pranešimų, į fondą dažnai įplaukia penkios šimtinės ir tūkstantinės. (Šiuo metu fonde yra \$196.000).

KL Fondo įregistravimas valdžios įstaigoje, t.y. čarterio gavimas, nebuvo lengvas ir užtruko trejus metus. Tuo reikalu daugiausia pasidarbavo valdybos pirm. dr. A. Pacevičius. Kiekvienam KLB krašto tarybos suvažiavime buvo svarstomi KLB įregistravimo reikalai, ir dr. A. Pacevičiui teko atlaikyti visas atakas. Viename posėdyje žymi Bendruomenės veikėja a.a. Izabelė Matusėvičiūtė išskėlė būdingą klausimą: "Pasakyk, daktare, ar tas jūsų fondas bus Bendruomenės padalinys, ar akcinė bendrovė?" Panašius klausimai kildavo iš nepažinimo ir neįvertinimo esamos padėties, kuri buvo ši: pradėjus fondo įregistravimą, kanadietis advokatas Kelly prauošė KLB įstatus pagal "Canada Corporation Act", kaip valdžios buvo nustatyti. Paruošti įstatatai buvo visai kitokie, negu krašto tarybos 1962 m. priimtieji. Pagal "Corporation Act" KLB yra ne KLB padalinys, o atskira organizacija, surišta su Bendruomene tiek, kad jos skirti tarybų atstovai "ex officio" įėjo į fondo tarybą. Dar buvo nesutarimo ir dėlto, kad nauji fondai įstatatai reikalavo, jog tie B-nės atstovai būtų fondo nariais, įmokėjusiais įnašus. Kr. valdyba manė, kad ji pati, būdama fondo narė, gali skirti atstovais ką nori, nebūtinai fondo narį.

Tokie ir panašūs ginčeliai tarp lietuviškų organizacijų daug kur pasitaikė, bet ilgai niei jie neužimu išblėsta, palikdami tragikomiškus prisiminimus. KLB buvo įregistruotas 1967 m. ir gautas čarteris "Letters Patent, incorporating Lithuanian Canadian Foundation". Pagrindinis fondo tikslas jame nuskaitas taip: "... to support, encourage and promote Lithuanian cultural and charitable purposes". Pareiškimą čarteriui gauti pasirašė Antanas Pacevičius, Petras Lelis ir Vytautas Balsys (kiti pasirašymai įgaliojimo — Vincas Ignaitis ir Jonas R. Simanavičius neavyko). Vėliau gautas iš valdžios leidimas išduoti fondo aukotojams kvitus atleidimui aukotų sumų nuo pajamų mokesčio.

Du klausimai laikraščio skaitytojui:

1. AR SURASĖTE SAVO TESTAMENTĄ?
2. AR PRISIMINĖTE TESTAMENTE KANADOS LIETUVIŲ FONDA?

Taip atrodo Laisvės alėjos kampas Kaune prie Igulos šventovės, kuri dabar paversta vitražų ir skulptūrų muzėjumi. Nuotr. J. Rimienės

Žmogus visiems sezonam

Kambodijos kunigaikštis N. Sihanuk komunistinėje kryžkelėje

Kresnas, kiek aptukęs, jau pradėjęs plikti, nors dar tik 57 metų amžiaus, Norodom Sihanuk jau kelintą kartą pasirodė pasaulinėje scenoje. Šį kartą — atvykęs į Jungt. Tautas ginti savo tėvynės laisvės. Pastangos šį kartą, atrodo, beprasimės, bet kunigaikščio žodyne nėra beprasmių, negalimų dalykų. Jo žvilgsnis, šypsni, vaidyba, karti ironija, ašaros — tai jo priemonės ginant neapginamą reikalą. Toks jis buvo prieš 9 metus, toks prieš 24 metus, lygiai toks prieš 38 metus, kai vos devyniolikmetis prancūzų globėjų buvo paskelbtas Kambodijos karaliumi. Šalia jo taip pat besišypsanti, labai šauni žmona Monika, vienintelė, kuri pajėgė Norodomą laikyti ant pavadžio. Apie tą Moniką, italo ir kambodietės dukrą, buvo savo laiku daug kalbama, kai ji, Sihanukui pasirinkus tremtį Pekingė, pasiliko šalia jo ne tik per penkerių metų tremtį Kinijoje, bet ir per trejų metų dar sunkesnį atskyrimą nuo pasaulio, kai Sihanukas buvo uždarytas vienoje Phnom Penh užmiesčio viloje. Vienur ir kitur abu buvo izoliuoti nuo išorinio pasaulio.

Prabangi tremtis

Kai Sihanukas buvo apsigyvenęs Kinijoje (1970. IV — 1975. IX), sakoma, kad pats Čiunelai rūpinosi kunigaikščiu, parūpindamas kasdien jam visokių skanumynų. Specialiu lėktuvu Sihanukas kartą į mėnesį skrisdavo į Vakarus apsirūpinti geriausiu šampanu, austrėmis, ančių kepenėlėmis, džiaz muzikos plokštelėmis ir Irano ikrais, nes rusiškieji ikrai jam dvokė "kooperatyvu". Atrodo, kad ir raudonieji Kambodijos "khmerai" panašiai globojo buvusį karalių per išitus trejus atskyrimo nuo pasaulio metus.

Laikraštis "Far Eastern Economic Review" 1978 m. balandžio mėn. rašė apie sunkią Sihanuko ligą: jis turįs kėpenyse akmenis, kurie jam sukelia didelių skausmus. Tai liga, kurią gydytojai laiko nesaikingu maitinimosi pasekme. Bet skausmai pranykdavo kiekvieną kartą, kai jis privaičiu savo lėktuvu pasiekdavo Paryžių ir nuvykdavo pasikaitinti saulėje į Costa Azurra, kur turi pasakišką vilą.

Aišku, Kambodijos raudonieji "khmer" labiau bijojo jo gyvo, negu mirusio. Jo populiarumas krašte yra didelis dėlto, kad jis yra Budos palikuonis, tad "gyvasis dievas".

Dienos tėvynėje

Kaip geras mahometonas Sihanukas turi dvi oficialias žmonas ir bent septynias pripažintas suguloves, tris dešimtis vaikų, iš kurių tik dešimt yra oficialiai pripažinti jo vaikais. Sihanukas seka savo šeimos tradicijas. Jo senelis Norodom Manion turėjo bent 200 favoričių ir joms buvo pastatęs ištisą miestelį sostinės pakraštyje. Sihanukas savo pirmgimę Bupha Devi priversdavo šokti apsirėdžiusią tik papuošalais giminių ir artimųjų akivaizdoje. Paskui ji ištekojo už jauno italo Bruno Forzinetti.

Kai Sihanukas buvo Kambodijoje dar "gyvuoją Buda", savo dienas leisdavo visiškai nuobodžiai: nebogi grojo saksofonu, buvo keturių laikraščių leidėjas ir redaktorius, įrengė kazino, projektavo vandentiekius, pavedė savo uošvę italai nustatyti maitą sunkvežimiams, kurie iš pietų į šiaurę veždavo

šiaurės vietnamiečiams ginklus. Griežtai neigė, kad Kambodijoje yra kariški vietnamiečių centrai, o užsienio žurnalistus, kurie tokius centrus surasdavo, ištremdavo. Neva palaikė pietų vietnamiečius, bet drąvaivo ir su šiauriečiais, nutraukdavo santykius su amerikiečiais ir kiniečiais, bet ir vėl susitaikydavo. Pakvietė garsią našlę Jacqueline Kennedy (tada dar nebuvo Onassio žmona) į savo rūmus. Rengdavo kino festivalius ir kaip vienintelis vertintojas premijuodavo savo paties gamintus ir finansuotus filmus.

Raudonoji korta

Taip tarp vienos ir kitos staigmenos, tarp tų įvairių zigzagų, kai "traukiantis buvo eina pirmyn", sulaukė 1970 m. kovo mėn. Kai 1970. III. 17 iš Maskvos vyko į Pekingą, rusai neдрiso tos kelionės trukdyti, paskelbė, kad Lon Nol jį iš krašto ištrėmė. Tada jis gavo "raudonojo kunigaikščio" vardą. Pradėjo keikti "imperialistus amerikiečius" ir skelbė, kad jis vedąs partizaninį karą, kuris turi į sugrąžinti į Kambodijos karaliaus sostą. Kai 1975. IV. 17 raudonieji "khmer" įžengė į Phnom Penh, Sihanuką paskelbė valstybės galva, tačiau nesiskubino į pargabenti iš Kinijos; o kai 1975 m. rugsėjo mėn. jis grįžo į Kambodiją, raudonųjų "khmer" valdžia privertė jį atsisakyti. Bet ir šį kartą išėjo neblogai: raudonieji Kambodijos valdovai pasiūlė Sihanukui užmiesčio vilą ir metinę septynių milijonų riel (Kambodijos pinigais) pensiją.

Naujieji įvykiai

Tik štai 1977. X. 25 kunigaikštis Norodomas Sihanukas vėl pasirodė politinių vandenų paviršiuje. Tą dieną jis pasiuntė Kambodijos komunistams tris sveikinimų ir linkėjimų raštus, kuriuos komunistai ištriubijo į keturis vėjus. Tai buvo aiškus raudonųjų "khmer" manevras apgauti tautai, kurią jie žudė be pasigailėjimo. Paskui vėl tylo. Tuo metu už Sihanuką niekas nebūtų davęs nė sulūžusio cento.

Po kiek laiko padėtis pasikeitė. Kas įvyko, pasakoją pats Sihanukas: "Mane pasikvietė Pol Not ir paprašė pasilikti pas jį kelių valandų pokalbiui. Man pasakė, kad jie iš krašto bėga, nes artinasi vietnamiečiai. Man sakė, esą dabar atėjęs momentas jam padėti, nes aš esu labai populiarus tiek krašte, tiek užsieniuose. Sutikau. Man davė lėktuvą ir pasiuntė į Pekingą, o iš ten į Niujorką, į Jungtines Tautas".

Atvykusiam į Niujorką kai kurie diplomatai ir akis pasakė: "Bet ar nepervėlu išsvytį betkokia akcija už Kambodiją? Būtų geriau buvę, jei būtumėt iš Kambodijos išvykęs keliais mėnesiais anksčiau". Už jį atsakė Kinijos ministerio pirmininko padėjėjas Deng Xiaoping: "Sihanukas yra diplomatas. Jam vistiek misija pavyks".

Kaip į pavyko, žinome: po ilgų ir karštų Sihanuko kalbų, smerkiančių Vietnamą ir Sov. Sąjungą dėl Kambodijos okupavimo, Saugomo Taryboje okupantus smerkiančios rezoliucijos nepraejo d. S. Sąjungos atstovo veto. Gal dėlto Sihanukas turėjo atsigulti į ligoninę dėl nuovargio ir nervų išsisėmimo. To keisto politiko ir diplomato likimas bus ir toliau pasaulinės spaudos dėmesio centre. J. V.

Antroji Justino Marcinkevičiaus trilogijos dalis "Mažvydas" susideda iš trijų veiksmų arba giesmių, kuriose vaizduojamos paskutinės Mažvydo dienos jo parapijoje Raginėje. Ir "Mažvyde", kaip ir "Mindauge", tėra vienas pagrindinis veikėjas — Martynas Mažvydas, todėl dramoje nėra įprastos teminės intrigos ar draminės kovos už tikrą ar tariamą įsitikinimą — tėra praeities gyvenimo refleksijos. Pirmoje giesmėje — Martyno vardadienio rūpesčiai, parapijiečių nuotykių, žuolės sodinimas ir vieno skėstančio vyro išgelbėjimas Nemune. Antroje, kurios veiksmas atkeltas 20 metų, primenamos Mažvydo dienos Vilniuje: jo antisocialinė ir antireliginė veikla gatvės vaidinimo būdu, jo įkalinimas ir išsivadavimas. Trečioje giesmėje vaizduojamas pasimatymas su išgelbėtu skenduoliu — jo sumumui, lyg praregėjimas bergždžiai praleisto gyvenimo, "savo nuodėmių", kurios senatvėje Mažvydui teikia skausmo ir kančios. Tai statiška drama, reikalaujanti žodinės išraiškos, atskleidžiančios asmeninę tragediją.

Ir Mažvydas, kaip ir Mindaugas, sumarksistintas. Jo idealas — taip pat Lietuva, tačiau jis, kaip ir Mindaugas, miršta savo idealo nepasiekęs, nelaimingas, savo svajonių neįvykdęs. O visa tai atsitiko dėl paprasčiausio dalyko, būtent, kad veikė ir dirbo ne iš meilės, o iš pareigos, ne

Suniektintas Mažvydas dramos veikale

tikėjimo ar tiesos skatinamas, o iš būtinybės, iš reikalo. Ne Dievas jį skatinęs, o duona ir vanduo:

MAŽVYDAS

Aš čia buvau . . . Aš čia esu kaip oras,
Kaip duona, kaip vanduo . . . Tu pamatysi:
Aš Prūsija į Lietuvą parvesiu!
Aš Nemuno abu krantus suglasiu —
Tai mano misija. Ir pareiga.
(Trilogija, 184 p.)

Skamba mindaugiškai: idėja ir jos raiška, pasikartojimas, idėjinį spalvų panašumas, kurio trilogijoje apstu. Bet žinant, kad visa tai sukūrė ta pati plunksna, skaitytojo nestebina. Šiame veikale ypač daug simbolių, kurie gali būti įvairiai suprasti ir aiškinami. Pirmoje dalyje parapijiečiai šventoriuje sodina ąžuolaitį, kuris gali būti vilties simboliu naujai gimstančiam protestantų tikėjimui Lietuvoje arba, jei norite, dabarties ateizmui, komunistinei Lietuvai. Visi susirūpinę, ar šaknys prisiims. . . Kad ąžuolas prigytų, po jo šaknim, kaip trąša, pakįšama supuvusi, dvokianti žiurkė. Mažvydo įsakymu, ji prieš tris dienas buvo padėta ant vokiečio pono Zetės kapo. Tai gali reikšti, jog lietuviai orientavosi į vokiečių kultūrą, o dabar ji jau "dvokianti žiurkė" tebus

trąša naujai kultūrai, kurią sodina marksistinė liaudis, kurios religija — pareiga. . . Patys Mažvydo parapijiečiai irgi gali būti simboliu kokio nors dabartinio partorgo, nes daugelis jų kuo nors nusikaltę, pusiau valkatos, kriminalistai. Tokius komunistų partija pirmoj eilėj glaudžia po savo galingu sparnu: Berankiui nukirto ranką už vagystę (113 p.), Nikodemą klebono arklį išmainė "į vieną kvortą linksmybės gerimo. . ." (124 p.). Tirva pavogė iš Mažvydo knyga ir ją Tilžėj pardavė už pusantros markės (125 p.), Gendrė gimdo jau antrą be vyro (208 p.) ir t.t.

Ir pats Mažvydas sukarikatūrintas, nedaug už savo parapijiečius pranašesnis: barasi už įvairius religinius burtus bei prietarus, o pats čia pat juos praktikuoją dar aršiau (prisiminkime žiurkę!). Darbo metu, sodinant ąžuolą, jis išsiima iš maišo degtinės butelį ir visus girdo, leisdamas per rankas, gerdamas ir pats tiesiai iš butelio (lygiai kaip komunistų vadai daro Lietuvoje, 123 p.). Šventovės šlavikui, kad būtų įdomiau šluoti, pažada atsiųsti Katrę. . . (121 p.). Jis ir pakalbėti ribiai mėgsta: kai vienas iš tarnų norėtų iš nusidėjėlės paimti "kokį grašį špitolės naudai", Mažvydas neva užstoja:

Ką tu iš jos paimsi, jei teturi
Tą vieną vietą, kur visiems patinka . . .
(Trilogija, 209 p.)

Vaišindamas savo parapijiečius, jis šitaip filosofuoja:

Aš nesakau, kad taip dariau iš meilės.
Iš pareigos dariau. Iš pa-rei-gos.
(Trilogija, 123 p.)

Žemiau pateikiamos 3 eilutės rodo, kad "Mažvydas" buvo rašomas jau po Helsinkio susitarimų, nes autorius į Mažvydo lūpas įspraudė tokį "human rights" pasmerkimą:

Dabar priviso pranašų, kurie
"Žmogus! Žmogus!" kartoją užsimerkę,
O to žmogaus nemato. Kas tai?
Meilė?
(Trilogija, 123 p.)

J. Marcinkevičius, kaip ištikimas partietis, Mažvydo žodžiais moko savo darbininkus, šiuo tuo nusikaltusius, ir primena savo ir partijos nuopelnus:

MAŽVYDAS
Kas gydė tavo šunvotes, Mačy?
Kas išplėšė tave iš maro, Tirva?
Kas ištiesė tau dešinę, Beranki,
Kai tu nusilpęs kabinais i krantą?
Kas, Nikodemai, priglaudė tave,
Niežų apsėsta, prausė, šveitė, tepė?
(Trilogija, 123 p.)

Autorius, aišku, nepasako iš kur ir kokių būdu jie buvo "išgelbėti", tačiau suprantama,

ANATOLIJUS KAIRYS

kad turima galvoj ponai ir bioga santvarka. Tiek gera padariusiam klebonui parapijiečiai, kaip ir tinka, kuria giesmes, himnus, veltui dirba, sodina ąžuolaitį, atplukdytą iš kitos Nemuno pusės, o kad prigytų, deda po šaknimis iš anksto šiam reikalui supūdytą ant vokiečio kapo žiurkę, užkasa religinius burtus, "išlaisvina" juos nuo religinių prietarų(!), ryžtasi panaikinti Nemuną, "tą pykčio upę", sujungti visus, bijančius eiti į Lietuvą per Nemuną, nes "tikyba tenai kita" (116 p.). Simboliai, simboliai. . . Ir visi atsiduoda ta pačia ateistine smala. . .

"Nemunas, ta pykčio upė", atrodo, turi keletą prasmų. Ryškiausia, mano nuomone, "panaikinti Nemuną"! Panaikinus Nemuną, išnyks ir pyktis, brolių neapykanta, tapsime visi viena ir didelė tauta. . . (Pvz. "Kur du lietuviai, ten peilis prie gerklės", 114 p. Tokių užuominų apstu).

Simboliai, kaip "Nemunas, tai pykčio upė", "dvokianti žiurkė ant vokiečio kapo", "ąžuolo prigijimas" ir pan., nėra eiliniai vienkartiniai išpūdžiai ar asociacijai sukelti. Tai idėjinai, pasaulėžiūriniai simboliai, nes kartojami nuolatos, papildomi naujais įvaidžiais. Iš jų vedamos kitos idėjos. Tokie simboliai priklauso jau turiniui, ne kalbai ar

stiliui. Todėl ir sustojome prie jų ilgiau.

Kristupas išgelbsti vyrą, atplaukusį iš kitos Nemuno pusės, taigi iš Lietuvos. Jo vardas Kasparas. Jis atneša Mažvydui žiedą, kuriame įgraviruoti žodžiai: "Dabar ir visados. Martynas. 1544." Mažvydas atpažįsta — jis, davė jį savo sužadėtinei Marijai, Suzinome, kad Marija jį išvedė iš kalėjimo prieš 20 metų Vilniuje. Su ja Mažvydas sugyveno, kūdikį, bet jos nevedė, išbėgo į Prūsiją, kur gavo parapiją su buvusio pastoriaus žmona, kurią privalejo vesti (atseit, tokia buvo sąlyga skiriant jį klebonu).

Giesmės pabaigoje įvyksta pokalbis tarp Mažvydo ir Kristupo, jo žmonos brolio. Pasirodė, Kristupas daug žino apie Dievą, bet mažai apie žmogų. Jis širšta, ir šaukia, kaip tikras šių dienų ateistas:

MAŽVYDAS

Nustok, sakau! Aš klausiu apie žmogų.

Žmėgau tu mano, apie žmogų klausiau!

(Trilogija, 147 p.)

Koks pasityčiojimas iš Mažvydo ir jo idealų! Iš to žmogaus, kuris net pirmą lietuvių kalbą katekizma sustatė tikrai tam, kad žmonės galėtų sėkmingiau mokytis tikėjimo tiesų, pažinti Jėzų Kristų! O J. Marcinkevičius padarė, kad Mažvydui Dievas neberūpi, o vien žmogus! Šia proga norėtume paklausti autorių: o kiek komunistų partija žino apie žmogų?

Antroji giesmė, prologe sugiedojus himną "varguolių tėvui Martynui Mažvydui", prasideda gana teatrališkai 1542 m. (grįžtama 20 metų praeitin) Vilniaus rotušės aikštėje, kur "Academia Culvensis" viduramžių papročio rengia vaidinimą aikštėje praeiviams. Šioje vietoje J. Marcinkevičius, prisidengęs Mažvydo vardu, atiduoda duoklę antireliginei propagandai.

Pirmoji to vaidinimo dalis iškelia socialinį neteisingumą ir nelygybę. Scenoje sėdi valstietis su duonos kepalu. Mažvydas paaiškina, kaip jis sunkiai dirbo, vargo, kol uždirbo šį duonos kepalą, "ir Dievui padėkojo" (159 p.), o štai, pažiūrėkite, ateina Tijūnas ir atširiekia didesnį kepalą pusę. Po jo ateina klebonas ir šis atširiekia nemažą gabalą. Paskui įbėga urėdas, vaizduojamas kaip taurė, ir iš jo išbėga duonos kepalas. . . (Bus daugiau)

Ketvirtasis Pasaulio Lietuvių Jaunimo Kongresas įvyks šią vasarą Europoje. Nuo liepos 19 iki 27 dienos Altenberge (netoli Bonnos) bus kongreso studijų dienos. Jose teisę dalyvauti praityje turėjo rinkti jaunimo atstovai iš 12 kraštų. Tokių atstovų iš viso yra 120. Ši kartą parinkta didesnė patalpa, norint įgalinti didesnį skačių jaunimo dalyvauti studijų dienoje. Nerinktieji studijų dienų dalyviai būtų stebėtojai ir dalyvauti visoje studijų dienų programoje. Vienintelis skirtumas — jie neturėtų teisės balsuoti atstovų suvažiavimo sesijose. Stebėtojai taipogi užsimoka patys už studijų dienas — apie \$160 JAV.

Stebėtojus nutarta šį kartą kviesti į studijų dienas, kad būtų proga jaunimui, norinčiam dalyvauti rimčiausioje kongreso dalyje, prie jos prisidėti. Tokiu būdu šiek tiek "atidarnos" studijų dienos. Šioje kongreso dalyje daromi svarbiausi nutarimai, kurie lems sekančių 4-5 metų jaunimo sąjungos veiklą ir išrinks naują PLJS valdybą bei nutars kur ir kada bus sekantis PL Jaunimo Kongresas.

Norintys tapti stebėtojais turi būti 18-35 m. amžiaus. Jie turi dalyvauti visoje studijų dienų programoje ir laikytis jos taisyklių. Stebėtojai prašomi registruotis jau dabar PLJS valdyboje: 255 Glenlake Ave., Apt. 2104, Toronto, Ont., Canada M6P 1G2. Registruotis iki gegužės mėnesio 1 d. Būtų naudinga, kad norintys būti stebėtoju prie savo lais-kų pridėtų savo krašto LJS rekomendaciją. Taip pat prašomas pareikšti, kaip galėtų prisidėti prie studijų dienų PLJS valdyba visiems, pareišku-

tas, dešimtininkas, kareivis, suolininkas, raštininkas. . . . Kiekvienas atširiekia didesnį ar mažesnį duonos gabalą. Aišku, paskutiniams duonos nebelieka, todėl nuplėšia nuo valstiečio sėrmėgą, marškinius (156-162 pp.). Žmogus užsikabina maišelį ir išeina elgetauti.

Si scena, deja, atsigrėžia prieš autorių ir dabartinius krašto valdytojus. Kas buvo prieš 400 m., mūsų nebestebina, tačiau kas vyksta dabartinėje Lietuvoje, paslėpti iš tiesų negalime nė tokiais ar panašiais "istoriniais faktais". Labai jau žema, patiemis taip elgiantis, suversti kalnę ant žmonių, gyvenusių prieš tiek šimtmečių, arba ant santvarkos, nieko bendro nebeturinčios su dabartimi. Komunizmas, kuris atėmė iš valstiečio ir žemę, ir namus, ir galimybę elgetauti, yra žymiai blogesnis.

Tai puikus tezinis vaidinimas iš marksistinės biblijos! Ir pats Mažvydas čia panašus į šarlataną, propagandistą, be jokios atsakomybės žmogų. Įžangoje parodomas vienuolis, kuris praeivius barą, kam šie aukoa valstiečiui, nes "Nuplauks tie jūsų grašgaliai į smuklę" (163 p.). Mažvydas vienuoliui sarkastiškai atkerta:

Jūs drebėt dėl kiekvieno pinigėlio, Jei tas nukrinta ne į jūs kišene.

(Trilogija, 163 p.)

Mažvydas atidengia sceną ir joje matome sėdintį "Dvasininką" su taure vienoje rankoje ir pinigų kapšiu kitoje (165 p.).

Štai kokį dvasininką J. Marcinkevičius mums vaizduoja: MAŽVYDAS

Girtavimas, godumas, aplaidumas
Susuko lizdą dievo namuose,
Ir ant altoriaus kojas susikėlė
Paleistuvavimas. Užgeso žvakės.
Ir dvasios votys, sąžinės raupai
Užgriuvo Lietuvą. Vagysčių maras
I vieną duobę guldo mus visus,
O kaip iškelsi sudraudžiantį prįstą,
Jei tavo rankos užimtos? Ziūrėkit!
(Mažvydas nori įduoti dvasininkui kryžių, bet šis neima, pasiteisindamas, kad jo abi rankos užimtos).
Ar matėt? Kaipgi jis ganyt ir mokyt,
Jei vyno taurėj mirksta, jeigu pats
Ne tik kad varo spirītą — įsako
Pardavinėt jį per šventes
kaimiečiams.

Štai Trakų bernardinai vienuolynui
Priklauso penkios spirito valyklos
Ir šešios smuklės. Vilniaus
pranciškonams,

Dominikonams ir kitokiems ponams
Malda vynu pavirsta, vynas — auksu.
(Trilogija, 165 p.)

(Bus daugiau)

Jaunimo studijų dienos

sėms prašymus tapti stebėtojais, praneš iki gegužės mėnesio galo ar yra vietos studijų dienoje. Aišku, bus pranešta daug anksčiau, jei vietos anksčiau užsipildys.

Stebėtojai turėtų ruoštis studijų dienoms kartu su savo krašto išrinktais atstovais — dalyvauti jų posėdžiuose bei suvažiavimuose, kurie turėtų įvykti kiekviename krašte prieš kongresą. Stebėtojai taip pat registruojasi per savo krašto registracijos komisiją, kaip ir atstovai (ant atstovo blankų), įrodę registracijos komisijai, kad jau turi vietą studijų dienoje.

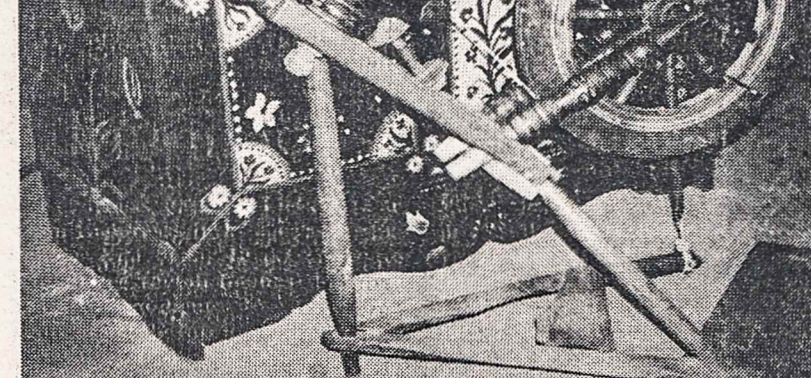
PLJS VALDYBA

Talentų varžybos

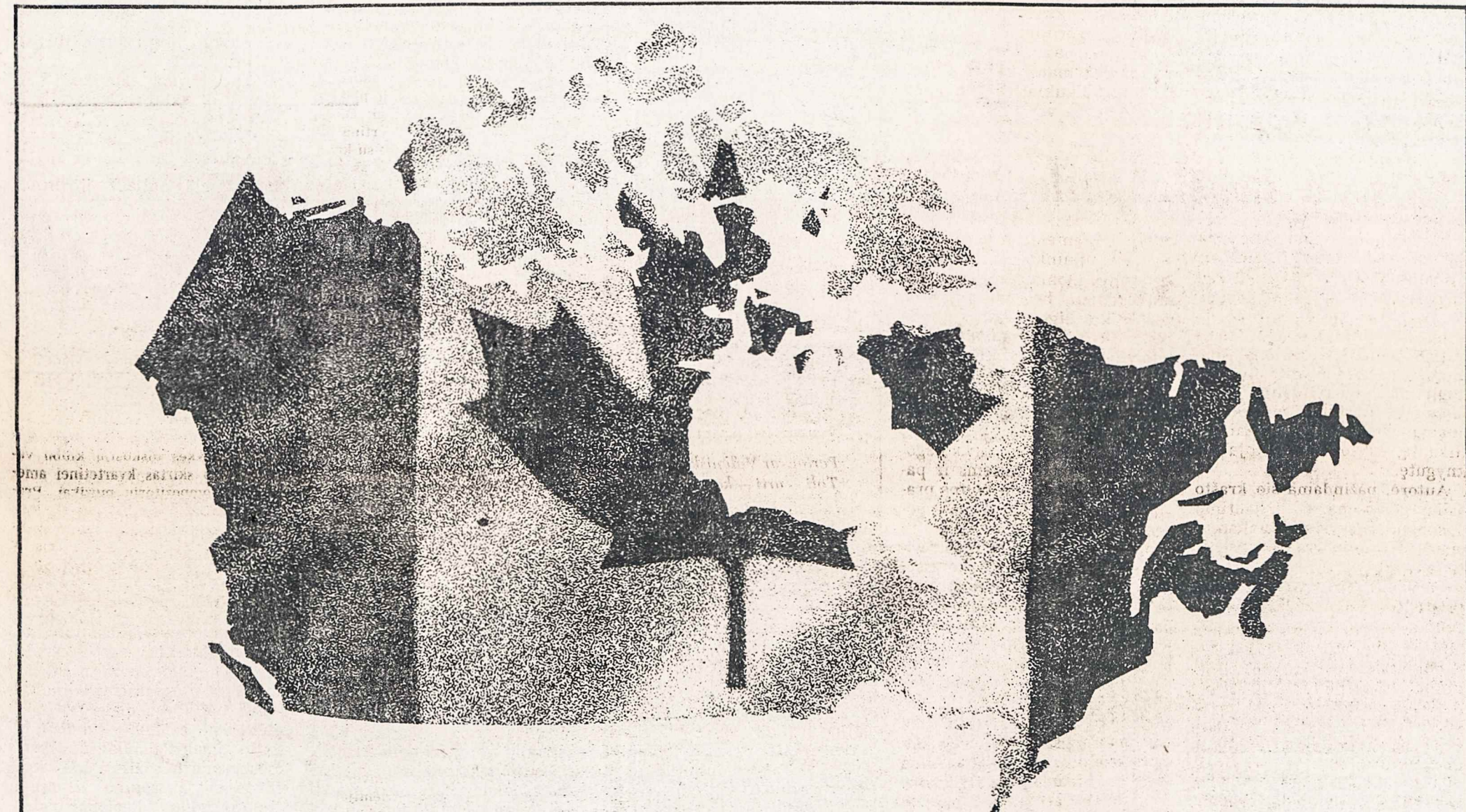
Talentų varžybų pranešime "TZ" sausio 25 d. pažymėta, kad "dailės mėgėjai turi būti nejaunesni kaip 16 metų. Jie prašomi atsiųsti savo nuotraukas. . ." Paskutinis sakinytis turi būti: "Jie prašomi atsiųsti po 3 savo paveikslus iki š.m. kovo 20 d. vicepirm. A. Juozapavičiui, 20 Kensington Ave. N., Hamilton, L8L 7M9. Tel. 544-5015.

Primenama, kad muzikos, šokio, dailiojo žodžio mėgėjai, norintieji dalyvauti talentų pasirodyme Hamiltone š.m. kovo 24-25 d.d., prašomi registruotis pas sekr. K. Baroną, 35 Weir St. N., Hamilton, Ont. L8H 5E7. Tel. 545-3594. Gyvenantieji tolimesnėse kolonijose prašomi pranešti, ar bus reikalinga nakvynė.

KLK kultūros komisija

Ratelis ir kraitinė skrynja ALKOS muzėjuje Putname, Conn. J. Kriaučiūnas

"Vieningoje Kanadoje visi esame lygūs"

Kad visuomenė būtų tikrai laisva, kiekvienas kanadietis privalo turėti lygias galimybes . . . vienodas sąlygas kilti, tarnauti savo kraštui, sau ir savo bendruomenei.

Jūsų Kanados vyriausybė per pastovią savo daugiakultūrę politiką padeda saugoti ir plėsti šią pagrindinę vienodų galimybių teisę. Kanada tai daro per įvairias daugiakultūres programas bei projektus visose srityse — versle, vyriausybės ministerijose, teismuose, valdinėse komisijose ir agentūrose. Kanada plečia vienodų galimybių

įgyvendinimą, atsižvelgdama į kiekvieno asmens pajėgumą bei talentus be jokio išankstinio nusistatymo! Jūsų daugiakultūrių reikalų ministeris yra pasiryžęs užtikrinti, kad visi kanadiečiai turėtų lygias galimybes, nežiūrint kultūrinės jų kilmės. Jis taip pat seka jūsų federacinės vyriausybės darbus ir energingai veikia, kad visoje federacinėje politikoje atspindėtų tikra daugiakultūriškumo dvasia. Žmonės atvyko į Kanadą iš daugelio kraštų ir atsivežė daugelį vertingų kultūrų bei talentų. Tai padeda tapti Kanada iškilia šalimi.

Kai visi kanadiečiai, kokios kultūros bebūtų, dalinasi tomis pačiomis teisėmis bei privilegijomis, tampame stipria, vieninga, tikrai demokratiška valstybe.

Jūsų Kanados vyriausybės daugiakultūrę politika atlieka reikšmingą vaidmenį, įrodydama, kad vieningoje Kanadoje visi esame lygūs.

Norintieji pareikšti savo nuomones arba gauti informaciją terašo:

Multiculturalism
Ottawa, Ontario
K1A 0M5

DAUGIAKULTŪRIŠKUMAS

vienybė per tarpusavį pažinimą

Honourable Norman Cafrk
Ministre of State
Multiculturalism

L'honorable Norman Cafrk
Ministre d'Etat
Multiculturalisme

(Tęsinys iš praėjusio nr.)

Modernia lietuvių "Šikšnosparnių sosto" autorius laikomas teigiamas atvejis, kai lietuvių, iškilę tarptautinėje plotmėje, vienu ar kitu būdu pasitarnauja ir savo tautai. Toks yra iš dalies ir mokslininkas Kirlys romane "Brėkšmės našta".

Archyvine lietuvių (su maža gaidele ironijos) autorius vadina visas apraiškas, kur dūsaujama dėl prastos laisvės. . . Dūsaujama ir dažniausiai nieko nedaroma. . .

Konservatyviais lietuviams (teigiama prasme) autorius laikomas, kurie griežtai izoliuojasi nuo Lietuvos pavergėjų ir jų pakalikų.

Tokios mėginama išvesti ribos tarp idealiosios ir išorinio gyvenimo palaužtos mūsų išeivijos, kur autorius plačiai vaizduoja politinius emigrantus, praradusius profesijas ("Šikšnosparnių sosto" Alksnis, "Brėkšmės naštoji" Kirliai).

Būti sau žmogumi

"Šikšnosparnių sosto", geriausiai ir įdomiausiai parašytame romane po "Namai ant smėlio", pagrindinė autorius mintis — pastangos išlikti sau žmogumi. Buvusio teisėjo Alksnio dvasioje glūdėjo "šikšnosparnių" (minčių, A. R.) spiečiai, kuriuos jis laikė užrakintus. . . (167 p.).

"Būti sau žmogumi" idėja atsiliepia Aleksandro Satrio sieloje ("Ora pro nobis"), kai jis atsispiria komunistų gundamos rašyti propagandinį romaną; romane "Namai ant smėlio" — vokiečio Messkircho sūnau — kario asmeny, kuris nusišaučia, nebegalėdamas pakęsti hitlerinės santvarkos žiaurumų; romane "Narsa gyventi" Gabijos asmeny, kuri ir save, ir savo mylimą Albiną sugeba išlaikyti teigiamo pusiausvyros kritiškais gyvenimo atvejais.

Tikrovė ir iliuzijos

"Šikšnosparnių sosto" Petras Alksnis gyvena tarp iliuzijų ir tikrovės, tarp savų įsitikinimų ir kompromiso (jo žmona tiki Dievą, o jis ne, bet jis iš meilės žmonai praktikuoja religiją). Toks gyvenimas tarp iliuzijų ir tikrovės nėra lengvas, net sukelia kanciją, bet tik taip žmogus įsieks tiesos ir dvasiškai bręsta. "Šikšnosparnių sosto" filosofinėj potekstėj — Valkatyno giesmėj — autorius išsako dvi- gubą žmogaus gimimą — fizinį ir dvasinį.

Tarp tikrovės ir iliuzijų Gliaudos sukurti žmonės gyvena romane "Ikaro sonata", kur, be didžiojo dailininko Čiurlionio, dar sukurti keli ikariški polėkių žmonės.

"Ikaro sonatoj" išreiškiamas menininko lyg ir "credo" šiais žodžiais: "Kas gyvenimiškai, kasdieniškai protingas, tas yra skurdžius; kas yra ikariškas beprotis, tas turi amžinybės galias" (22 p.).

Aguna sako vyrui, kuris ją myli: "Aš neapkenčiu tavęs, nes neturi savo dvasiojė sparnų. Tu esi mano klaida" ("Ikaro sonata", 13 p.).

Menininkas apie moterį: "Ji pati buvo mano polėkis, ji mane iškėlė" ("Ikaro sonata", 14 p.). Tarp tikrovės ir iliuzijos gyvena taip pat "Narsa gyventi" pagrindinis romano herojus Albinas Karkas, Vietnamo karo veteranas, gitaristas, nutoles nuo lietuvių, kuris tartum sėrga "diogeniška liga: jieskoti ir nerasti žmogaus žmonių tarpe" ("Narsa gyventi", 13 p.).

"Nerimas dėl savo egzistencijos vykso — ar išmintis?" ("Narsa gyventi", 15 p.). Taip klausia pats save Albinas ir tartum atsako: "Taip, vienas ir antras — tas pats".

Visoje savo kūryboje Gliauda sprendžia medžiagos ir dvasios dilemą. Jau "Taikos ryto" rinkinio novelėje "Lošėjų ratelis" pavaizduota moteris, senųjų ateivių lietuvi, kuri visą savo turtą — kuklų namelį ir sklįpą paaukoja bendram reikalui, būtent, Lietuvių salei, kad ten vyktų kultūrinis gyvenimas. Romanuose "Ora pro nobis", "Ikaro sonata", "Narsa gyventi", "Šikšnosparnių sostas" pagrindiniai veikėjai primatą pripažįsta dvasiniais polėkiams, o ne daiktui ir pinigui.

Moteris ir šeima

Reikia paminėti, kad Gliaudos kūryboj yra specialia vieta moteriai, šeimai. Romane "Liepsnos ir apmaudo asociai" (1969), dedikuotame sūnui Jurgiui, įdomiai suminėti skirtingi moters tipai: 1. idealioji Jono

Survilos, bibliotekininko, stalčinės literatūros rately sutikta ir pamilta mergaitė; 2. Gedimino, korespondento, pažintoji moteris, kuri "plėšriai kando obuolį", moteriško aistringumo simbolis; 3. daktaro nuolatos prisimenama (jam esant kare, džunglėse) Čikagos krautuvėly matyta moteris — negyva lėlė, manekenas.

J. Gliaudos romanuose dažniausiai vaizduojama ideali moteris, dvasinių sferų, padedanti ir vyrui kilti, kurti, šviesėti ("Namai ant smėlio" — Messkircho dukrė ir sesuo, "Ora pro nobis" — Marija Satrienė, "Šikšnosparnių sosto" — Alksnienė, "Pagairė" — senelė, "Narsa gyventi" — Gabija, "Ikaro sonatoje" — Aguna.).

Jau daug pasako autoriaus romano "Ikaro sonata" dedikacija: "Šią knygą su meile skiriu Marijai, savo žmonai, savo draugei, savo saulėtekiui".

"Kas yra laimė?" — klausia "Ora pro nobis" autorius rašytojo Satrio lūpomis. — "Tai pragyventi pilną gyvenimą: su šviesia vaikyste, su švelnia jaunyste, su meilės kupina santuoka ir su skaisčia senatve. Laimė — tai visą gyvenimą būti su mylimuoju." (342 p.).

Anot rašytojo Aloyzo Barono, "Jurgis Gliauda yra jaunas rašantis autorius", reiškia įvairius, nenuobodus, modernus, aktualių temų, jaunų skaitomas ir mėgstamas. Bet nebūtinai jo knygos yra skaidrios nuotaikos, optimistiškos ar pilnos išdaigškų netikėtumų. Ne.

Dvasiniai lūžiai

Gliauda yra ir dvasinių lūžių, sunkių problemų, lemties, kancijos, tautžudystės, mirties sprendėjas. Labai ryškiai ir tiksliai pavaizduota vienoje iš pirmųjų jo knygų "Namai ant smėlio" neapykanta, kerštas, kancija, žmogžudystė ir. . . dvasinis prisikėlimas. Čia psichologiška filosofinė problemos (vaizduojant vokiečių šeimą Hitlerio laikais) savo visuotinumu praauga net ir labai įdomų siužetinį romano turinį.

"Tu jieskojai kanciją išgydyti neapykanta ir kerštu. Čia ir glūdi pikto šaknis, nes negalima namų statyti ant smėlio. . . Tu nesi žmogžudys, tu paklydėlis. . ." (Sesuo Messkirchui, romane "Namai ant smėlio", 213 p.).

. . . negalima vadovautis neapykanta (kuri neša kanciją), reikia vadovautis priešingu pradū (meile), kuri yra laimės šaltinis" ("Namai ant smėlio", 215 p.). "Aš atnešiau tau raktą į ramybę (sesuo, A. R.). — Tai buvo evangelijų knyga" ("Namai ant smėlio", 216 p.).

Dvasinis veikėjų lūžis vaizduojamas ir "Pagairėj", kur vaikai Tadukas ir Ulba nejučiomis yra stipriai veikiami močiutės religinių įsitikinimų, nors motina — aktyvistė komunistų okupacijoj, o tėvas — pilnas baimės, kad už ištemto ir dingusio nežiniojo savo tėvo "kaltes" neprarastų darbo ir šioikos toki o s egzistencijos. Dvasinių žmogaus lūžių pilnas "Pagairės" romanas.

Dramatiški dvasiniai lūžiai matyti "Ora pro nobis" Irenoje, romano "Aitvarai ir giria" ryšininkėje, "Brėkšmės naštos" Augėje, Laumėje, Kirlyje.

Albino Karkos dvasiniai lūžiai ("Narsa gyventi") tartum eizėjantis, tirpstantis ledas. . . Jo mirusio (tikrojo) tėvo prisiminime, jo mylimosios Gabijos tvirtume, jo draugo kun. Gedmilo filosofinių bei religinių kalbų įtakoje. . .

Lemtis

Albinas pradžioj buvo įsitikinęs, kad. . . "viskas, kas priverčia žmogų gyventi, veikti, patirti gyvenimo vyksmą, — viskas iliuzija, saviapgava. Neretai — ir melas sau" ("Narsa gyventi", 137 p.). Bet kai jis pakartotinai skaito (iliuzinį-antikinį) laisšką apie keltininko Charono prieplauką, apie vėlių suolely laukiančius mirusius, kad juos perkeltų į amžiną vėlių viešpatiją, padaro išvadą: "Gyvenimas nėra niekai" (42 p.). "Gyvenimas žemėje yra takas prie vėlių suolelio" ("Narsa gyventi" 163 p.).

Kun. Gedmilas svyruojantį karo veteraną Albiną suramina: "Praradimai yra atradimų pradžia" (283 p.). Kai iliuzinis Charonas Albiną skatina. . . (baigti gyvenimą, nusižudyti), kun. Gedmilas pataria kaip tik neskubėti. . . ir jam dovanoja gražų lietuvišką takelį — juostą, lyg simbolį sugrįžimo savon tauton.

Gabija irgi padeda Albinui neskubėti, gyventi. . .

Kancija ir mirtis

"Kancija yra rinktiniausias kilnumas" ("La douleur est noble sse unique," "Brėkšmės našta", 384 p.). Taip kartodavo Petras Kirlys, pamėgęs prancūzų poeziją ir. . . tikėjęs lemtimi. Tai įdomus romano "Brėkšmės našta" pagrindinis personažas, netekęs eismo katastrofoje žmonos, nesėkmingas versle, neturtingas, bet turtingo vidinio gyvenimo, kurį palaiko skaityba ir (filosofinė) draugyste su giliai išsimokslinusi sūnumi. Kai Petras Kirlys (lemtingai) netenka ir sūnaus, atrodo, laikosi gyvenime. . . vien kancija. Toji brėkšmė tarp kasdienos suteimų ir tarp naujo, dvasinio ryto yra pati sunkiausia, tačiau nėra nepakeliama našta.

"Mirtis — tai tobulėjimas" — aiškėja partizanų vado mintyse, viską pralaimėjus ("Aitvarai ir giria").

Panašias mintis reiškia ir "Ora pro nobis" rašytojas Satriys, kai sunkiausiomis gyvenimo akimirkomis meldžiasi. Satriys nebijo savo asmeninės mirties; jis meldėsi už Lietuvą, už visus: "ora pro nobis, ora pro nobis peccatoribus. . ."

Romano "Brėkšmės našta" potekstė (Sakmė apie tris — gražiausia romano dalis) taip pat išreiškia nepalyginamą pasiaukojimą, gėrio apraišką mirties akivaizdoj. Amerikietis — lietuvis daktaras ir okupuotos Lietuvos korespondentas lietuvis, pripuolamai susitikę Vietnamo džunglėse, per neišvengiamos mirties pavojų neša su-

"Senojo Bokšto paslaptis"

Tai naujausia nuotykių knyga, skirta 8-12 metų amžiaus vaikams. Džiugus reiškinys, kad knygos autorė ir jos iliustratorė yra iš jaunosios kartos, gimusi išeivijoje, būtent, Mirga Pakalniškytė-Girniuvienė. Šiuo metu ji dėsto filosofiją Bentley kolegijoje, mokytojauja lituanistinėje Bostono mokykloje, auginą dvi dukreles — Žarą ir Rikantą, kuriom dedikuoja šią knygutę.

Autorė, pažindama šio krašto vaikų galvoseną, su įsijautimu ir sumaniai išvysto aktualias jų temas. Knygoje yra 150 psl. ir 10 pasakojimų.

Viskas vyksta vasaros atostogų metu Čikagos priemiestyje, kur gyvena lietuvių šeima su keturiais vaikais. Sesutės Birutė ir Danutė apsidžiaugia, kad kaimynystėje į paslaptinę pilį atsikrausto lietuvių šeima su jų amžiaus vaikais — Laima ir Liūtauru. Tie keturi vaikai tai ir yra svarbiausieji šios knygos veikėjai. Jų portretai parodomos knygos pradžioje, kad skaitytojajai galėtų su jais susipažinti.

Tarp vaikų užsimezga draugystė. Jie pasistato susisiekimo priemonę "siūlofoną" ir stengiasi išaiškinti bokšto paslaptį, jame matytą šviesą. Čia prasiideda įvairūs nuotykių su peripetiais humoristiniais momentais. Be to, matome vaikus recitalyje, centrinėje bibliotekoje, paklydusius mieste, įsteigusius draugiją aukoms rinkti. Pagaliau jiems pasiseka išaiškinti keistą senutės elgesį, atrasti

žleistą slaugę. Kai įjedu kalbasi lietuviškai, amerikietė slaugė, nesuprasdama kalbos, mano, kad jie meldžiasi. . . Kai įjedu nevilty ima dainuoti lietuvišką liaudies dainelę, slaugė mano, kad jie gieda šventą giesmę. . .

Romane "Ora pro nobis": "Mes būsim šventi", pagalvojo Satriys. — Ši priešmirtinė momenta, kol nepriėjo prie jo budelis, jis jautė savy niekad iki šiol nejaustą amžinybės dvelkimą". ("Ora pro nobis", 427 p.).

Tai mažytis vaizdelis iš Rainių miškoelio žudynių, kur Lietuvą užėmę komunistai žiauriausiu būdu nužudė arti šimto politinių kalinų. Iš jų baisiai sužalotų kūnų mažiau negu trečdalis tebuvo įmanoma atpažinti. . .

Dar niekas lietuvių literatūroj tikrai nėra palietęs tautžudystės temos. Jurgis Gliauda yra pirmutinis autorius ar gal vienas iš labai nedaugelio ryškiai apie tai užsiminęs ("Ora pro nobis").

Baimė ir neviltis okupuotojų mūsų tėvynėj gerai literatūriškai pavaizduota premijuotoj Gliaudos novelėj "Zaizdre" ("Dirvos" prem.)

Įdomių intrigu ir minties gausa Jurgis Gliauda yra unikumas lietuvių išeivijos literatūroje.

Rengdama šią apybraižą ir dar kartą skaitydama laureato J. Gliaudos knygas, su nuostaba ir pasigėrėjimu įsigilinau į jo minties pasaulius. Apgailestauju, kad mano "žodelis" yra trumpas ir kuklus, kai šio autoriaus kūryba verta rimtų studijų.

"Senojo Bokšto paslaptis"

bokšte testamentą ir seniai dingusius menininko paveikslus.

Turinys įdomus, apsuptas paslaptinumu, bet suprantamas, nes įvykių eigoje viskas paaiškėja. Nuotykių sudomina skaitytojus ir palaiko įtampą iki galo.

Knygutė teigiama paveiks estetinius vaikų jausmus, skatins vertinti lietuvišką draugystę, kalbą, pasitikėjimą savo jėgomis, norą rasti kitiems ir pasididžiavimą lietuvių tautos praeitimi. Veikėjų charakteriai pozityvūs.

Autorės juoda-balta iliustracijos subtilios, harmoningai rišasi su tekstu, išryškina turinį. Jose matyti ir tautinių motyvų, kaip vaikai įsivaizdavo Birutė ir Kęstutį, Vytauto Didžiojo tetą, kunigaikštienės Birutės ištikimą tarnaitę, apsirergusią tautiniais drabužiais.

"Senojo bokšto paslaptis" yra vertingas įnašas ir negausią vaikų literatūrą. Ši knyga turėtų pasiekti lituanistines mokyklas ir šeimas. Ji atspausdinta didesnėmis raidėmis. Kalba vaikams prieinama, lengva, su malonumu skaitoma. Ji bus lyg tiltas ir sunkesnio žanro skaitinius.

Mirga Girniuvienė, **SENOJO BOKŠTO PASLAPTIS**. Iliustravo autorė. Išleido JAV Lietuvių Bendruomenės švietimo taryba 1978 m. Čikagoje. Spausdino M. Morkūno spaustuvė. 150 psl., kaina — \$4. Gaunama "Drauge" ir pas knygų platintojus. Užsakymus siųsti: A. Kareiva, 7030 So. Rockwell St., Chicago, Ill. 60629, USA. A. Abr.

Dail. JURGIS RACKUS, kurio meno darbų paroda atidaryta Torontė (Harbourfront Community Gallery) š. m. vasario 1 d. Bus atidaryta iki vasario 14 d. Lankymo valandos nuo 10 v.r. — 9 v.v.

Alė Rūta

Dail. VALENTINA BALSINĖ, keramikė, darbo metu. Jos darbų parodos buvo nekartą surengtos Torontė

O. B. AUDRONE

Į teviškę

Prisimenam Valėniškę
Ir jos šviesius namus —
Į tėviškę, į tėviškę
Takeliai veda mus.

Seklyčioje armonika
Tai krykštavo juoku!
Užstalė kuždėjo kę —
Užstalė jauku.

Tebūna ji palaiminta
Naujų atkūr keliuos —
Ir virkdyta, ir kalinta,
O laisvė atliūliuos!

Alytaus slėnių kuždesį
Pagauia vėl širdis —
Pušynai saulėj kuždasi,
Kad laisvė ten atgis.

Nebūsiu aš — nebūsi tu
Gimnazijos takuos,
Bet likę pėdos
Bėgs kartu,
Jaunystę vainikuos.

Grazėna, Jonas — mes visi
Apglėbsime laukus,
Alytaus šilo
Gaudys
Malda galinga bus.

Birželyje, birželyje
Ir maldos, ir žiedai —
Telydi jį, tesaugo jį
Pramančius pažadai!

Perloja ar Valėniškę —
Toli — arti — kartų,
O Lietuva, o tėviškę,
Tai tu, tai tu, tai tu.

Jaunystės vėją atneši
Į rudenio lapus!
Malda ir metai vieniši
Pavasariais atbus. . .

Atsiųsta paminėti

AIDAI 1978 m. 9 nr. Strapsniai: Antanas Rubšys, "Krikščionybė išcina į pasaulį", Antanas Macaina, "Filosofijos keliu" (biografinė nuotrauka pokalbiui su jaunesniaisiais), Genovaitė Kazokienė "Dailininko Vlodo Meškėno kūryba", Jurgis Blekaitis "Balsys Srugoja", pokalbis su prof. P. Reddaway. Be to, apžvalginis kultūrinės veiklos skyrius, knygų recenzijos. Numeris iliustruotas dail. V. Meškėno kūriniais nuotraukomis. Redaguoja — dr. Juozas Girnius, 27 Juliette St., Boston, Mass. 02122, USA.

Jonas Zmuidzinas, **COMMONWEALTH POLONO — LITHUANEN ON L'UNION DE LUBLIN** (1569). Interaction L'homme et son environnement social 11. Mouton Editeur, Paris — La Haye — New York 1978, p. 271. Kaina — DM 78.

KULTŪRINĖJE VEIKLOJE

BALTIEČIŲ INSTITUTAS SKAN-DINAVIJOJE birželio 14-17 d. d. rengia penktąją baltietiškų studijų konferenciją Stockholme. Pagrindinis dėmesys teks dr. H. Rebos vadovaujamam seminarui "Baltiečių mažumos metodų ir dokumentacijos problemos". Seminaras turės keturis skyrius: 1. Tautinės mažumos Baltijos šalyse prieš nepriklausomybės laikotarpį, 2. Tos mažumos nepriklausomo gyvenimo metais, 3. Pačių baltiečių tautinės mažumos įvairiose pasaulio šalyse prieš ir po II D. karo, 4. Žvilgsnis į ateitį. Paskaitininkams betgi bus leista pasirinkti ir kitas temas, kurios liečia istoriją, kalbas, švietimą, ekonomiką, politinius mokslus, literatūrą, tautosaką, liaudies šokių, muziką, dailę, bibliografiją, baltiečių archyvus. Kiekvienai paskaitai bus skirta po 20 minučių. Jas reikia nedelsiant atsiųsti institutui: Baltiska Institutet, Box 16273, S9103 25 Stockholm 16, Sweden. Konferencijoj bus vartojamos anglų ir vokiečių kalbos. Prie jos surengimo prisideda Stockholmo universitetas, finansinę paramą padėdąj Svėdijos švietimo ministerija ir Stockholmo miestas. Atidarymo iškilmės birželio 14 d. įvyks Karališkoje Svėdijos Akademijoje.

KLEVELANDO LIETUVIŲ NAMUOSE savo veiklos 39 metus paminėjo Čiurlionio ansamblis, įsteigtas Vilniuje 1940 m. sausio 15 d. Pranešimą apie ansamblio veiklą bei jo garbinius veteranus padarė pirm. V. Plečkaitis. Su naujomis plokštelėmis supažindino J. Stempušis. Su finansine rėmėjų parama ansamblis ką tik išleido ilgo grojimo plokštelės "Skamba, skamba kanklės", "Dievui ir tėvynei". Abi jas sudaro daugiausia paties vadovo A. Mikulskio kūriniai. Pirmoji plokštelė skiriama kanklių muzikai: D. Januškytė skambina "Koncerting D-major", sol. I. Grigaliūnaitė su kanklių palyda dainuoja "Stoviu aš parimusi", "Lazdynėlių", kanklininkų duetas Lilė ir Ramona Sniečkutės atlieka "Jaunystės žaisma", M. Bankaitytė — "Girios idilija", D. Walsh — "Ant ežerėlio rymojai", koncerting orkestras — tris J. Svėdo lietuvių liaudies dainas. Kanklių orkestrui vadovauja O. Mikulskienė. Antrojon plokštėlen įrašytos A. Mikulskio tautinės lietuvių Mišios už kėnčiančią Lietuvą su Kyrie, Gloria, Credo, Sanctus ir Agnus Dei. Kitoje plokštelės pusėje — A. Mikulskio "Giesmė iš Šiluvos Mariją", "Lopšnio Jėzuliui", "O Dieve", S. Simkaus "Lietuviškas esame mes gimę", dr. V. Kudirkos "Tautos himnas", Čiurlionio ansambli, įžengiantį 40-tuosius veiklos metus, sveikino JAV LB krašto valdybos pirm. A. Gečys. Padėkos žodį gausiems rėmėjams tarė ansamblio vadovas A. Mikulskis.

Kanklininkė M. Bankaitytė atliko "Lietuvos garsus", E. Muliolytė ir R. Kazlauskaitė — "Jaunystės žaismą". Pažymėtina, kad per 39 metus Čiurlionio ansamblis yra koncertavęs net 1084 kartus. Šiuo metu jis ruošiasi atlikti koncertinę Vasario 16 minėjimo programą Daytone, Ohio.

VILNIAUS UNIVERSITETO 400 metų sukaktis balandžio 25 d. bus paminėta Kalifornijos universitete Los Angeles mieste. Akademijai vadovaus dr. M. Gimbutienė, kalbėsianti apie šį universitetą Lietuvos laikais. Lenkų kilmės Berkeley universiteto prof. C. Milosz apibūdins Vilniaus universiteto nuopelnus lenkiskajai inteligantijai, o T. Venclova plačiau palies pokarinius metus. Akademijoje bus vartojama anglų kalba, nes bus kviečiami Kalifornijos universiteto profesoriai ir studentai. Tikimasi ir gausaus lietuvių dalyvavimo. Akademiją rengia Lietuvių Bendruomenė.

DAIL. VLADAS MESKENAS, gyvenęs ir kūręs Australijoje, ten laimėjęs premijų, po 29 metų su sūnumi atvyko į Čikagą. Apsigyvenęs šimtamečio dail. A. Varno namuose, tapo paveikslus ir portretus.

RELIGINIO MENO PARODOJE Šv. Jono šventovėje Newark, N. J., dalyvavo niujorkietė dail. Aleksandra Vitkauskaitė-Merker su trim lietuviškom koplytėlėm, šešių pėdų stirofomo skulptūrom. Jai paskirtas parodos garbės pažymėjimas.

BALIO SRUOGOS "Dievų mišką" — kacetinius atsiminimus iš Stuthofo anglų kalbon baigia versti Čikagoje gyvenanti jo anūkė Aušrinė Bylaitė. "Dievų miškas", be lietuvių kalbos, jau yra išleistas rusų, lenkų, latvių ir prancūzų kalbomis. Į vokiečių kalbą jį verčia dr. Erich Mueller-Kampf V. Vokietijos sostinėje Bononoje.

KUN. TASIUS EREMINAS, IC, Milano katalikų universitete asistentu titulu vadovauja lietuvių kalbos pratyboms, supažindina studentus su ietuvių kalbos apraiškomis. Ši lituanistikos kursą lanko apie 10 italų studentų.

ČIKAGIETĖ DAIL. VILIJA A. EIVAITĖ su keturiais tapybos darbais dalyvavo jaunųjų dailininkų parodėj West Hubbard galerijoje. Šia parodai vertintojų komisija buvo pasirinkusi 57-nių dailininkų kūrinius, kurie buvo išstatyti keturiuose galerijose Čikagoje.

VARPŲ MUZIKĄ jau ilgus metus Kaune garsina kompozitoriai Viktoras ir Giedrius Kuprevičiai — tėvas ir sūnus. Varpai dar nepriklausomybės metais buvo įrengti Vytauto D. muzėjaus bokšte. Dabar tas muzėjus vadinamas istorijos muzėjumi, o jį supanti aikštė pavadinta J. Janonio vardu. N. Metų proga Kaune buvo surengtas varpų muzikos festivalis, kuriame, be V. ir G. Kuprevičių, dalyvavo du vokiečiai iš R. Vokietijos, Magdeburgo miesto — G. Bustas ir F. Muelleris. Abu Kuprevičiai kėlėta kurti koncertav Magdeburge, kur taip pat yra bokštas su varpais.

RESPUBLIKINĖS BIBLIOTEKOS aikštės Vilniuje planas buvo aptartas Lietuvos Architektų Sąjungos posėdyje. Pagrindinį pranešimą apie šios aikštės įrengimą bei užstatymą padarė projekto autorius architektas A. Nasvytis. Diskusijose dalyvavo architektai — V. Bytautas, L. Vaitys, D. Baginskienė, K. Bučas, E. Jurgelionis, J. Anuškevičius. Jų pasisakymus apibendrinio S. Katilius. Jų nuomone, A. Nasvyčių pavyko rasti racionalų sprendimą.

VILNIAUS DAILES PARODŲ RUMUOSE įvyko antroji individuali dail. Liucijos Sulgaitės keramikos kūrinių paroda. Joje vilniečių laukė pavieniai darbai ir beveik 30 komplektų su vyraujančia balta spalva. L. Sulgaitė yra atsisakiusi tradicinės keramikos su ryškensiais sužietais, perėjusi į dekoratyvinių simbolių pasaulį. Tai liudija patys jos kūrinių pavadinimai — "Smėlio laikrodžiai", "Žydintis laukas", "Itrūksusi baltuma", "Lūžimas", "Smūgis".

JUSTINO MARCINKIEVIČIAUS kūrybos vakaras įvyko J. Rainio teatre Rygoje. Jis buvo pradėtas Latvijos Rašytojų Sąjungos sekrs. D. Avuotinis ir poeto J. Petero pokalbiu su J. Marcinkievičium apie jo kelią į literatūrą. Antroje dalyje latvių teatro aktorai suvaidino dramos "Mindaugas" ir poemos "Siena" ištraukas. J. Rainio teatras su vyr. rež. A. Lininiu žada paruošti pilną "Mindaugo" spektaklį. Rygos leidykla "Liesma" jau yra išleidusi D. Avuotinio verstus J. Marcinkievičiaus dramos kūrinius "Mindaugas" ir "Katedra", B. Jaunzemės verstą apysaką "Pušis, kuri juokėsi", B. Saulycio verstą poemą "Kraujas ir peleliai", eilėraščių rinkinį vaikams "Uti ti ti, šalta", kurio vertėja yra D. Avuotina. "Liesma" taipgi yra gavusi ir "Mažvydo" vertimą.

VILNIAUS KOMPOZITORIŲ NAMUOSE įvykęs diskusijų klubo vakaras buvo skirtas kvartetinei amerikiečių kompozitorių muzikai. Pranešimą padarė muzikologas D. Katkus. Irašų dėka susipažinta su stygliniais E. Carterio, L. Kirchnerio ir E. Ladermano kvartetais.

RYGOS IR VILNIAUS KONSERVATORIJOS, paskatinotos kompoz. prof. E. Balsio, emė keistis metiniais kompozicija studijuojančių savo studentų koncertais. Pirmąjį savo kūrinių koncertą 1977 m. rudenį Vilniuje surengė Rygos konservatorijos studentai, o prieš 1978 m. Kalėdas Rygoje viešėjo vilniečiai. Koncertas buvo pradėtas prof. V. Laurušo studentės N. Sinkevičiūtės "Keturiomis pjesėmis styginių kvartetui". Koncerto programą papildė dviejų prof. J. Juzeliūno studentų kūrinių: J. Baltramiejūnaitės — "Sonata altui ir fortepionui", G. Narbutaitės — trijų dalių "Sonata violončelei ir fortepionui". Prof. E. Balsiui atstovavo keturi auklėtiniai: A. Navakas "Rondo-sonata saksofonui ir fortepionui", jon įpindamas džiazą elementų, J. Klimas "Sonata smuikui ir fortepionui", R. Latėnas "Sonata violončelei", V. Bartulis devyniais "Anksstyvojo rudens akimirkšniais" fortepionui.

SOVIETŲ SĄJUNGOS KULTŪROS ir meno dienų rėmuose Italijos Kalabrijoje, Catanzaro ir Cosenzos miestuose, buvo surengtos dvi lietuvių dailės parodos — liaudies meno ir dail. Marijos Švažienės gobelenų. Pastaroji buvo išstatyti 16 įvairiomis technikomis atliktų darbų. Išleistame kataloge jos pavarė buvo įrašyta lietuviškai — Marija Švažienė. Jos paroda Cosenzos savivaldybės rūmose susilaukė daug lankytojų, buvo rodoma televizijoje. Lietuvių liaudies meno paroda įvyko didžiausiam Kalabrijos centre — Catanzare. Italai turėjo progą susipažinti su įvairiaspalvių raštų augščiaučių, dzūkų audinių, ilgadryžėmis

Prisikėlimo Parapijos Kredito Kooperatyvas

999 College St., Toronto, Ont. • Telefonai: 532-3400
M6H 1A8 • 532-3414

AKTYVAI — virš 15 milijonų	
KASOS VALANDOS:	MOKA UŽ:
Pirmadieniais 10 - 3	term. indėlius 1 metų 10%
Antradieniais 10 - 3	term. indėlius 2-3 metų 9 3/4%
Trečiadieniais uždaryta	pensijų ir namų s-tas 9%
Ketvirtadieniais 10 - 8	taupomąsias s-tas 9%
Penktadieniais 10 - 8	depozitų-čekių s-tas 6%
Šeštadieniais 9 - 1	DUODA PASKOLAS:
Sekmadieniais 9.30 - 1	asmenines 10 1/2%
	nekiln. turto 10 1/4%
	investacines 10 1/2%
Skyrius ANAPILYJE veikia sekmdieniais — 9.30 v.r. iki 1 v.p.p.	

Nemokama visų narių gyvybės drauda pagal santuopų dydį iki \$2,000, asmeninių paskolų, mirties ir invalidumo atvejais — iki \$10,000. Parduodame "American Express" kelionių čekius ir pinigines perlaides. Nemokamas čekių ir sąskaitų patarnavimas. • Mūsų tikslas — ne PELNAS, bet sąžiningas PATARNAVIMAS lietuviams.

Lietuvio Savininko Vaistinė MARGIS DRUG STORE

JOHN V. MARGIS, Phm. B.

408 Roncesvalles Ave. Tel. 535-1944

PRIMA "ONTARIO DRUG BENEFIT" RECEPTUS.
VAISTAI, KOSMETIKOS PREKĖS IR KT.

NEMOKAMAS PRISTATYMAS I NAMUS

MARGIS DRUG STORE TURI "LOTTARIO" LOTERIJOS
SKAITYTUVĄ (KOMPIUTERĮ)

PROGRESS REAL ESTATE LTD. REALTOR

1072 Bloor St. W.
Perkant ar parduodant nekilnojimą nuosavybę visada
Jums sąžiningai patarnaus A. Bliūdžius
Telefonai: 534-9286 • namų 537-2291

AUTORITE SALES & SERVICE

1636 Dundas Street West,
Toronto, Ontario M6K 2M4 Telefonas 531-1331

BLOOR AUTORITE GARAGE

296 Brock Avenue
(Tarp Dundas ir College) Telefonas 531-1305

* Automobilio saugumo pažymėjimai (Mechanical Fitness Certification)
* Sąžiningas ir patikimas patarnavimas. * Visi automobilių mechanikai
* Taisymai. * Sniegines ir paprastas padangos. MICHELIN, B. F.
* GOODRICH, RADIAL ir kt. Savininkas FRANK PETITT

TIM'S AUTO BODY LTD.

Visų rūšių automobilių išorės (body) taisyimas bei dažymas (bake oven) ir visi mechaniniai taisymai. Parduodu vartotus automobilius.
24-28 Howard Park Ave. (arti Dundas St. W.) FILTSOS BROS
Toronto, Ont., M6R 1V5 Telefonai 533-8451, 533-8452

Lietuviška maisto gaminių krautuvė PARKSIDE MEAT MARKET

335 Roncesvalles Ave.,
Toronto, Ontario Telefonas 535-1258

• Užsakymai priimami telefonu • Nemokamas pristatymas •

ANKA & PETER / photographers

2374 Bloor Street West, Toronto, M6S 1P5 769 4488

Specialistai vestuvinių nuotraukų, portretų ir kitų
fotografinių darbų

P. ir T. SERVICE CENTRE garažas

(1862 Mattawa Ave., Mississauga, L4X 1K1, tel. 279-4371)

Važiuoti į vakarus Dundas St. W. nuo 427 kelio 1 mylia, sukti kairėn
prie pirmųjų šviesų (į pietus) Wharton Way, važiuoti Wharton Glen
gatve tiesiog į garažą.

• Sąžiningai atliekame visus automobilių mechaniškus pataisymus. •
Savininkai: A. Paškevičius ir J. Tamošiūnas

13 dienų su giminėm!!!

Organizuojamos dvi puikios ekskursijos:
VILNIUS-Ryga liepos 16 — liepos 30 d.
VILNIUS-Minskas rugpjūčio 20 — rugsėjo 3 d.

Kelionės ir viešnagės metu teikiama visapusiška pagalba, ypač
keliaujantiems pirmą kartą.

Skambinti tel. 537-3060 • 532-8772

Vietų skaičius ribotas. Skubėkite užsisakyti.
SIMON'S, HARMONY TRAVEL SERVICE

Simon's TELEVISION

Savininkas — V. SIMINKEVIČIUS
2385 Dundas St. W., Toronto Tel. 532-8772

Netoli Lietuvių Namų prie Bloor-Dundas požeminio.

Nuomojam, taisom, parduodam "ADMIRAL" ir kitų firmų
televizijas bei "stereo" aparatus.

SPORTAS

SPORTAS LIETUVOJE

Augščiausios lygos vyrų krepšinio pirmenybės buvo tęsiamos Vilniuje. Vilniečių "Statyba" Rygoje buvo užsitikrinsi pirmą vietą, pralenkdamas net Maskvos CASK klubo karius — daugiametis šios lygos čempionas. Toks netikėtas "Statybos" iškilimas su dideliu entuziazmu buvo sutiktas visoje Lietuvoje, ypač jos pergalės prieš Maskvos CASK klubą 96:32. Deja, varžybos Vilniuje "Statyba" nebuvo sėkmingos: ji pralaimėjo Maskvos CASK klubui 118:99 ir netgi anksčiau įveiktam Kauno "Žalgiriui" 88:82. Šie du pralaimėjimai "Statyba" nustatė į II vietą su 12 laimėtų rungtynių iš 15. Pirmąjį sezoną vėl iškopė CASK klubas, iš 15 laimėjęs 14 rungtynių ir patyręs tik vieną pralaimėjimą Rygoje Vilniaus "Statybai". Trečioje vietoje yra Maskvos "Dinamo" komanda, Vilniuje pralaimėjusi susitikimą su "Statyba". Šios rungtynės įrodė, kad "Statybos" krepšininkai, pernai kovoję dėl teisės pasilikti augščiausioje lygoje, dabar jau yra geriausiųjų eilės. Pirmasis "Statybos" ir "Dinamo" kėlinys baigėsi lygiomis — 49:49. Antrajame dinamiečiai buvo pralenkę statybininkus net 11 taškų, bet pastarieji juos pasivijo ir rungtynės užbaigė lygiomis — 96:96. Penkių minučių pratėsimu vilniečiai išliko 8 taškais, maskviečiai — 6. Galutinis rungtynių rezultatas — 104:102 vilniečių naudai. Kauno "Žalgirį", pernykščių pirmenybių bronzos medaliu laimėtoją, tebedyri tikrai skauda nesėkmė. Dvylikos komandų lentelėje jis yra priešpaskutinėje vietoje, iš 15 rungtynių laimėjęs tik 5. Už jį šiemetinės pirmenybės tėra silpnasis Vladivostoko "Spartakas", nepasiekęs nė vienos pergalės.

Moteryų augščiausios lygos krepšinio pirmenybės žaidžia Vilniaus "Kibirkštis" komanda. Jon vėl grįžo reprezentacinės mūsų komandos ilgametė kapitonė J. Kaluškevičienė. Rygoje įvykusios žaidynės kibirkšties užsitikrino vietą pirmajame geriausių komandų šešetuke. Lig šiol rekordinį krepšių skaičių vienieriose rungtynėse buvo pasiekusi rygtelė U. Semionova. Ši rekordą iš jos dabar paveržė V. Beselienė "Kibirkštis" ir "Uralmašo" komandų susitikime, kurį vilnietės laimėjo 86:81. V. Beselienė įmetė pusę visų savo komandos krepšių — 43! Visoms komandoms sužaidus po 19 rungtynių, pirmasis šešetukas išsirikiavo šia tvarka: I vietoje — Rygos TTT su 18 laimėjimų, II — Maskvos srities "Spartakas" su 18, III — Maskvos "Dinamo" — su 15, IV — Vilniaus "Kibirkštis" — su 11, V — Leningrado "Spartakas" su 10, VI — Sverdlovo "Uralmašas" su 9. Šis šešetukas dabar kovos dėl aukso, sidabro ir bronzos medalių.

Klasikinių imtynių varžybose Panevėžyje Lietuvos čempionais svorių eilės tvarka tapo: šiauliečiai V. Sakalauskas ir J. Mažeika, vilniečiai G. Dambrauskas ir V. Purvičius, klaipėdiečiai A. Stonkus ir E. Malėlė, kauniečiai V. Paleckis, V. Bilbokas iš Kapsuko (Marijampolės), V. Jančiauskas iš Klaipėdos ir M. Burinskis iš Vilniaus.

Geriausių stalo tenisininkų turnyras, skirtas A. Akopiano atminimui, įvyko Jerevane. Lietuvai jame atstovavo Z. Rusakevičius, E. Zakarianas ir J. Danilevičiūtė. Geriausia rezultata pasiekė trylikametė Jolanta Danilevičiūtė. Patekusi į baigminį 24-tuką, ji nugalėjo Latvijos čempionę L. Konokovą, Gudijos — R. Jofę, Ukrainos — L. Derkač ir užėmė pagyrintą aštuntą VIII vietą. Baigminėje grupėje žaidė ir Z. Rusakevičius, išsikovodamas XIX vietą. Lietuvos stalo teniso vyrų čempionas E. Zakarianas šį kartą iškrito iš turnyro, nepasiekęs baigminės grupės, tačiau su jerevaniečiu B. Burnazianu jis laimėjo vyrų dvejetainį varžybą.

KANADOS SPORTO APYGARDOS KREPŠINIO PIRMENYBES

S. m. kovo 31 ir balandžio 1 dienomis KSA rengia Kanados lietuvių krepšinio pirmenybes vyrų, jaunių A (1960 m.), B (1963 m.) ir C (1967 m.) klasėse. Jei atsirastų dalyvių, pirmenybės įvyks moterų ir jaunių D (1969 m.) klasėse. Pirmenybių vieta — New Toronto SS (350 Kipling) šeštadienį ir baigminiai žaidimai sekmdienį West Toronto SS (Lansdowne ir College). Pirmenybių registracija — iki kovo 17 d. pas apygardos vadovą Alfonsą Balnį, 11 Foxmeadow Rd., Weston, Ont. M4R 1E3. Telef. 244-6608.

Šeštadienio vakarą Toronto Lietuvių Namuose ruošiami sportininkams šokiai su kuklia programa.

KREPŠINIO VARŽYBOS

College krepšinio lygos rungtynių tvarkaraštis

Prisikėlimo salėje:

Vasario 11 d. Aušra II — latviai, Hamiltono Kovas — BVK.

Vasario 18 d. Aušra I — BVK, Aušros jauniai — Hamiltono Kovo jauniai.

Vasario 25 d. Aušra II — BVK, latviai — Hamiltono Kovas.

West Toronto Secondary School (Lansdowne and College):

Kovo 4 d. Aušra I — BVK, latvių jauniai — Hamiltono Kovo jauniai.
Kovo 11 d. Aušra II — Hamiltono Kovas, BVK — latviai.

Prisikėlimo salėje:

Kovo 18 Aušra II — latviai, Hamiltono Kovo jauniai — Aušros jauniai.

West Toronto Secondary School:
Kovo 25 d. Aušra I — Kovas, Aušros jauniai — Kovo jauniai.

Rungtynių rezultatai

Sausio 21 d. Aušros jaunių ir latvių jaunių rungtynės pro pratėsimu laimėjo latviai 54:52. Aušros komandoje žaidė: V. Plučas, I. Putrimas, A. Morkūnas, A. Genaitis, V. Stončius.

Sausio 28 d. Aušra I laimėjo prieš Kovą 89:81. Aušros komandoje žaidė: R. Underys, V. Bartusevičius, A. Abromavičius, S. Arlauskas, L. Plačiakius, G. Rautinšas, G. Žulys, A. Nakrošius, S. Kongats.

Hamiltono Kovo komandoje žaidė: C. Kalvaitis, R. Kalvaitis, E. Zubas, R. Butkevičius, A. Šeštostas, R. Sakalas, V. Stukas, S. Aušrotas, G. Rubinavičius.

Antras rungtynės BVK — latviai po pratėsimu laimėjo BVK 86:84.

Sporto klubas Aušra

SACHMATŲ TURNYRAS

Toronto Lietuvių Namų šachmatininkų klubas įsisteigė prieš 2 metus ir jau spėjo suverbuoti 30 narių. 1978 m. lapkričio - gruodžio mėn. jis dalyvavo Toronto miesto šachmatų komandų pirmenybėse A ir C klasėse su dviem komandom. Mūsų klubas A klasėje užėmė III v., o C klasėje — II. Svarbiausia, kad iš visų esamų etninių grupių Toronte tik lietuviai dalyvavo. Kitos komandos atstovavo įvairių miestų klubams ar universitetams.

Sachmatų turnyro dalyviai turėjo priklausti Kanados Sachmatų Federacijai ir užsimokėti nustatytą varžybų registracijos mokestį. Dėlto susidarė nemažai išlaidų. Finansinė parama atėjo iš lietuvių organizacijų: Labdaros Fondas paskyrė \$300, Toronto lietuvių kredito kooperatyvai — "Parama" ir Prisikėlimo parapijos — po \$50. LN Sachmatų Klubu vardu nuosirdžiai dėkoju čia minėtoms lietuviškomis organizacijoms už paramą. Šiais metais mes tikimės taip pat dalyvauti Toronto šachmatų turnyre ir dar geriau pasirodyti. R. Vaičiaitis

HAMILTONO KOVAS

Vyrų krepšinio komanda pralaimėjo Running PUUP Tavern 57:66. Žaidė: R. Sakalas 6, E. Zubas 7, V. Stukas 2, J. Rickus 6, A. Grajauskas 4, B. Butkevičius 2, R. Butkevičius 16, S. Kakevičius 14.

Jaunių B komanda pralaimėjo Toronto Vyčio jaunių B komandai 15:52. Žaidė: T. Stanaitis 4, P. Stanaitis 5, R. Bartininkas 2, R. Otto 4, E. Bartininkas, Vyčio komandoje žaidė: J. Karpis 2, J. Bukovskis 10, A. Saplys 8, A. Saplys 6, V. Tutlys 4, S. Namikas 5, P. Sukauskas 11, J. Azubalis 4, A. Balsys, J. Aukštaitis, T. Trinkūnas, R. Budrys 4.

Vyrų B komanda nugalėjo Toronto Aušros vyrų B komanda 71:29. Žaidė: B. Butkevičius 14, A. Šeštostas 13, V. Lukošius 4, V. Stukas 6, J. Rickus 25, B. Zubas 9. L. M.

Ateitininkų žinios

Studentai ateitininkai savo susirinkime, įvykusiam sausio 28 d., priėmė planą ruošti įžodžiai. Pagrindų paimtas J. Girmiaus veiklas "Idealai ir laikas". Visi, kurie duos įžodį, privalės perskaityti po vieną skyriaus dalį ir susirinkime tą temą pateiks kitiems. Nuo vasario 11 d. susirinkimai vyks kas sekmdienį, išskyrus vasario 18 d.

Duodantį įžodį paruoš šias temas: 1. Vatikano II susirinkimo šviesoje — krikščioniškas atsinaujinimas. 2. Tautos tragedijos akivaizdoje — mūsų nusistatymas tautiškumo klausimu. 3. Naujo kartų dialogo kūrybje. 4. Inteligentiškumas kaip žmogiškasis šviesumas. 5. Visuomeniškumas kaip žmogiškasis jautrumas. 6. Idealizmas kaip gyvyšios dvasios pagrindas. "Kaikuriom temom paruošti yra pasiūlę 2 kandidatai.

Ateitininkų stovykla Wasagoje įvyks liepos 15 — 28 d. Nori stovykloje vadovauti prašomi kreiptis į dr. O. Gustainienę.

Skautų veikla

Sausio 28 d. skautininkų sueigų metinė veikla apžvelgti seniausios V. Sendžikas, Kelios bendros sueigos su sesėmis, talkos Romuvai iškylos metu, 60-mečio minėjimas, Br. Kvikių parodos viejojimas po lietuvių kolonijas, globojimas sunkiai sergančių brolių (čia ypač daug pasidaravę s. Jonas Dambaras), talka turtams — tai buvo pagrindiniai įvykiai ir veiksmas. Uolus ir pareigingas seniūnas brolis Vytautas pareiškė toliau nebegalįs jų pareigų eiti ir praše priimti jo atsistatdinimą. Seniūno pareigas perėmė jūr. s. Algis Empakeris, 35 Alanmeade Cres., Islington, Ont. Tel. 239-1760. Visais skautininkų vyrų reikalais kreiptis į naująjį seniūną. Nutarta atlikti Toronto ir apylinkės skautininkų registraciją. Ruošiami registracijos lapeliai, kuriuos turės užpildyti visi tie, kurie nori būti ramovės nariais. Pagal registraciją bus sudaroma kartoteka. Sueigų dalyvavo 13 skautininkų, kurie taria ačiū

(Atkelta iš 1-mo psl.)

Gallupo institutas pravedė naujus tyrimus Kvebeko atsiškyrimo nuo Kanados klausimu. Prieš nepriklausomą Kvebeko sandraugą su Kanada kanadiečių apklausime pasisakė 59%, už — tik 27%. Pačiame Kvebeke sandraugos rėmėjų rasta 46%, priešų — 39%, neapsisprendusių — 15%. Visos Kanados mastu Kvebeko atsiškyrimui pritaria 15%, jo nenori 76%, o likusieji nėra apsisprendę. Kvebeke atsiškyrimui pritaria 19%, prieštarauja 64%, nuomonės neturi 17%. Atrodo, Kvebeko premjerui R. Levesque teks skelbti referendumą ne visiško atsiškyrimo, o tik nepriklausomos sandraugos klausimu. Tokiu atveju jis turi galimybę susilaukti reikiamo pritarimo.

Kanados moterų organizacijos nori lygių teisių moterims ir vyrams karinėse Kanados pajėgose. Krašto apsaugos min. B. Dansonas sutiko moteris įsileisti į karines akademijas, lakūnų mokyklas, izoliuotas bazes, kur joms gali būti sudarytos pakanamos sąlygos. Jis betgi griežtai atmetė moterų įjungimą į fronto linijos dalinius. Winnipege padarytame pranešime B. Dansonas teigė, kad vyrų karių moralei gali pakenkti kautynės sužeistų moterų kančios. Pats B. Dansonas buvo sužeistas ir neteko akies 1944 m. išsikėlime į Normandiją. Tokį jo sprendimą patvirtino ir Izraelio patirtis. Ten moterys turi atlikti karinę tarnybą, bet jas taip pat teko išjungti iš fronto linijų. Pasirodo, vyrai kariai tada pagrindinį dėmesį skirdavo ne priešui, o savo moterų karių apsaugai.

Antiinflacinė taryba, turinti tik patariamąjį balsą, atkreipė kylančias maisto gaminių kainas. Per vienerius metus jos pašoko net 19%. Prieš metus keturių asmenų šeima galėjo kas savaitę prasimaityti už \$49.71, o dabar tokiai šeimai jau reikia \$57.45. Vartotojų reikalų min. W. Allmandas žadą įsiekti priemonių, kurios pristabdytų pagrindinių maisto gaminių brangimą.

Ontario sveikatos draudai OH IP nepriklauso apie 16% šios provincijos gydytojų, kurie nori didesnio atlyginimo už savo paslaugas nei OHIP drauda sutinka mokėti. Ontario Gydytojų Draugija ragina ir kitus gydytojus pasekti jų pavyzdį. Dėlto viešą susirūpinimą pareiškė sveikatos min. D. Timbrellis. Pasak jo, jeigu prasidėtų didesnis gydytojų pasitraukimas iš OHIP, tektų imtis parlamentinių priemonių jam sustabdyti. Ontario automobilių gamintojų unija, turinti 120.000 narių, paskelbė kovą iš OHIP draudos pasitraukusiems gydytojams. Unijos vadovybė žadą sudaryti pilną tokių gydytojų sąrašą, išdalinti nariams ir reikalauti, kad jie ir jų šeimos griežtai boikotuotų tokius gydytojus, kuriems perdaug rūpi doleris. Unija taipgi žadą kreiptis į Ontario parlamentą, kad būtų priimtas įstatymas, reikalaujantis visų gydytojų įsijungimo į OHIP sveikatos draudą.

Sustojimo ženklai autovežimų vairuotojams Kvebeko provincijoje turėjo dvigubą įrašą: "ARRET - STOP". Kvebeko transporto min. L. Lessardas įsakė uždžyti žodį "STOP".

J. Empakerienei už priėmimą ir vaises.

• Nuolatinis skautų veiklos rėmėjas P. Gulbinskas "Satrijos" turtui paukojo \$25. Nuosirdus ačiū!

• Mindaugo dr. vėvers sueiga — vasario 12 d., 7 v. v., Prisikėlimo muzikos studijoj. Visi atsineša namų darbus, kurie bus vertinami varžybų taškais.

• Buvusių Lietuvos valstybės prezidentų Ant. Smetonos, A. Stulginskio ir K. Griniaus minėjimą numato rengti Toronto skautininkai š. m. rugsėjo 30 d. Pirmieji du prezidentai yra buvę ir Lietuvos skautų šefai. Minėjimas bus jungiamas su koncertu bei pamaldomis.

• Sausio 27 d. vilkiukai, vadovaujami ps. Kastyčio Batūros, išsklavo čiuožykloje. Numatoma ir vėliau panašius užsiėmimus. Vilkiukų retkails skambinti — 248-0364. Č. S.

PADEKA

Klaipėdos atvadavimo minėjimo, įvykusio sausio 14 d., proga dėkojam: Prisikėlimo parapijai už salę, A. Lyntamui už atvykimą iš Montrealio į jdomią paskaitą, E. Jankutei ir s. J. Dambarui už paskaitininko globojimą, sol. J. Sriubiškienėi, sol. A. Simanavičiui ir muzikui J. Govedui už gražų koncertą, M. Žosios Lietuvos Draugijos narėms ir "Baltijos" jūrų šaulėms už talką bei skanias pyragus.

Jūrų skautai ir skautės

Kanados įvykiai

Dėlto jis susilaukė kalbininkų priekaištų, teigiančių, kad žodis "stop" jau yra pilnai įsipliatiškas prancūzų kalboje. Be to, prancūziškas žodis "arret" šiuo atveju vartojamas klaidingai, nes jis yra daiktavardis, o reikia liepiamosios nuosakos veiksmažodžio. Šis klausimas buvo iškeltas spaudos konferencijoje Vašingtone, kai ten viešėjo premjeras R. Levesque. Žurnalistas jis pareiškė, kad jo vyriausybė greičiausiai paliks visiems gerai suprantamą išėjimą "ARRET-STOP".

Kanados ukrainiečių organizacijų advokatas R. Kostukas apkaltino Otavoje gyvenantį advokatą Robertą Price perdidelėmis palikimų perdavimo paslaugomis Sovietų Sąjungai. Minėtasis advokatas Sovietų Sąjungos naudai dirba jau 10 metų. Kai ukrainiečiai savo turtą užrašo giminėms Sovietų Sąjungoje, 10% jo vertės tenka ad-

vokatui R. Price, 10% — sovietų advokatams, 5% — sovietų notarams. Palikimą Sovietų Sąjungos naudai taipgi gerokai sumažina pačios Maskvos nustatytas perdidelis beverčio rublio kursas, keičiant dolerius į rublius. Jei palikimas atiduodamas siuntiniais, reikia mokėti pasakišką muitą. R. Price prisipažino, kad jam tenka 10% palikimo vertės, tačiau ši nuostata jį laiko normaliu. Dienraštis "Toronto Star" paskelbė kitą pranešimą, liečiantį tą patį advokatą R. Price. Jis buvo pareikalavęs vieno Torontoe gyvenančio senuko ukrainiečio palikimo, kai pastarasis dar nebuvo miręs ir senatvės dienas leido senelių prieglaudoje. Dėl šio incidento adv. R. Price buvo priverstas atsispręsti. Jis teisinosi, kad iš Sovietų Sąjungos jam buvo atsiųstas klaidingas pranešimas apie to senuko mirtį.

REAL ESTATE LTD.

22 Hedgewood Rd., Willowdale, Ontario M2L 1L5

Kanados, Ontario ir Toronto Real Estate Board narys

Telefonas 536-2738. Jeigu niekas neatsiliepia, skambinkite 489-1543.

QUEBEC GATVEJE bendranamis (condominium), 2 miegamųjų butas 10-tame aukšte su visais įrengimais (suaugusių pastatas); visos privilegijos, pirtis (sauna), plaukykla ir t. t. High Parko ir ežero vaizdas, balkonai. Prašoma kaina — \$76,500.

DVIBUTIS, 11 kambarių per 2 aukštus, užbaigtas rūsys, 4 prausyklos, sumodernintos virtuvės, dideli, erdvi kambariai, arti Lietuvių namų.

BROCK — DUNDAS, dvibutis, 11 kambarių per 2 aukštus; trys garažai, gerame stovyje, prašoma kaina — \$52,900, įmokėti \$3,000.

BLOOR — SYMINGTON, 8 kambariai per 3 aukštus, sumodernintos 2 virtuvės, 2 prausyklos, garažai, užbaigtas rūsys; prašoma kaina — \$45,900, įmokėti \$5,000.

REIKALINGI NAMAI PARDAVIMUI.

NUOLAIDA LIETUVIAMS SAVININKAMS

UŽ PARDAVIMĄ.

Taupyk ir skolinkis

Pirmutiniam ir didžiausiam
TORONTO LIETUVIŲ
KREDITO KOOPERATYVE

PARAMA

MOKA:		IMA:	
10%	už 1 m. term. indėlius	10 1/2%	už asm. paskolas
9 1/2%	už 3 m. term. indėlius		
9 1/4%	už pensijų ir namų planą	10 1/4%	už mortgičius
9 1/4%	speciali taup. sąsk.		
8 3/4%	už taupymo s-tas		
6%	už čekių s-tas (dep.)		

AKTYVAI virš 22 milijonų dolerių

Asmenines paskolas duodame iki \$50,000 ir mortgičius iki 75% įkainoto turto. Visų narių gyvybės apdrausta santuopų dydyje, bet ne daugiau \$2,000. Asmeninės paskolos mirties atveju apdraustos iki \$10,000. Nemokamas čekių ir sąskaitų patarnavimas — pinigines perlaides, kelionės čekiai (American Express) Kitos paskolos: (Line of Credit) ir antrieji mortgičiai.

Lietuviai Čikagoje

K. A. SAULAITIS

SNIEGO PUGOS nuo N. Metų išvakarių beveik tris savaites varžė iš anksto numatytą veiklą — ne tik elinius posėdžius, lituanistines mokyklas ir repetitijas, bet ir vakarones, balius, koncertus, nors lietuviai turbūt neatsilikia nuo 1978 m. bendros JAV statistikos. Šie duomenys rodo, kad sparčiai pakilo dalyvių skaičius teatre, koncertuose, šokiuose bei baluose, daugiau lankomi restoranai.

POPIEZIUS JONAS PAULIUS II pats atsakė į mažo berniuko ranka rašytą laišką. Pagal šiomis dienomis Čikagą pasiekusią žinią, trečios kartos lietuvius Cassiano Klimeika Zanuto su tėvais ir seneliu Vincu Klimeika mažame Brazilijos mieste lyje Padekos dieną (lapkričio 23) buvo pamaldose, kurias laikė svečias maronitų apeigų vyskupas. Pastebėjus vyskupo aprangą ir kitą tautę tarmę po pamaldų tėvams pasakė: "Nežinojau, kad popiežius čia mūsų mieste lankosi!" Supratus, kad tai nebuvo popiežius, grįžęs namo parašė laišką popiežiui, minėdamas, kad esąs devynių metų amžiaus, kad yra lietuvio vaikaitis, kad senelis lietuvis džiaugėsi išgirdęs apie Joną Paulių II išrinkimą. Paprašė popiežiaus palaiminimo ir pakvietė aplankyti Jacarei miestelį, kai atvyks Brazilijon. Pridėjus nuotrauką iš lietuvių vaikų stovyklos, pasiuntė paštą, dar tėvams atsišaukus klebono, ar siųstų. Gruodžio 11 d. atėjo popiežiaus atsakymas su nuotrauka ir asmeniškų įrašų: "Totus tuus (Visas Tavo) Joannes Paulus II", kaip tik senelio gimtadienį. Berniukas labai džiaugiasi, kad popiežius yra jo draugas, ir šią relikviją saugo šv. Rašto puslapiuose.

KLAIPĖDOS atgavimo vakarone sausio 19 rengė Lietuvių Respublikonų Lyga. Dėl nepalankaus oro da-

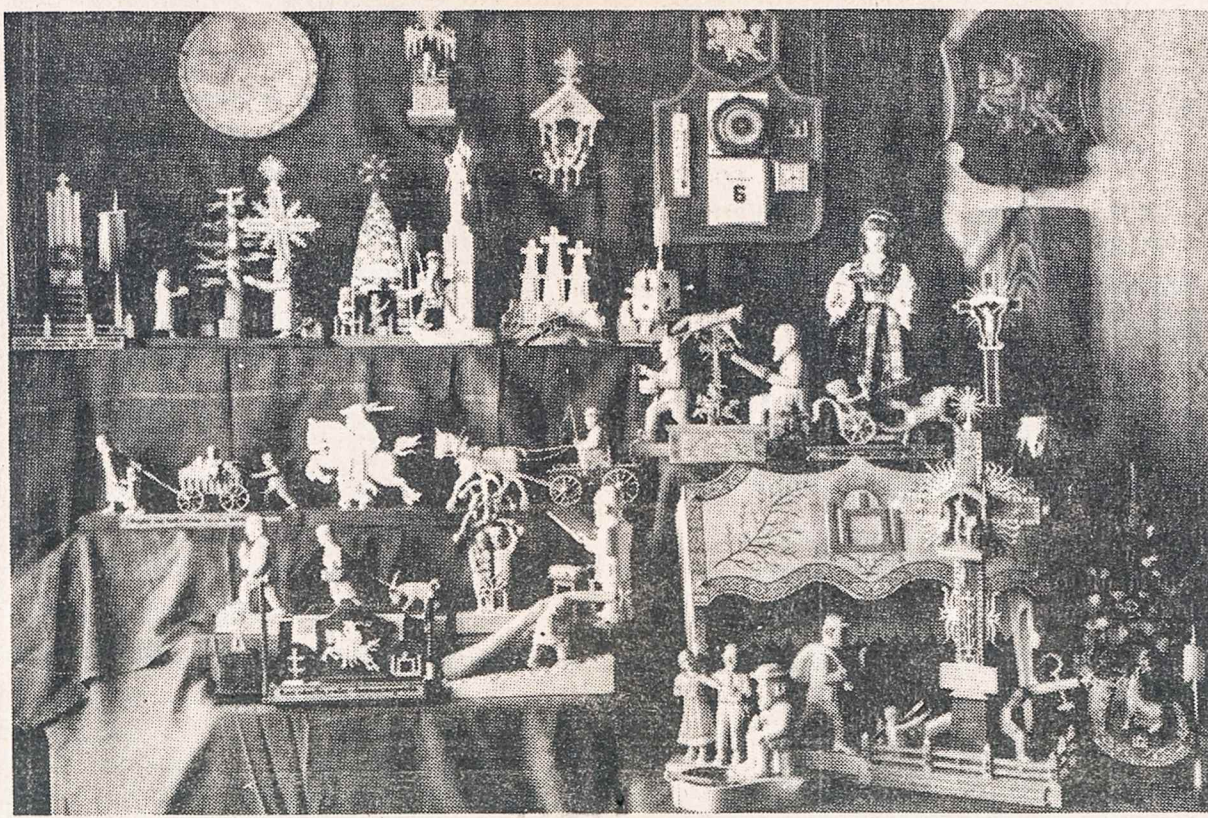
lyvavo nedaug, bet 1923 m. įvykis buvo paminėtas A. Regio žodžiu.

INDENŲ GYVENIMO bruožus Jaunimo Centro penktadienio vakarone sausio 12 pasakojo ir meniskose skaidrėse rodė Algis Juškys, keliskart lankęs pas Yanomami indėnus prie Venecuolos ir Brazilijos sienos. Susidomėjusiems klausytojams dar parodė skaidrę iš Galapagų salų.

A. a. KAZYS ALISAUSKAS mirė sausio 16. Lietuvos kariuomenės pulkininkas ir karo istorijos žinovas, stambaus veikalo autorius ir spaudos bendradarbis buvo išlydėtas žmonos Marijos, vaikų Rimando ir Aldonos bei jų šeimų, ramovėnų atstovų A. Juskevičiaus, savanorių kūrėjų atstovo J. Vilučio, šaulių valdybos pirm. K. Milkovaičio, istorijos draugijos atstovės Alicijos Rūgytės, Karolio Dabulevičiaus ir kitų. Lietuvis trispalvė apgaubtas karstas nuvežtas į šv. Kazimiero kapines.

INŽ. PETRAS KUBILIUS, 60 m. amžiaus, mirė sausio 16 d. Žmona Karolina, vaikai Ramunė, Audra, Andrius ir Tomas prašė, kad vietoj gėlių būtų aukojama Lietuvių Fondui ar lituanistinėms mokykloms. Laidotuvis dalyvavo giminės iš Montrealio — Jonas, Juozas ir Petras Lukosevičiai, taip pat daug jaunimo, nes vaikai dalyvauja ateitininkuose bei skautuose, o Ramunė ir Audra yra išrinktos į IV PLJ kongresą atstovėmis.

DR. KESTUTIS GIRNIŲ sausio 21 išlydėjo Lietuvių Bibliotekos Leidyklos valdybos nariai. Dr. Girnius buvo LBL tarybos pirmininku, o dabar su šeima kraustosi į Vakarų Vokietiją. Ten dirbs radijo tarnyboje, kuri paruošia lietuviškas programas, siunčiamas į okupuotą Lietuvą.

Stasio Motuzo, gyvenančio Vakarų Vokietijoje, drožinių rinkinys, kurį įsigijo dr. Alina Plechavičiūtė - Veigel

TORONTONT

CBC televizijoje nuo š.m. vasario pradžios įvesta nauja programa dalis apie tautinių grupių gyvenimą. Ji transliuojama pirmadieniais "Newshour" programoje tarp 6 ir 7 v.v. Tos dalies programos parengėju paskiriamas čekoslovakas Imrich Hajdu. Tautinės grupės, jų institucijos ir paskiri asmenys kviečiami kreiptis šiuo adresu: CBC Toronto, 4th floor, 500 Church St., Toronto M4Y 2C8. Tel. 925-3311, ext. 2219.

Dr. Algimantas Saunoris, prieš keletą metų imigravęs su šeima iš okup. Lietuvos Kanadon pas savo motiną, išlaikė visus šiuos krašte reikalaujamus egzaminus gydytojo teisėmis gauti. Šiuo metu baigia atlikti privalomą stažą Doctors ligoninėje Toronte ir atidarė savo kabinetą Hamiltone (žiūr. 4 psl.). Lietuvoje jis buvo žymus chirurgas. Be to, dr. A. Saunoris yra tarptautinio masto stalo teniso žaidėjas.

Pasaulio Lietuvių Bendruomenė, įvertindama Salfaso pirm. Prano Bernecko neįsėmiančias pastangas, rengiant Pasaulio Lietuvių Sporto Žaidynes, apdovanojo jį karaliaus Mindaugo medaliu. Jį įteikė PLB vicepirm. Vaclovas Kleiza lapkričio 20 d. Klevelande Salfaso suvažiavimo metu.

"The Catholic Register", Kanados katalikų savaitraštis, 1979 m. vasario 3 d. laidos jaunimo skyriuje išspausdino Marinos Mirabella rašinį apie Tarptautinius Vaiko Metus ir pridėjo nuotrauką iš lietuvių vaikų darželio. Joje matyti sesuo Paulė Savickaitė su darželio mokinuku kanadiečiu.

Norintieji įstoti teatro mokyklon (National Theatre School, 5030 St. Denis, Montreal, Que., H2J 2L8) kviečiami tuojau paduoti prašymus. S. m. kovo mėnesį teatro atstovas lankys visus didžiuosius Kanados miestus ir turės pasimatymus su kandidatais.

Gero piliiečio medaliai Ontario provincijoje yra skiriami asmenims, pasižymėjusiems asmeniniu pasiaukojimu bendrajai piliečių gerovei. Tokius asmenis prašoma siųsti: The Secretary Advisory Council Ontario Medal For Good Citizenship, Room 463, Legislative Building, Queen's Park, Toronto, Ont. M7A 1A1. Siųlyti gali paskiri asmenys arba organizacijos. Tuo atveju patartina kreiptis minėtų adresu ir gauti atitinkamą blanką.

"People Talking Back" yra nauja televizijos programa, kurioje piliečių grupės svarsto įvairias temas bei pasisako aktualiais klausimais. Tokių grupių visoje Kanadoje užsiregistravo apie 7000. Pirmoji programa buvo transliuota vasario 4 d., 8-11 v.v. Sekančios programos bus vasario 25, kovo 11 ir 25, balandžio 8 ir 22 d. po vieną valandą. Tuo reikalu buvo sukvietas etninės spaudos atstovų susirinkimas, kuriame iš lietuvių dalyvavo V. Matulaitis ir P. Kuras. Iš turimų duomenų matyti, kad ir lietuviai, ypač jaunosios kartos, galėtų tokią grupę sudaryti (3 — 12 asmenų) ir pasiūlyti kurią nors aktualią temą CBC vadovybei. Kreiptis nuo pirmadienio iki ketvirtadienio šiais telefonais Toronte: 366-2374 arba 364-9220.

Rašytojas Juozas Kralikauskas, gavęs jau nevieną premiją už savo romanus, laimėjo ir šiemetinę "Draugo" skiriamą premiją \$1,500 už romaną "Įkaitę Vilniaus akmenys". Premijos įteikimo iškilmė rengiama Detrote kovo 25 d. Joje, tikimasi, dalyvaus ir pats autorius bei pasakys kalbą. Anksti užsitaravęs pensiją buvusioje darbovietėje, jis dabar gali atsidėti literatūrinei kūrybai.

Jonas Birgiolas, ilgai sirgęs savo namuose, perkeltas į šv. Juzapo ligoninę. Kun. dr. J. Gutauskas, buvęs torontietis, dabar gyvenąs Delhi, Ont., yra pasitraukęs iš klebono pareigų ir kaip klebonas emeritas apsigyveno privačiame name (63 Church St. W., Delhi, Ont. N4B 1V6; tel. 519-582-3192). Jis mieliai patarnauja ne tik Delhi lietuviams, bet ir kitų parapijų tautiečiams rekolekcijomis, pamokslais, pamaldomis.

Klaidos. "T2" 5 nr. "Tėvynės prisiminimų" loterijoje kėlonę Otavon laimėjo p.p. Adomaičiai, o ne Adomavičiai. A.a. A. Ščepavičienės laidotuvių dieną gėdojo sol. S. Ziemelytė ir J. R. Simanavičius, o ne V. Verikaitis. Nuotrauka didžiausio pasaulio krikščio Salto Angel 5 psl. idėta augštin kojom (taip kartais įvyksta kanadiečių spausdėje).

• Lietuviškos spaudos rėmėjai yra savos tautos gynėjai

SKAITYTOJAI PASISAKO

NE LIETUVOS INTERESAS

Ne tik "Tėviškės Žiburiuose" keliamas klausimas, kodėl Vatikanas nepatvarko, kad Lenkijos bažnytinės sritys, kurios po II-ojo pasaulinio karo jau nebėra Lenkijos teritorijoje, neišjungiamos ir iš Lenkijos bažnytinės provincijos. Pvz. kodėl Vilniaus arkivyskupija tebepriklauso Lenkijos bažnytinei provincijai?

Toks klausimas tautiniu ir religiniu atžvilgiu suprantamas, tačiau teisiniu-politiniu atžvilgiu labai šlubuoja. Lietuvai Vilnius ir Vilniaus kraštas visą laiką buvo Lenkijos okupacijoje. Taip ir Lietuvių Enciklopedija rašo. Bet po ambasadorių konferencijos 1923. III. 15 nutarimo, nustatiusio Lietuvos - Lenkijos sieną, teisės mastu Vilniaus kraštas tapo Lenkijos dalimi. Tiesa, Lietuva prieš tą ambasadorių nutarimą protestavo, įžymus teisės autoritetai išaiškino, kad Lietuvos atžvilgiu jis nepivaldomas, atseit, Lietuva ir toliau gali savo pretenziją į Vilniaus kraštą reikšti, bet vistik po to ambasadorių konferencijos nutarimo Lietuvos byla su Lenkija toliau jau vyko kitu pagrindu, būtent, ne teritorijos ginčo, o tik dėl Lietuvos santykių su Lenkija.

Tik kai Lenkijos sienos buvo nustatytos tarptautinėmis sutartimis ar tarptautinių institucijų (kaip kad ambasadorių konferencija) nutarimais, Vatikanas 1925 m. Lenkijos teritorijoje sudarė bažnytinę provinciją. Lietuva tada ant Vatikano spūkliai labiau nei ant ambasadorių konferencijos, kuri jau prieš dvejus metus Vilniaus kraštą buvo priskyriusi Lenkijai. Norėti, juoba reikalaujant, kad Vatikanas taptų Lietuvos intereso gynėju, užuot žiūrėjus Katalikų Bažnyčios interesus, gal buvo leista studentam ateitininkam, taipgi neoluitanum ir šiaip antiklerikalum, bet, kad tos nuotaikos tada buvo pagavusios ir krikščionių demokratų vyriausybės bei seimo žmones, tai dabar, iš 50 metų perspektyvos, atrodo tik politinio nebrandumo demonstravimas.

Sena Vatikano tradicija naują tarptautinę padėtį pripažįsta tik po to, kai ji įteisinta tarptautine sutartimi ar kitais tarptautinėmis bendruomenės veiksmais. Ir po II-ojo pasaulinio karo Lenkijai tekusias Vokietijos sritis Vatikanas priskyrė Lenkijos bažnytinei provincijai tik po to, kai kancleris Brandtas su Lenkija pasirašė taikos sutartį.

Su Sovietų Sąjunga Lenkija taip pat yra pasirašiusi taikos sutartį. Tad Vatikanas tas Lenkijos sritis, kurios atiteko Sovietų Sąjungai, pagal savo politikos tradiciją gali įjungti iš Lenkijos bažnytinės provincijos ir priskirti Sovietų Sąjungos bažnytinei provincijai. O kaip su toms Lenkijos sritimis, kurios yra atitekusios Lietuvai? Vatikanas ir jas gali įjungti iš Lenkijos bažnytinės provincijos tuo pačiu Lenkijos - Sovietų Sąjungos sutarčių pagrindu. Bet ar tai Lietuvos interesus pripažinti Sovietų Sąjungos suverenumą Vilniaus srities, o tuo pačiu ir visai Lietuvai? Tai būtų atsakymas tebegaliojančios nepriklausomos Lietuvos valstybės de jure egzistencijos ir susitaikymas su LTSR. Tai būtų didelis Sovietų Sąjungos tarptautinis politinis ir teisinis laimėjimas iš Vatikano, ko lig šiol Sovietų Sąjungai nėra pasisekę laimėti iš Jungtinių Valstijų, Britanijos, Prancūzijos, Vokietijos etc. Skatinimas Vatikano, kad Vilniaus kraštą išjungtų iš Lenkijos bažnytinės provincijos sykiu yra skatinimas Lietuvos aneksijai įteisinti.

Vytautas Vaitiekūnas

KAS BUS VLIKO PIRMININKU?

Pirmiausia siūlyčiau keisti VLIKO buveinės vietą — iš JAV ją perkelti į Kanadą, nes politiškai yra neįsitinga vyriausios laisvųjų lietuvių organus (VLIKą, PLB valdybą) suteikti viešoje svetimoje valstybėje, nors ji būtų Lietuvai ir palankiausia. Tuo tarpu Kanados lietuvių VLIKą nuosirdžiai remia tiek moraliai, tiek materialiai. Kad jie verti VLIKO būstinės, byloja jų išpuilingai suorganizuotos Pasaulio Lietuvių Dienos su IV PLB seimu Toronte praėjusią vasarą.

Todėl konkrečiai siūlyčiau VLIKO valdybos būstinę perkelti į Torontą ir tos valdybos pirmininku išrinkti

dr. Juozą Sungailą. Šis energingas medicinos daktaras tinka VLIKO pirmininko pareigoms, nes yra gerai užsirekomendavęs, būdamas pirmosios PLB valdybos pirmininku (dar prieš J. Bačiūną).

Jei dėl kurių nors priežasčių dr. J. Sungaila negalėtų tapti VLIKO pirmininku, juo reikėtų išrinkti prof. Tomą Venclovą. Tiesa, kad jis tremtyje dar beveik naujokas ir, be to, poetas. Tačiau jis — platus intelektualas, politinį darbą jau dirbęs, jam gerokai užsiangąžavęs ir mėgsta keliauti. Vyriausioje laisvinimo organizacijoje jis gal išvystytų naują stilių. Tik reikėtų, kad mūsų tautiečiai Kanadoje padėtų jam įsidarbinti Toronte arba netoli jo. Bėdos atveju gal Niujorke galėtų pasilikti VLIKO taryba, o valdybą persikelti į Torontą.

Jeigu VLIKO būstinės nepavyktų perkelti į Torontą, o ji pasiliktu Niujorke, tai VLIKO valdybos pirmininku reiktų išrinkti Vytautą Kamantą, dabartinį PLB valdybos pirmininką. Tiesa, kad išrinktas VLIKO pirmininku V. Kamantas turėtų nešti dvigubą pirmininko našą. Betgi jis yra priyręs visuomeninėms, daug dirbęs visuomeninėse organizacijose, dabar daug kur galėtų pasivauduoti vykdomoju vicepirmininku. Bet svarbu, kad už savo pečių turėdamas visų PLB visuomenę, jis galėtų VLIKui suteikti naują stilių ir naujo prestižą.

Jeigu dvigubos pirmininko pareigos V. Kamantui būtų nepakeliamos, reiktų neužmiršti Broniaus Nainio. Būdamas PLB valdybos pirmininku, jis yra išgijęs didelę patyrimą ir atlieka daug pozityvių darbų. Viso pasaulio lietuvių visuomenė ji taip pat remtų kaip ir V. Kamantą.

Nesiliau į VLIKO pirmininkus rinkti dr. K. Bobelio, nes su juo ir VLIKą vargiai ateitų naujas stilius. Greičiau būtų priešinga: tikriaus stiprėtų sena rutina su prieštaravimais vietovės veikimo. Juk per keletus metus dr. Bobelio vadovaujama ALTA labiausiai galynėjosi dėl lietuvių vadovavimo, nepajėgdama suprasti, kad ji tėra sritinė (Amerikos) lietuvių organizacija, nelygi nei VLIKui, nei PLB valdybai. Be to, kaip ir ALTOs žmonės turbūt labiausiai yra prisidėję prie Lietuvių Bendruomenės Čikagoje skaldymo ir griovimo. Šių žalingų nuotakių ALTOje dr. Bobelis nepajėgė likviduoti, nei išaiskinti, kokie ten asmenys atstovauja CIA mintims. Tai ką jis naujo galėtų atnešti VLIKui?

Dr. Jonas Grünins

AKTUALIŲ TEMOS

Sveikinū "Lietuvių savaitraštyje" "Tėviškės Žiburiai", kuris vedamuojuose daugiausiai yra daugiausia prabyla ir lietuvišką išiešvius visuomenę įvairiomis mus visus liečiančiomis temomis, pvz. "Studijuoti ar bėgti?", "Ydos apie, kurias niekas nekaltina" ir t. t. Juose tiksliai žvelgia į išiešvius problemas ir gvildena ne vien tik pavergtos Lietuvos problematiką. Tai girtinas suolis į priekį, nes tik apsišvietusi ir save pažįstanti visuomenė gali konkrečiai bei vieningai pralaužti dabartinę baudžiamą mūsų visų tėvynę.

Kun. Algimantas Žilinskas, Lietuvių Ev. Luteronų parapijos klebonas Toronte

DRAMA "MINDAUGAS"

Anatolijaus Kairio išvedžiojimai, kad J. Marcinkevičiaus dramoje Mindaugas žudo kryžiuočius dvasiškius ne kaip pagonis, o kaip marksistas, turi tiek pat logikos, kiek vieno profesoriaus, kuris aiškino savo studentams: "Štai, aš turiu ant delno musę. Aš jai liepiu šokt. Musė šoka. Dabar aš išrausiu jai kojas. Vėl liepiu šokt. Bet musė nešoka. Išvada labai aiški: išrovus kojas, musė apkurto!" B.

SAULIŲ UNIFORMA

Man jau seniai krinta į akis keista Kanados ir JAV lietuvių saulių uniforma. Argi tik po 30 metų laisvės netekimo mūsų sauliai užmiršo kokia buvo nepriklausomos Lietuvos saulių uniforma? Kanados ir JAV klimatas nėra skirtingas nuo Lietuvos — nėra jokio reikalo drastiškai keisti uniformą. Antra, kas turi teisę išiešvius keisti neprikli. Lietuvos saulių uniforma? Norėčiau, kad kas nors iš saulių paaikšintų, kodėl taip padaryta. M. J.

DRESHER-BARAUSKAS INSURANCE AGENCY LTD. ir

W. G. DRESHER REAL ESTATE REALTOR

233-3334 — 231-2661 — 231-6226
3830 B Bloor Street West • Islington, Ontario M9B 1K8
Lietuvių kalba patarnauja — V. DRESHERIS ir A. MIKSIENE
DARBO VALANDOS: 9 v.r. — 5 v.p.p. ir 6.30 v.v. — 8 v.v., šeštadieniai — 9 v.r. — 12 v.p.p.
Narys "Better Business" Biuro

INSURANCE

* Namų • Gyvybės
* Automobilų
* Komercinių
533-1121 Walter Dagainis 822-8480
Insurance Agency Ltd.
1613 Bloor Street West • Toronto • Ontario

TORONTO MIESTAS 1979 metų nejudomo turto mokesčiai

DALINĖS SĄSKAITOS

Pagal savivaldybių įstatymo reikalavimus ir nuostatą No. 45-79 priimtą miesto tarybos 1978 metais gruodžio 18 dieną, pirmieji trys nejudomo turto mokesčių mokėjimai 1979 metais yra taip išdėstyti.

visame mieste	pirmas mokėjimas	antras mokėjimas	trečias mokėjimas
	vasario 15 d.	balandžio 4 d.	gegužės 23 d.

Čia minimi mokėjimai sudaro dalinę 1979 m. mokesčių sąskaitą, apskaičiuotą pagal paskutinių 6 mėnesių mokesčius praėjusiais metais. Sąskaitos mokesčių likučiui bus paruoštos apie šių metų vidurį ir jos bus taip pat išdėstytos trimis mokėjimais.

Visos dalinės nejudomo turto sąskaitos jau yra išsiųstos. Mokesčių mokėtojai, kurie iki šiol dar negavo mokesčių sąskaitų, turi tuojau kreiptis į mokesčių informacijos skyrių miesto rotušėje arba paskambinti telefonu 367-7115.

MOKESČIŲ MOKĖJIMAI

Mokesčiai gali būti sumokami tose vietose, kurios nurodytos prie mokesčių sąskaitų pridėtoje brošiūroje.

W. A. WILFORD
City Treasurer

FRANK BARAUSKAS LTD., Realtor

3828 BLOOR STREET WEST, ISLINGTON, ONTARIO

• NAMAI	Stayner, Springhurst,
• VASARNAMIAI	Wasaga, Collingwood
• UKIAI	(705) 445-8819
	atstovas MARIO TURCO

ISTAIGOS 233-3323 NAMŲ 743-0100

BALTIC EXPORTING CO.

Siuntiniai į Baltijos kraštus ir Sov. Sąjungą

- Prilimame užsakymus ir maisto siuntinių iš Danijos.
- Turime įvairių medžiagų ir kitų prekių, tinkamų siuntimui

DARBO VALANDOS: 9 v.r. — 5 v.p.p. (po 5 v.p.p. susitarus telefonu); šeštadieniai 9 v.r. — 4.30 v.p.p.; trečiadieniai uždaryta

482 Roncesvalles Ave., Toronto, Ont. M6R 2N5 Telefonas 531-3098 Savininkai S. ir F. Janavičiai

DRAUDA

BALIO MASKELIUNO INSURANCE AGENCY LTD.

Tel. 251-4864, 251-4025, 251-4824 • Namų: 277-0814
2405 Lakeshore Boulevard West, Suite 403
Toronto, Ontario M8V 1C6

VISŲ RŪŠIŲ DRAUDA • 20 METŲ PATIRTIS
• ĮVAIRIŲ DRAUDOS BENDROVIŲ ATSTOVYBĖ •

Viešėdami Čikagoje, neužmirškite aplankyti

N. ir J. VAZNELIŲ

Gifts International Inc.

2501 W 71st STREET, CHICAGO, ILL. 60629
Telefonas 471-1424

Čia gausite lietuviškų knygų, plokštelių, odos, medžio dirbinių. Ypač didelis gintaro išdirbinių pasirinkimas.

All Languages Service

Vertėjai raštu ir žodžiu per 60 kalbų

Suite 1105, 67 Yonge St., Toronto, Ont. M5E 1J8
Tel. 361-0303

Eimutis J. Birgiolas, dantų gydytojas,

prima pacientus, susitarus telefonu

2299 Dundas St. W., suite 203, (Roncesvalles-Bloor rajonas) Toronto, Ontario
Telefonas 531-4633

DARBO VALANDOS: pirmadieniais, antradieniais ir ketvirtadieniais 1 v.p.p. — 8 v.v., trečiadieniais ir penktadieniais 9 v.r. — 1 v.p.p.

Davis Knox ir Regina (Stočkutė) Knox

kviečia visus atsilankyti į "THE HALFWAY HOTEL", R.R. #1, GRANDE POINTE, Ont. (519) 352-6008

Patogūs kambariai ir geras maistas. Tuo pat metu Vasarą ideali vieta žvejoms, medžiotojams, vandens sportininkams, žiemą — poledinei žūklei, motorinių rogių sportui (skidooring). Visada — užieiga su muzika, šokiais.

V. BAČENAS

All Seasons Travel, B.D.

1551 Bloor Street West, TORONTO, ONTARIO M6P 1A5

Visais kelionių reikalais betkur pasaulyje skambinti

tel. 533-3531

nuo 11 v.r. iki 7 v.v.

